

SØR-VARANGER KOMMUNE

Boks 406, 9915 Kirkenes

Tlf. 78 97 74 00. Fax 78 99 22 12

E-post: postmottak@sor-varanger.kommune.no

www.svk.no

Innkalling

Utvalg: Administrasjonsutvalget
Møtedato: 30.11.2015
Møtested: Møterom Viksjøen, Rådhuset
Møtetid: 10:00

Ved eventuelt forfall, er representantene selv ansvarlig for å innkalle vara.

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Kirkenes, 25.11.2015

Rafaelsen, Rune Gjertin
ordfører

SAKSLISTE:

Saksnr.:	Sakstittel:	Arkivsak:	U.off:
003/15	BUDSJETT 2016 - ØKONOMIPLAN 2016 - 2019 SØR-VARANGER KOMMUNE Saksordfører: Lena Norum Bergeng, noruberg@online.no , tlf. 47977054	15/2502	
004/15	TILLEGGSMELDING – TILTAK BUDSJETT 2016 Saksordfører: Lena Norum Bergeng, noruberg@online.no , tlf. 47977054	15/2502	

SØR-VARANGER KOMMUNE

Boks 406, 9915 Kirkenes
Tlf. 78 97 74 00. Fax 78 99 22 12
E-post: postmottak@sor-varanger.kommune.no
www.svk.no

SAKSFRAMLEGG Sak til politisk behandling

Saksbehandler: Fremstad, Inger B. Enhetsleder: Fremstad, Inger B., tlf. 78 97 75 54	Dato: 19.11.2015
Arkivsak: <arkivsaksnr>	
Saksordfører: Bergeng, Lena Norum	

Utvalg	Saksnummer	Dato
Formannskapet	054/15	02.12.2015
Kommunestyret		
Utvalg for levekår	020/15	07.12.2015
Rådet for likestilling av funksjonshemmede		
Utvalg for miljø og næring	012/15	08.12.2015
Administrasjonsutvalget	003/15	30.11.2015
Arbeidsmiljøutvalget	011/15	26.11.2015
Utvalg for plan og samferdsel	065/15	10.12.2015
Havnestyret	013/15	03.12.2015
Eldrerådet		

BUDSJETT 2016 - ØKONOMIPLAN 2016 - 2019

Vedlagte dokumenter:

Budsjett 2016 - Sør-Varanger kommune

SVAR PÅ SPØRSMÅL TIL BUDSJETT 2015 FRA ARBEIDERPARTIET

SVAR PÅ SPØRSMÅL TIL BUDSJETT 2016 OG ØKONOMIPLAN 2016-2019

SPØRSMÅL TIL BUDSJETT 2016 OG ØKONOMIPLAN 2016.docx

Spørsmål til budsjett 2016

Spørsmål til budsjett 2016

Dokumenter i saken:

2015023039 STATSBUDSJETTET 2016 OG DET ØKONOMISKE OPPLAGGET FOR
KOMMUNENE

Kort sammendrag:

Kommunestyret skal, i henhold til kommunelovens bestemmelser om årsbudsjett, innen utgangen av året vedta budsjett for det påfølgende kalenderår. En gang i året skal det vedtas en rullerende økonomiplan. Økonomiplanen skal minst omhandle de fire neste budsjettårene. Årsbudsjettet og økonomiplanen skal, jfr. KL §§ 44 og 45, omfatte hele kommunens virksomhet og gi en realistisk oversikt over kommunens sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver i planperioden.

Kommunens budsjett og økonomiplan bygger på samme mal som årsrapporten for 2014 og presenteres med 9 ulike fagområder. Hvert fagområde presenteres med egne hovedoversikter som viser den økonomiske rammen for området. I tillegg fremkommer netto økonomisk ramme for hver enhet/avdeling innenfor de ulike områdene. Både årsbudsjettet og økonomiplanen består av en drifts- og en investeringsdel.

I det framlagte budsjettet foreslås det investeringer i anlegg på om lag 80 mill. kroner i 2016. Dette er en økning på 23,3 mill. kroner fra 2015. Investeringsbudsjettet for 2016 inneholder investeringer knyttet til utvidelse av havneområder, utvidelse av Kirkenes legesenter/helsestasjon, oppgradering av veier og gatelys, og det er satt av midler til ulike tiltak som skal fordeles etter egne prioriteringer i fagnettverk på bakgrunn av innmeldte behov. I budsjettet ligger også investeringstilskudd til Sør-Varanger Menighet.

I tillegg til det framlagte investeringsbudsjettet vil rådmannen framme egne saker for igangsatte prosjektet for bo- og avlastningscenter og ny skole Bjørnevatn/Sandnes når disse er ferdig utredet.

I budsjettet for 2016 er det lagt til grunn en inntekt på 52,3 mill. kroner i eiendomsskatt. Dette er en økning på 1,3 mill. kroner fra 2015 der det var budsjettet med en eiendomsskattesats på 3 promille på boliger og fritidseiendommer, og 6 promille på verk og bruk. Etter omtaksering og utvidelse av eiendomsskattegrunnet har en i løpet av 2015 hatt en klagebehandling tilsvarende om lag 10 % av sakene, noe er et forventet antall i en omtaksering og utvidelse. Behandling av klager har medført en reduksjon i eiendomsskatteinntekten på 4,8 mill. kroner i 2015. For å oppnå en inntekt på 52,3 mill. kroner i 2016 har rådmannen foreslått å øke eiendomsskattesatsen for bolig og fritidseiendom til 3,7 promille.

Rådmannen varslet tidlig i høst i et omstillingsbehov i størrelsesorden 10-12 mill. kroner. Det varslede omstillingsbehovet var beregnet med bakgrunn i dagens aktivitet og kom som følge av lønnsvekst som ikke kompenseres fullt ut gjennom de frie inntektene, redusert utbytte fra Varanger Kraft AS, lavere inntekt fra salg av konsesjonskraft, samt nedgang i eiendomsskatten. I tillegg har kommunen utfordringer innenfor omsorgstjenestene hvor en ikke klarer å bremse kostnadsveksten, særlig knyttet til kjøp av tjenester og bruk av vikarbyrå. Dette er ikke en ønsket utvikling og rådmannen vil ha fokus på dette i økonomiplanperioden. Innenfor de øvrige tjenestene, oppvekst, teknisk og administrasjon er

det forholdsvis beskjedne økninger utover lønns- og prisvekst. Etter en streng gjennomgang av alle enhetenes budsjett er det fremlagte omstillingsbehovet noe lavere.

Rådmannen har i dette budsjettforslaget forsøkt å skåne de mest sårbare tjenesteområdene, hvor en tradisjonelt har hatt størst økonomiske utfordringer, blant annet innenfor barnevern og omsorgstjenestene. Det forslås ikke reduksjon av den økonomiske rammen innenfor disse tjenestene da rådmannen ser at omsorgstjenesten sliter med å holde seg innenfor de budsjetterte rammene inneværende år. Det jobbes kontinuerlig med å øke effektiviteten, og tilpasse tjenestenivået etter lavest mulig omsorgsbehov i omsorgstrappa.

For å bringe budsjettet i balanse har rådmannen sett seg nødt til å utrede omstillingstiltak både innenfor skole og barnehage. Nøkkeltallsanalysen viser at skolene i Sør-Varanger har høyere lærertetthet enn sammenligningskommunene og foreslår en reduksjonen av rammen. Når det gjelder forslag om nedleggelse av barnehage gjøres dette etter en totalvurdering av behov, bosettingsstruktur og søkertall.

I fremlagte forslag til budsjett fremmer rådmannen 11 omstillingstiltak som til sammen gir en besparelse på om lag 9,5 mill. kroner i 2016 og helårsvirkning i 2017 med 15,5 mill. kroner. Rådmannen har hatt fokus på tiltak som medfører en varig reduksjon i enhetskostnadene. Det er særlig små enheter som drar enhetskostnadene opp samtidig som rådmannen ser utfordringene med skjevfordeling av ressurser mellom små og store enheter.

Økonomiplan er utarbeidet på et overordnet nivå med videreføring av dagens drift redusert for omstillingstiltak. Det er ikke tatt høyde for lønns- og prisvekst eller økning frie inntekter. Det er knyttet store utfordringer til fremtidig økonomiplan blant annet skal kommunenes inntektssystem revideres. I tillegg knyttes det usikkerhet i forhold til kommunereformens innvirkning på kommunenes økonomi.

Faktiske opplysninger:

Rådmannen legger fram et budsjettforslag for 2016 som er i balanse.

Rådmannens budsjettforslag bygger på følgende forutsetninger:

- Rentekostnader er budsjettert med dagens rentenivå.
- Det sentrale lønnsoppgjøret for 2015 er lagt inn i enhetenes budsjetter.
- Det er avsatt midler til forventet lønnsvekst i 2016.
- Pensjon er budsjettert etter prognoser fra pensjonsleverandørene KLP og SPK.
- Frie inntekter er budsjettert etter prognose utarbeidet av KS samt egne skatteberegninger og anses som realistisk.
- Det er budsjettert med en inntekt på 52,3 mill. kroner i eiendomsskatt.
- Det budsjettert med en avsetning til disposisjonsfond på 6 mill kroner.
- Konesjonskraften er solgt og det er budsjettert med riktig inntekt i forhold til salgssum.
- Det er budsjettert med 9,6 mill. kroner i utbytte fra Varanger kraft noe som er 6 mill. kroner lavere enn i 2015.
- Rådmannen har utarbeidet en investeringsplan for 2016 basert på vedtatt økonomiplan samt investeringsforslag fra enhetene.

- For 2016 vil rådmannens investeringsplan medføre et låneopptak på 87,4 mill. kroner inkl. lån til videre utlån fra Husbanken på 20 mill. kroner.

Kommuneplanens hovedmål:

Sør-Varanger kommune skal utvikles til et lokalsamfunn som gir grunnlag for befolkningsvekst i alle deler av kommunen. Arealdisponering og offentlig service og tjenesteproduksjon skal dimensjoneres ut fra en samlet befolkning på 12.000 innbyggere ved planperiodens utløp, og ha en kvalitet som gjør kommunen attraktiv som bosted og for etableringer og knoppskyting i privat næringsliv.

Hovedmålet vil være retningsgivende for de politiske og administrative prioriteringer i hele den kommunale organisasjon i planperioden. Ut fra dette, skal det gjøres vurderinger i forhold til følgende satsingsområder:

Næringsutvikling:

Infrastruktur:

Barn og ungdom:

Kompetansebygging:

Økonomi:

Universell utforming, jfr bestemmelser i plan og bygningslov:

Alternative løsninger:

Forslag til innstilling:

Sør-Varanger kommunestyre vedtar følgende:

Budsjett og økonomiplan 2016-2019 vedtas med de mål og premisser for kommunens tjenesteproduksjon som fremgår av budsjettdokumentet.

1. Driftsbudsjettet vedtas i balanse. Omstillings- og effektiviseringstiltak kr 9 477 000 er innarbeidet i budsjettet.

2. Det er budsjettert med kr 9 300 000 i ordinære lønnsreserver for å dekke overheng fra 2015 og lønnsoppgjør for 2016. Rådmannen gis fullmakt til å fordele lønnsreserven på enhetene.
3. Frie inntekter, skatt og rammetilskudd er realistisk budsjettert.
4. Det er budsjettert med avsetning til fond på kr 6 000 000.
5. Investeringsbudsjettet vedtas som foreslått i budsjettdokumentet.
6. Budsjettet er bindende og kan bare endres av kommunestyret selv, eller i samsvar med reglement for delegering av økonomiske og administrative fullmakter vedtatt av kommunestyret.

Låneopptak

Kommunestyret godkjenner en låneramme for 2016 på kr 67 434 000. I tillegg gis rådmannen fullmakt til å ta opp inntil kr 20 000 000 i lån i Husbanken til innvilgelse av startlån.

Rådmannen gis fullmakt til å ta opp likviditetslån innenfor en kredittramme på 50 mill.kroner.

Rådmannen gis fullmakt til å godkjenne lånevilkårene for de nevnte lånerammene i henhold til kommunens finansreglement.

Utlignet skatt

Inntektsskatt og formuesskatt til kommunen utliknes etter de maksimalsatser som Stortinget fastsetter. Det kommunale skattøret for år 2016 settes til det enhver tids gjeldende maksimalsatser.

Eiendomsskatt

Kommunestyret vedtar at det skal skrives ut eiendomsskatt i kommunen, jfr eiendomsskatteloven (Esktl) § 2 for 2015.

Kommunestyret vedtar at det skal skrives ut eiendomsskatt i hele kommunen jfr Esktl. § 3 første ledd, bokstav a.

Den alminnelige eiendomsskattesatsen for skatteåret 2016 er 6 promille, jfr Ekstl § 11 første ledd. Differensiert skattesats for eiendommer med selvstendige boliger for skatteåret 2016 er 3,7 promille jfr Ekstl § 12 bokstav a. Den samme satsen skal også legges til grunn for fritidsboliger.

Kommunestyret vedtar at alle selvstendige boliger skal ha et bunnfradrag på kr 0, jfr Esktl § 11 andre ledd.

Utskriving av eiendomsskatt for skatteåret 2016 er basert på takster fastsatt ved siste alminnelige taksering gjennomført i 2014 og ferdigstilt i 2015.

Eiendomsskatten skrives ut i 4 terminer, jfr Esktl § 25 1. ledd. Forfall er 25.02., 25.05., 25.08. og 25.11.

Gebyr, avgifter og brukerbetalinger

Alle gebyrer, avgifter og brukerbetalinger fastsettes ut i fra de til enhver tid gjeldende lover, forskrifter og retningslinjer. Endringer i gebyr og brukerbetalinger som følge av prisvekst reguleres i hovedsak i henhold til kommunal deflator med virkningsdato 1. januar 2016. Husleiesatsene øker tilsvarende endringen i konsumprisindeksen, 2,5 %, gjeldende fra 01.01.2016.

Betaling for barnehageplass vedtas til enhver tids gjeldende maksimalsats, vedtatt av Stortinget. SFO betalingssats vedtas til kr 2 100,- pr måned og 30 % søskenmoderasjon for flere barn i SFO.

Øvrige betalingssatser og gebyrer reguleres i gebyrregulativet.

Ordførers godtgjørelse

Ordførers godtgjørelse fastsettes til kr 896 800 for 2016 i 100 % stilling.

Varaordførers godtgjørelse fastsettes til kr 448 400 for 2016 i 50 % stilling.

Bosetting av flyktninger

Kommunestyret vedtar å bosette 30 flyktninger hvert år fra 2016, dette i tillegg til kommunestyrets tidligere vedtak om bosetting av 100 flyktninger i perioden 2015-2016. Kommunestyret vedtar å gjøre nye vurderinger i antall bosatte flyktninger fra 2017.

Nina Bordi Øvergaard
rådmann

Sør-Varanger kommune

- en grensesprengende kommune -

BUDSJETT OG ØKONOMIPLAN 2016-2019

Rådmannens budsjettforslag for formannskapet
og kommunestyrets budsjettbehandling

Helleristningene – fortid skaper fremtid.

Innhold

Rådmannens forord.....	7
1 Forslag til vedtak	9
1.1 Budsjett og økonomiplan 2016-2019	9
1.2 Låneopptak.....	9
1.3 Utlignet skatt	9
1.4 Eiendomsskatt	9
1.5 Gebyr, avgifter og brukerbetaling	10
1.6 Ordførers godtgjørelse	10
1.7 Bosetting av flyktninger.....	10
2 Organisasjonskart.....	11
2.1 Organisasjonskart.....	11
2.2 Politisk organisering	11
3 Innledning.....	12
3.1 Kommunelovens bestemmelser om budsjett og økonomiplan	12
3.2 Organisering av budsjettarbeidet.....	13
3.3 Statsbudsjettet 2016 – hovedtrekk for kommunene	14
3.4 Frie inntekter – statsbudsjettet 2016.....	16
4 Befolkningsanalyse	18
4.1 Befolkningsutvikling i Sør-Varanger	18
4.2 Befolkningsprognoser frem mot 2040	19
5 Budsjett- og økonomiplan – de økonomiske forutsetningene.....	21
5.1 Hovedoversikt driftsbudsjett 2016-2019	22
5.2 Budsjettskjema 1A – drift	23
5.3 Budsjettskjema 1B – drift	24
5.4 Økonomiske rammebetingelser (inntekter).....	26
5.4.1 Frie inntekter – skatt og rammetilskudd	26
5.4.2 Eiendomsskatt	26
5.4.3 Renteinntekter og utbytte.....	27
5.4.4 Konesjonskraftsinntekter.....	28
5.4.5 Øvrige inntekter.....	28
5.5 Lånegjeld – renter og avdrag.....	29
5.5.1 Rente og avdragsbelastning i planperioden	29

5.5.2	Lånegjeldsutviklingen	30
5.6	Lønns- og pensjonsutgiftene	31
5.6.1	Lønnsutgiftene.....	31
5.6.2	Pensjon	31
5.7	Overføring til særbedrifter	33
5.7.1	Finnmark kommunerevisjon IKS og Kontrollutvalgan IKS	33
5.7.2	Varanger museum IKS og Tana og Varanger museumssiida	33
5.7.3	Barentshallene Sør-Varanger KF.....	33
5.7.4	NORA – krise og incestsenter IKS	34
5.7.5	Sør-Varanger menighet	34
5.7.6	Interkommunal arkiv	34
5.7.7	Aurora kino IKS	34
5.7.8	Brenselsutsalget og Grenseprodukter.....	34
5.7.9	Kommunenes sentralforbund	35
5.7.10	Tilskudd til private barnehager.....	35
5.7.11	Bedriftshelsetjeneste.....	35
5.7.12	Finnut innkjøps sirkel	35
6	Omstilling- og effektiviseringstiltak.....	35
6.1	Innarbeida omstillings- og effektiviseringstiltak	35
6.1.1	Redusert tjenestetilbud ved biblioteket.....	36
6.1.2	Hverdagsrehabilitering	37
6.1.3	Dagsenter tilbud til eldre og demente	38
6.1.4	Styrking av forebyggende helsetjeneste	38
6.1.5	Reduksjon grunnskole	39
6.1.6	Vedtektsendring for søskenmoderasjon ved SFO	45
6.1.7	Endrede vedtekter for betaling i kulturskolen	45
6.1.8	Sammenslåing av Pasvik barnehage og Skogfoss barnehage.....	46
6.1.9	Legge ned Einerveien barnehage	46
6.1.10	Økt eiendomsskatt på bolig og fritidseiendommer.....	47
6.1.11	Redusert tilskudd til Sør-Varanger menighet.....	47
6.2	Ikke innarbeida omstillings- og effektiviseringstiltak.....	48
6.2.1	Styrking av fysioterapitjenestetilbudet	49
6.2.2	Styrking av psykisk helsetjeneste	49

6.2.3	Styrking av PP- tjenesten.....	50
7	Budsjettoversikt på tjenestenivå 2016-2019	51
7.1	Administrative tjenester.....	51
7.1.1	Administrasjonsavdelingen	52
7.1.2	Servicekontoret	52
7.1.3	Økonomiavdelingen	52
7.1.4	Personalavdelingen	53
7.1.5	Plan og utviklingsavdelingen	53
7.1.6	IT-avdelingen	53
7.2	Skolene i Sør-Varanger	54
7.2.1	Grunnskoleopplæring.....	54
7.2.2	Satsingsområder i grunnskolen	57
7.2.3	PP-Tjenesten.....	59
7.2.4	Skoleskyss.....	60
7.2.5	Skolefritidstilbud	60
7.2.6	Kirkenes kompetansesenter.....	61
7.3	Kulturtilbud.....	63
7.3.1	Kultur og fritid	64
7.3.2	Kulturskolen.....	64
7.4	Barnehage.....	65
7.5	Barneverntjenesten.....	69
7.6	Kommunehelsetjenesten	70
7.6.1	Frivillig Sentralen	71
7.6.2	Felles administrasjon kommunehelsetjenestene.....	72
7.6.3	Helsestasjon.....	72
7.6.4	Fysioterapitjenesten.....	72
7.6.5	Ergoterapitjenesten.....	73
7.6.6	Psykisk helsetjeneste.....	73
7.6.7	Diagnose/behandling og legevakt	73
7.7	Sosialtjenestene	74
7.7.1	Flyktningtjenesten.....	75
7.7.2	NAV økonomisk sosialhjelp	76
7.7.3	Sosialtjenesten	77

7.8	Omsorgstjenestene	77
7.8.1	Institusjonsbasert omsorg	79
7.8.2	Hjemmebaserte tjenester	80
7.8.3	Dagsentertilbud	81
7.8.4	Særlig ressurskrevende tjenester	82
7.9	Teknisk drift	82
7.9.1	Teknisk drift	84
7.9.2	FDV (forvaltning, drift og vedlikehold) – kommunale bygninger	84
7.9.3	Renhold – kommunale bygninger	84
7.9.4	Kommunale veier	84
7.9.5	Vann, avløp og renovasjon	85
7.9.6	Brann- og feiervesen	85
8	Investeringsplan 2016-2019	86
8.1	Økonomiske oversikter investering	86
8.1.1	Budsjettskjema 2A – investering	86
8.1.2	Budsjettskjema 2B – investering	87
8.2	Omtale av investeringsprosjekter	90
8.2.1	Egenkapitalinnskudd KLP	90
8.2.2	Startlån og utlån, renter og avdrag	90
8.2.3	Kirkebygg og kirkegårder – oppgradering	90
8.2.4	Kommunale veier – oppgradering	91
8.2.5	Gatelys – utskifting av armaturer	91
8.2.6	Gatelys - energimåling	92
8.2.7	IT-investeringer	92
8.2.8	Utstyrsoppgradering	92
8.2.9	Kommunale bygg og uteareal - rammebevilgning	92
8.2.10	Solskjerming av kommunale bygg	92
8.2.11	Inventar og utstyr, pleie og omsorg	93
8.2.12	Hesseng flerbrukssenter – utearealer og sikring av bekk	93
8.2.13	Tiltak i Energi og klimaplan – Bugøynes skole	93
8.2.14	Idrettsbygg - oppgradering	93
8.2.15	6.2.8 Ombygging av Kirkenes Legesenter	93
8.2.16	Nye Kirkenes sykehus – infrastruktur	94

8.2.17	Nye Kirkenes sykehus – kjøkkenutstyr sykehjem	94
8.2.18	Utbygging infrastruktur/havn Slambanken	94
8.2.19	Vakt/befaringsbåt Kirkenes havnevesen	95
8.2.20	Prosjekt Bo- og avlastningscenter	95

Rådmannens forord

Med dette dokumentet legger rådmannen frem årsbudsjett 2016 og økonomiplan 2016-2019.

Budsjettet bygger på tidligere års budsjetter, kommunens egen nøkkeltallsanalyse, årsmelding 2014 og ikke minst inneværende års budsjett og regnskapsrapportering.

For å bringe budsjettet i balanse er det innarbeidet tiltak på til sammen 9,4 mill.kr.

Omstillingsbehovet for 2016 kan i stor grad relateres til reduserte inntekter innenfor finansområdet. Både utbytte fra Varanger kraft og inntekten fra konsesjonskraft er betydelig redusert. Dette i tillegg til at den kommunale skatteinngangen har stagnert og nå ligger under nasjonalt nivå, gir økonomiske utfordringer som må løses innenfor driftsbudsjettet.

Forrige kommunestyreperiode var preget av forholdsvis store økonomiske utfordringer. En stor del av årsaken kan refereres til det høye investeringsnivået og dertil høye rente og avdragsutgifter. Allikevel ser rådmannen at investeringene som er gjort har vært nødvendige for å heve kommunens tjenestetilbud og kvalitet. Samtidig gir investering i infrastruktur økt bolyst og attraktivitet.

Rådmannen har i dette budsjettforslaget forsøkt å skåne de mest sårbare tjenesteområdene, hvor vi tradisjonelt har hatt størst økonomiske utfordringer, blant annet innenfor barnevern og omsorgstjenestene. Det forslås ikke reduksjon av den økonomiske rammen innenfor disse tjenestene da rådmannen ser at omsorgstjenesten sliter med å holde seg innenfor de budsjetterte rammene inneværende år. Det jobbes kontinuerlig med å øke effektiviteten, og tilpasse tjenestenivået etter lavest mulig omsorgsbehov i omsorgstrappa.

For å bringe budsjettet i balanse har rådmannen sett seg nødt til å utrede omstillingstiltak både innenfor skole og barnehage. Nøkkeltallsanalysen viser at skolene i Sør-Varanger har høyere lærertetthet enn sammenligningskommunene og foreslår en reduksjonen av rammen. Når det gjelder forslag om nedleggelse av barnehage gjøres dette etter en totalvurdering av behov, bosettingsstruktur og søkertall.

I likhet med øvrige kommune Norge, har også vi utfordringer med å skaffe tilstrekkelig kvalifisert arbeidskraft. Kommunen ser derfor at det fortsatt er nødvendig å kjøpe tjenester og benytte vikarbyrå, spesielt innenfor omsorgstjenestene. Dette er en ikke ønsket utvikling og rådmannen vil ha fokus på dette i økonomiplanperioden. Rådmannen er i denne sammenheng svært fornøyd med etableringen av Campus Kirkenes, som har en sentral rolle i utviklingen av Sør-Varanger som kompetansesamfunn.

Sør-Varanger kommune og det lokale næringsliv står ovenfor utfordringer som følge av endringer i nasjonale og internasjonale økonomiske og politiske rammebetingelser. Dette medfører behov for en snarlig tilrettelegging for å sikre eksisterende, og utvikling av nye arbeidsplasser. Skal Sør-Varanger lykkes i framtidige satsninger, er kommunen avhengig av prosesser som gir snarlige beslutninger. Rådmannen er derfor tilfreds med at arbeidet rundt utvikling av Tømmerneset med tilhørende KVU er godt i gang. Et bredt samarbeid mellom ulike aktører kan bidra til innovasjon og utvikling i hele området og her har kommunens ulike planprosesser en sentral rolle.

Sør-Varanger kommune står fortsatt foran utfordringer og rådmannen mener at en gjennom strategisk planlegging øker fokus på en best mulig utnytting av tilgjengelige ressurser. Å sikre forutsigbare tjenester for innbyggerne og levere tjenester med riktig kvalitet er en overordnet målsetting. Dette sett i sammenheng med å sikre en bærekraftig og sunn økonomi gjør at velferdstjenestene sikres for fremtiden.

Høsten 2015 har vært svært spesiell for oss i Sør-Varanger. Vi har fått hele nasjonens, om ikke Europas, oppmerksomhet rette mot vårt samfunn i forbindelse med flyktningstrømmen over Storskog. Ikke siden 2 verdenskrig har vi vært mer direkte berørt av at vi lever i et grenseland, med Russland som nærmeste nabo og Schengen yttergrense. Vi har igjen fått storpolitikken inn i hverdagslivet og inn i kommunehuset. Sør-Varanger kommune tok tidlig et samfunnsansvar og vi opprettet raskt et flyktningmottak i Fjellhallen, som har vist seg å bli navet i hele flyktning tilstrømningen. Kommunen viste rask evne og vilje til omstilling og kommunen som beredskapsorganisasjon viste seg å fungere. Rådmannen vil berømme alle de som står på, både frivillige, egne ansatte og ansatte i øvrige etater, for den innsatsen som er utvist og fortsatt utvises for å gi flyktningene som kommer til Sør-Varanger en verdig ankomst til Norge.

Kirkenes, 10. november 2015

Nina Bordi Øvergaard
Rådmann

1 Forslag til vedtak

1.1 Budsjett og økonomiplan 2016-2019

Budsjett og økonomiplan 2016-2019 vedtas med de mål og premisser for kommunens tjenesteproduksjon som fremgår av budsjettdokumentet.

1. Driftsbudsjettet vedtas i balanse. Omstillings- og effektiviseringstiltak kr 9 477 000 er innarbeidet i budsjettet.
2. Det er budsjettet med kr 9 300 000 i ordinære lønnsreserver for å dekke overheng fra 2015 og lønnsoppgjør for 2016. Rådmannen gis fullmakt til å fordele lønnsreserven på enhetene.
3. Frie inntekter, skatt og rammetilskudd er realistisk budsjettet.
4. Det er budsjettet med avsetning til fond på kr 6 000 000.
5. Investeringsbudsjettet vedtas som foreslått i budsjettdokumentet.
6. Budsjettet er bindende og kan bare endres av kommunestyret selv, eller i samsvar med reglement for delegering av økonomiske og administrative fullmakter vedtatt av kommunestyret.

1.2 Låneopptak

Kommunestyret godkjenner en låneramme for 2016 på kr 67 434 000. I tillegg gis rådmannen fullmakt til å ta opp inntil kr 20 000 000 i lån i Husbanken til innvilgelse av startlån.

Rådmannen gis fullmakt til å ta opp likviditetslån innenfor en kredittramme på 50 mill.kroner.

Rådmannen gis fullmakt til å godkjenne lånevilkårene for de nevnte lånerammene i henhold til kommunens finansreglement.

1.3 Utlignet skatt

Inntektsskatt og formuesskatt til kommunen utliknes etter de maksimalsatser som Stortinget fastsetter. Det kommunale skattøret for år 2016 settes til det enhver tids gjeldende maksimalsatser.

1.4 Eiendomsskatt

Kommunestyret vedtar at det skal skrives ut eiendomsskatt i kommunen, jfr eiendomsskatteloven (Esktl) § 2 for 2015.

Kommunestyret vedtar at det skal skrives ut eiendomsskatt i hele kommunen jfr Esktl. § 3 første ledd, bokstav a.

Den alminnelige eiendomsskattesatsen for skatteåret 2016 er 6 promille, jfr Ekstl § 11 første ledd. Differensiert skattesats for eiendommer med selvstendige boliger for skatteåret 2016 er 3,7 promille jfr Ekstl § 12 bokstav a. Den samme satsen skal også legges til grunn for fritidsboliger.

Kommunestyret vedtar at alle selvstendige boliger skal ha et bunnfradrag på kr 0, jfr Ekstl § 11 andre ledd.

Utskriving av eiendomsskatt for skatteåret 2016 er basert på takster fastsatt ved siste alminnelige taksering gjennomført i 2014 og ferdigstilt i 2015.

Eiendomsskatten skrives ut i 4 terminer, jfr Esktl § 25 1. ledd. Forfall er 25.02., 25.05., 25.08. og 25.11.

1.5 Gebyr, avgifter og brukerbetalinger

Alle gebyrer, avgifter og brukerbetalinger fastsettes ut i fra de til enhver tid gjeldende lover, forskrifter og retningslinjer. Endringer i gebyr og brukerbetalinger som følge av prisvekst reguleres i hovedsak i henhold til kommunal deflator med virkningsdato 1. januar 2016. Husleiesatsene øker tilsvarende endringen i konsumprisindeksen, 2,5 %, gjeldende fra 01.01.2016.

Betaling for barnehageplass vedtas til enhver tids gjeldende maksimalsats, vedtatt av Stortinget. SFO betalingssats vedtas til kr 2 100,- pr måned og 30 % søskenmoderasjon for flere barn i SFO.

Øvrige betalingssatser og gebyrer reguleres i gebyrregulativet.

1.6 Ordførers godtgjørelse

Ordførers godtgjørelse fastsettes til kr 896 800 for 2016 i 100 % stilling.

Varaordførers godtgjørelse fastsettes til kr 448 400 for 2016 i 50 % stilling.

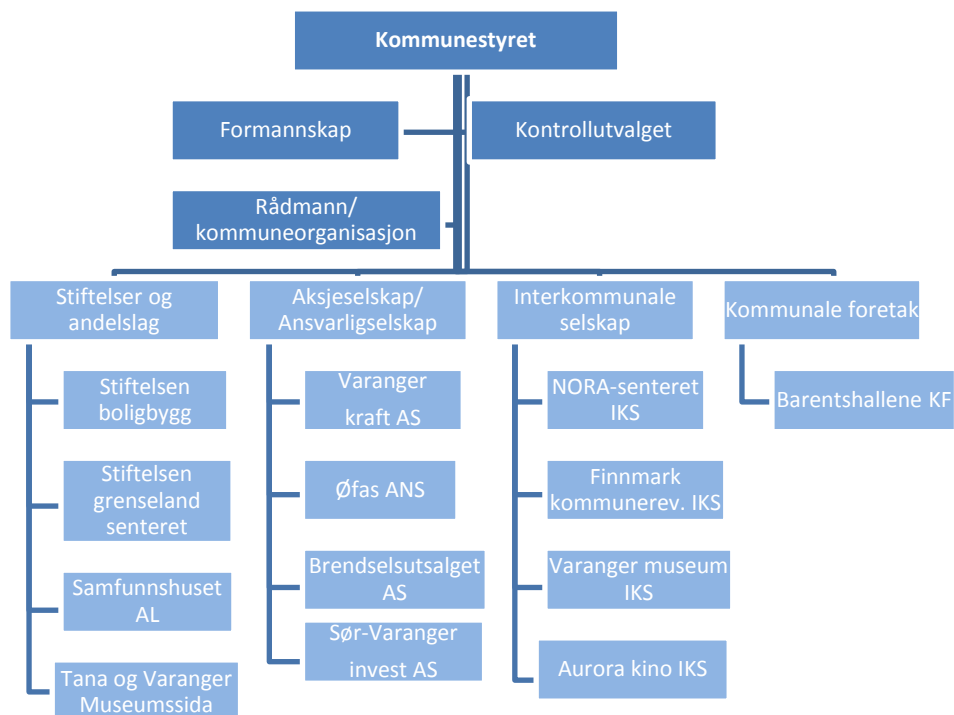
1.7 Bosetting av flyktninger

Kommunestyret vedtar å bosette 30 flyktninger hvert år fra 2016, dette i tillegg til kommunestyrets tidligere vedtak om bosetting av 100 flyktninger i perioden 2015-2016. Kommunestyret vedtar å gjøre nye vurderinger i antall bosatte flyktninger fra 2017.

2 Organisasjonskart

2.1 Organisasjonskart

2.2 Politisk organisering

3 Innledning

3.1 Kommunelovens bestemmelser om budsjett og økonomiplan

I følge kommuneloven skal kommunestyret hvert år vedta en rullerende økonomiplan som skal omfatte minst de fire neste år. Første året i økonomiplan er kommunens årsbudsjett og er en bindende plan for kommunens midler og anvendelsen av disse i året som kommer.

Kommunestyret vedtar selv årsbudsjettet og økonomiplanen og endringer i denne. Vedtaket treffes på grunnlag av innstilling fra formannskapet.

Innstillingen til økonomiplan og årsbudsjett, med de forslag til vedtak som foreligger, skal legges ut til alminnelig ettersyn minst 14 dager før den behandles i kommunestyret.

Økonomiplanen og årsbudsjettet oversendes fylkesmannen til orientering.

Årsbudsjettet skal omfatte hele kommunens virksomhet og skal være realistisk. Det skal fastsettes på grunnlag av de inntekter og utgifter som kommunen kan forvente i budsjettåret.

Årsbudsjettet skal være inndelt i en driftsdel og en investeringsdel. Det skal budsjetteres med et driftsresultat som minst er tilstrekkelig til å dekke renter, avdrag og nødvendige avsetninger.

I årsbudsjettet kan det avsettes midler til bruk i senere budsjettår.

I forskrift om Årsbudsjett for kommuner står følgende

§ 6. Årsbudsjettets innhold og inndeling

I tilknytning til årsbudsjettet skal det gjøres rede for de grunnleggende prinsipper kommunen har nyttet ved framstilling av årsbudsjettet. En beskrivelse av organiseringen av arbeidet med årsbudsjettet skal inngå i redegjørelsen.

Den enkelte bevilgning skal føres opp med beløp og en tekst som angir hva bevilgningen gjelder. I tilknytning til bevilgningen skal kommunestyret angi mål og premisser knyttet til bruken av bevilgningen. Slik angivelse kan likevel utelates dersom anvendelsen åpenbart følger av bevilgningens tekst og beløp.

De anslag over inntekter og innbetalinger som er ført opp i årsbudsjettet skal angis med beløp og en tekst som angir hva inntekten eller innbetalingen gjelder. Når dette må anses nødvendig av hensyn til at årsbudsjettet skal være fullstendig og oversiktlig, skal anslaget ledsages av en nærmere redegjørelse.

Årsbudsjettet skal stilles opp slik at alle forventede inntekter, innbetalinger og bruk av avsetninger samt utgifter, utbetalinger og avsetninger i året skal tas med uavhengig av om de kan påregnes å være betalt eller ikke ved budsjettårets utgang.

I årsbudsjettet kan føres opp midler til avsetning for bruk i senere budsjettperioder. Midler som i medhold av lov, forskrift eller avtale er reservert særskilte formål skal avsettes til fond reservert for nevnte formål. Øvrige avsetninger, herunder pliktig inndekking av tidligere års regnskapsmessig merforbruk, føres opp til styrking av kommunens eller fylkeskommunens frie fondsbeholdning.

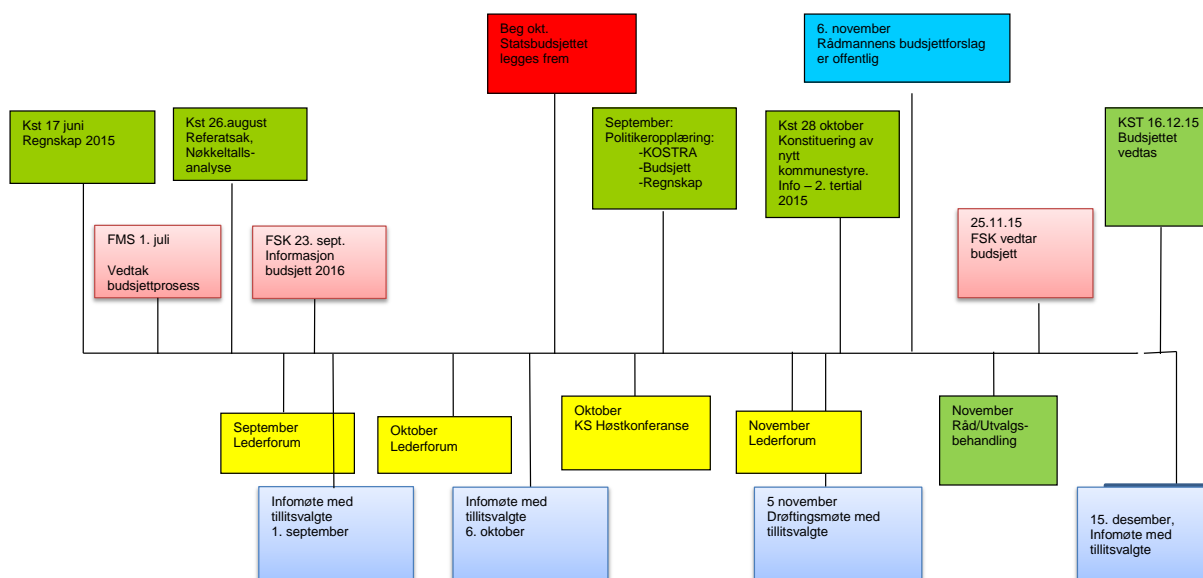
3.2 Organisering av budsjettarbeidet.

Rådmannen legger frem forslag til årsbudsjett og økonomiplan 2016-2019 for formannskapet 11. november 2015. Rådmannens forslag er utarbeidet i balanse med et netto driftsresultat på -13,9 mill.kroner hvorav avsetning til disposisjonsfond er 6 mill.kroner.

Investeringsregnskapet er lagt frem med en finansieringsramme på kr 107 382 000 og et lånebehov for 2016 på kr 65 434 000.

Budsjettet er utarbeidet av rådmannen og hennes stab. Enhetene har vært involvert i budsjettprosessen via fagnettverksmøter og utredningsarbeid til omstillings- og nedskjæringstiltak. Budsjettet bygger på enhetsledernes kunnskap om neste års drift og investeringsbehov. De tillitsvalgte er informert forløpende gjennom hele budsjettprosessen.

Følgende plan er vedtatt for kommunens budsjett og økonomiplan for 2016-2019 i formannskapet 01.07.15.

Kommunelovens økonomibestemmelser stiller krav til kommunestyrets budsjettvedtak og til formannskapets innstilling. Rådmann er imidlertid ikke omtalt i økonomibestemmelsene bortsett fra ansvar for å gi melding dersom det skjer endringer i løpet av året som kan få betydning for de inntekter og utgifter som årsbudsjettet bygger på. Rådmannen er imidlertid ansvarlig for at saksbehandling til politiske organ er forsvarlig.

KL § 22 2. Administrasjonssjefen skal påse at de saker som legges fram for folkevalgte organer, er forsvarlig utredet, og at vedtak blir iverksatt. Administrasjonssjefen skal sørge for at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjoner, og at den er gjenstand for betryggende kontroll.

Det er altså ikke noe krav i lov eller forskrift om at rådmannen legger fram et fullstendig balansert forslag til budsjett. I merknadene til Budsjettforskriftens § 3 står følgende:

Loven eller forskriften er ikke til hinder for at kommunen eller fylkeskommunen kan be administrasjonssjefen utarbeide et fullstendig forslag til årsbudsjett. Et forslag fra administrasjonssjefen er offentlig fra det tidspunkt det er fremmet.

Rådmannen legger frem et budsjett i balanse.

3.3 Statsbudsjettet 2016 – hovedtrekk for kommunene

Regjeringen legger i statsbudsjettet opp til at kommunesektoren får en vekst i de samlede inntektene i 2016 på 7,3 mrd.kroner, hvorav kommunene som utgjør 80 % av sektoren får en realvekst som anslås til å være ca. 5,8 mrd.kroner.

Av den samlede inntektsveksten er 4,2 mrd.kroner frie inntekter til kommunene, noe som tilsvarer en realvekst på 1,6 %.

Ut over veksten i frie inntekter, foreslår regjeringen økte bevilgninger til flere tiltak innen helse og omsorg, barn og unge.

I forbindelse med stortingsbehandlingen av RNB 2015 ble kommuneøkonomien styrket med 1,2 mrd.kroner. Denne styrkingen videreføres i rammene for 2016. For Sør-Varanger kommune utgjør dette 1,5 mill.kroner.

Det er betydelig usikkerhet om utviklingen i norsk økonomi og kommunenes skatteinntekter. Anslaget for skatteinngangen i kommunesektoren i 2016 bygger på en samlet vurdering av utviklingen i norsk økonomi. Regjeringen følger nøye med på den økonomiske utviklingen, og vil foreta ny vurdering av kommuneøkonomien og skatteinngangen i forbindelse med RNB 2016.

Økningen i de frie inntektene skal i følge regjeringen dekke følgende:

	Kommunene	Fylkeskommunene
Demografi	1,7	-
Pensjonskostnader *	0,8	0,1
Rusomsorg	0,4	-
Helsestasjoner og skolehelsetjeneste	0,2	-
Fleksibelt barnehageopptak	0,4	-
Fylkesveier	-	0,2

Innenfor den samlede veksten i frie inntekter for kommunene på 4,2 mrd.kroner skal 2,5 mrd dekke demografi og pensjon, og 1,0 mrd.kroner dekke spesielle satsinger innen rusomsorg, helsestasjoner og skolehelsetjeneste. Dette innebærer et overordnet handlingsrom for kommunene på 0,7 mrd.kroner.

Helse- og omsorgstjenesten

I tillegg til satsingen på rusomsorgen og helsestasjons- og skolehelsetjenesten gjennom frie inntekter, foreslår regjeringen en tilsagnsramme på 4,1 mrd.kroner i investeringstilskudd til 2500 heldøgns omsorgsplasser i sykehjem og omsorgsboliger i 2016.

Regjeringen vil også fremme forslag til endring av helse- og omsorgstjenesteloven slik at kommunene fra 1. januar 2020 får plikt til å tilby dagaktivitetstilbud til hjemmeboende personer med demens. Det legges opp til en utbygging av tilbudet frem mot 2020.

Regjeringen varslet i primærhelsetjenesten at den vil innføre lovkrav om psykologkompetanse i norske kommuner fra 2020. For å bidra til forsterket rekruttering frem til kravet trer i kraft, foreslås det å legge om det eksisterende rekrutteringstilskuddet til et flatt tilskudd på kr 300 000 pr psykologårsverk som rekrutteres fra 2016.

Kommunene har fra 1. januar 2016 plikt til å sørge for øyeblikkelig hjelp til døgnopphold for pasienter med somatiske sykdommer. Som følge av dette foreslås det å overføre 1,2 mrd.kroner til rammetilskuddet til kommunene.

Ressurskrevende tjenester

Det foreslås å øke innslagspunktet med kr 10 000,- utover prisjustering mens kompensasjonsgraden holdes uendret. Dette betyr at kommunene i 2016 får kompensert 80 % av egne netto lønnsutgifter til helse- og omsorgstjenester ut over et innslagspunkt på kr 1 081 000,-.

Barnehage

0,4 mrd.kroner av veksten i frie inntekter er knyttet til et mer fleksibelt barnehageopptak.

Det er også bevilget midler i rammetilskuddet som er ment å gå til arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning og til lokale tiltak for å styrke det pedagogiske arbeidet i barnehagen.

Fra 2016 får ikke-kommunale barnehager fullt ut den samme finansieringen som kommunale barnehager. Kommunene kompenseres ved en økning i rammetilskuddet på 180 mill.kroner.

Skole

Som en del av regjeringens realfagsstrategi foreslås det å øke timetallet i naturfag med en uketime på 5.-7. trinn fra høsten 2016. Kommunene kompenseres gjennom en økning i rammetilskuddet på 77,6 mill.kroner.

Det foreslås å øke lærlingetilskuddet til lærebedrifter med ytterligere kr 2500,- per kontrakt i 2016. Dette er en del av regjeringens satsing på å motvirke ungdomsledighet.

Tiltakspakke for økt sysselsetting

I statsbudsjettet for 2016 vil regjeringen prioritere tiltak som fremmer arbeid, aktivitet og omstilling med bakgrunn i at mange nå mister jobben i de næringer og fylker som sterkt berøres av den lave oljeprisen. Som ledd i tiltakspakken foreslår regjeringen et engangstilskudd til vedlikehold og rehabilitering av skoler og omsorgsboliger i kommuner. Midlene vil bli fordelt med likt kronebeløp per innbygger uten søknad, og kommer i tillegg til veksten i frie inntekter.

Flyktninger

I budsjettet for 2016 vil regjering styrke interereringstilskuddet med 50 mill.kroner til et ekstratilskudd til kommuner med bosetting av flyktninger. Kriteriet for å få tilskudd er at kommunen i 2016 bosetter flere enn de ble anmodet om i 2015.

Skatteoppkreverfunksjonen

Regjeringen legger til grunn en omkamp om skatteoppkreverfunksjonen i forslaget til statsbudsjett for 2016, og trekker ut 630 mill.kroner av kommunenes rammetilskudd for 2016. Helårseffekten av uttrekket kommer i 2017 og er på 1,08 mrd.kroner. Utrekket tilsvarer det regjeringen mener kommunene vil spare ved at skatteoppkrevingen overføres til staten.

Det er Stortinget som beslutter om skatteinnkrevingen skal overføres fra kommunene til staten. KS og et stort flertall av kommunene mener at skatteinnkreving fungerer best lokalt.

3.4 Frie inntekter – statsbudsjettet 2016

SØR-VARANGER		2030							
<i>(faste år 2016-prisnivå i perioden 2016-2019)</i>		PROGNOSE							
1000 kr	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	
Innbyggertilskudd (likt beløp pr innb)	204 959	216 556	228 571	227 297	231 557	230 780	230 678	230 576	
Utgiftsutjevning	8 902	2 807	2 046	1 190	-2 562	-2 553	-2 552	-2 551	
Overgangsordning - INGAR	2 139	1 182	-616	-643	-585	-	-	-	
Saker særskilt ford (inkl. helsestasjon skolehelse og arvbavg)	2 256	-	360	806	1 347	1 347	1 347	1 347	
Nord-Norge-tilskudd/Namdalsstilskudd	69 047	71 574	74 531	77 703	80 838	81 305	81 305	81 305	
Storbytilskudd	-	-	-	-	-	-	-	-	
Småkommunetilskudd	-	-	-	-	-	-	-	-	
Distriktilskudd Sør-Norge	-	-	-	-	-	-	-	-	
Inndelingstilskudd/trekk Nannestad/Ullensaker	-	-	-	-	-	-	-	-	
Veksttilskudd	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ordinært skjønn inkl bortfall av dif. arb. avg.	1 200	1 200	1 000	1 000	1 200	-	-	-	
herav gradvis bortfall av diff. arbeidsgiveravgift	-	-	-	-	-	-	-	-	
Skjønn - tap endringer av inntektsystemet	-	-	-	-	-	-	-	-	
Endringer saldert budsjett 2014 / 2015	-	-	-1 338	-451	-	-	-	-	
Kompensasjon Samhandlingsreformen	3 099	3 201	3 297	-	-	-	-	-	
Ekstra skjønn tildelt av KR D	-	-	-	-	-	-	-	-	
RNB 2012-2015, samt Dok8:135 S (2014-15)	234	114	313	1 962	-	-	-	-	
Sum rammetilskudd uten inntektsutj	291 836	296 634	308 165	308 864	311 795	310 879	310 778	310 677	
"Bykdetrekket"	-	-	-	-	-	-	-	-	
Netto inntektsutjevning	5 979	4 314	7 524	10 480	19 196	19 196	19 196	19 196	
Sum rammetilskudd	297 815	300 949	315 689	319 344	330 991	330 075	329 975	329 874	
Rammetilskudd - endring i %	-	1,1	4,9	1,2	3,6	-0,3	-0,0	-0,0	
Skatt på formue og inntekt	221 102	236 977	236 338	243 428	250 731	250 731	250 731	250 731	
Skatteinntekter - endring i %	-	7,2	-0,3	3,0	3,0	-	-	-	
Andre skatteinntekter (eiendomsskatt)	-	-	-	-	-	-	-	-	
Sum skatt og rammetilskudd (avrundet)	518 917	537 926	552 027	562 800	581 700	580 800	580 700	580 600	

Oversikten viser kommunes frie inntekter for 2016 beregnet med bakgrunn i statsbudsjettet for 2016. Beregningen er foretatt av KS.

Rammetilskuddet uten inntektsutjevning øker med 2,9 mill.kroner fra 2015, noe som er en vekst på 0,95 %.

Rådmannen har fastsatt skatteinntektsnivået for 2016. Tidligere års erfaring har vist at Sør-Varanger kommune har en lavere skattevekst enn samlet for landet og KS sin anbefaling. KS har påpekt usikkerhetsfaktoren i skatteveksten for 2016, og rådmannen anser derfor en skattevekst på 3 % som realistisk. Dette er imidlertid vesentlig lavere enn landet for øvrig, og vil i modellen gi en høy økning i inntektsutjevningen i 2016.

Utgiftsutjevningen skal utjevne kostnadsforskjeller mellom kommunene ut fra forhold som kommunene ikke selv kan påvirke, blant annet aldersfordeling, strukturelle og sosiale forhold i kommunen. Som oversikten viser får Sør-Varanger kommune en avkortning i rammetilskuddet for budsjett 2016 som følge av ordningen.

Nord-Norgestilskuddet er et særlig regionalpolitisk virkemiddel som skal bidra til å gi kommunene i Nord-Norge og Namdalen muligheter til å gi et tilsvarende tjenestetilbud som landet for øvrig.

Tilskuddet skal gjøre det mulig å bidra til en høy kommunal sysselsetting i områder med et konjunkturavhengig næringsliv.

Tilskuddet blir beregnet ut fra en sats per innbygger som er differensiert mellom de ulike geografiske områdene

Norge-Norge-tilskudd - satser kroner per innb.:	
Nordland:	1 689
Troms	3 239
Tiltakssonen i Troms	3 816
Finnmark	7 909
Namdalstilskudd	1 689

Under saker til *særskilt fordeling* vil Sør-Varanger kommune mottak kr 1 347 000,-. Dett er bevilget med kr 1 262 000,- til helsestasjon og skolehelsetjeneste og kr 85 000,- til utdanning av deltidsbrannpersonell.

4 Befolkningsanalyse

4.1 Befolkningsutvikling i Sør-Varanger

Pr 1.1.2015 talte Sør-Varangers befolkning 10 221 personer. I løpet av 2014 hadde Sør-Varanger en befolkningsvekst på 131 personer (1.3 %)

Kommunens befolkningsutvikling fra 2000 til 2015 viser en befolkningsøkning på 558 personer (7,23 %), noe som viser at man har en sterk positiv økning. Likevel er det bare i enkelte områder i Sør-Varanger at befolkningsøkningen er positiv, store deler av distriktene opplever en sterk befolkningsnedgang.

År	2000	2010	2012	2015
Vest (Bugøynes/Bugøyfjord/ Spurvenes, Neiden)	600	508	481	450
Hesseng (Høybuktmoen, Nato, Bjørkheim A.v.l)	1 720	1 807	1 854	1951
Sandenes øst og vest	1 023	1 016	1 081	1122
Bjørnevatn	1 474	1 511	1 485	1474
Kirkenes	3 229	3 365	3 449	3 633
Øst (Elvenes, Jakobsnes, Ropelv, Grense Jakobselv, Jarfjord)	720	790	773	784
Pasvik (Nedre Pasvik, Langfjorddalen, Svanvik, Melkefoss, Øvre Pasvik)	735	729	709	738
Totalt Sør-Varanger kommune	9 532	9 738	9 860	10 221

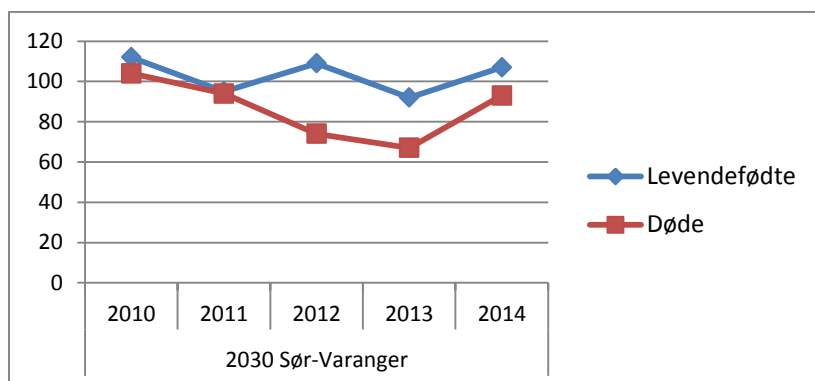
*Uoppgitt grunnkrets er ikke med i tabellen

Over lengre tid ser man at kommunens befolkningsvekst foregår i de bynære områdene og ved utgangen av 2014 bodde 82.3 % av kommunes innbyggere på Kirkeneshalvøya. Fra år 2010 til 2015 kan man se at det er spesielt områdene Sandnes, Hesseng og Kirkenes som opplever en betydelig befolkningsøkning. I disse områdene har det vært en vekst på til sammen 518 personer (8.4 %).

På Bugøynes og i Jarfjord kan man se at befolkningsutviklingen har holdt seg stabil de siste årene. Disse bygdene klarer å fornye befolkningen slik at man ikke opplever en markant prosentvis økning av antall eldre. I Pasvik generelt går befolkningen ned, men det positive er at det opplever en befolkningsvekst dersom en ser på Svanvik isolert. De øvrige områdene i Sør-Varanger opplever til dels sterk befolkningsnedgang, samt at de har en sterk økning i den aldrende befolkning.

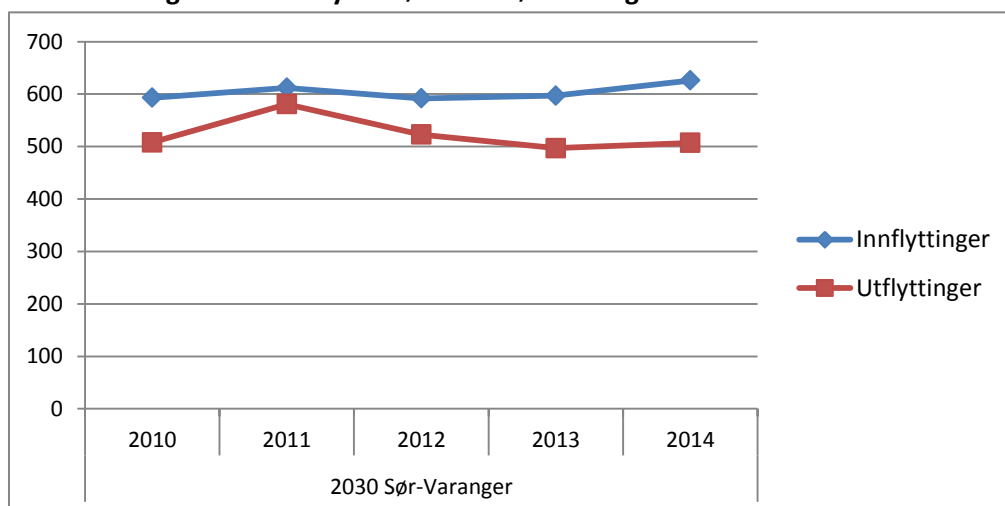
For Sør-Varanger kommune byr en sterk vekst i de sentrumsområdene på utfordringer. Økt etterspørsel etter barnehageplass og skoledekning må sikres, vann- og avløpsnett må oppdimensjoneres, trafikale forhold må bedres og nye boligfelt klargjøres. Sør-Varanger kommune har igjennom de siste årene gjort grep som skal imøtekomme nettopp dette gjennom bygging av ny skole i Kirkenes og utbygging av nye boligområder og barnehage på Skytterhusfjellet.

Fødselsoverskudd

Kommunen opplever en generell positiv fødselsrate, målt opp i mot antall døde er det flere som fødes.

Innenlands og utenlands flyttemønster i Sør-Varanger

Tabellen ovenfor viser at Sør-Varanger kommune har et positivt flyttemønster. Den viser at det er flere som flytter til Sør-Varanger enn som flytter fra. Dersom man går dypere i tallene vil man se at nordmenns flyttemønster har en negativ effekt på befolkningsutviklingen i kommunen, det er spesielt utenlandske tilflyttingen som skaper et positivt flyttemønster

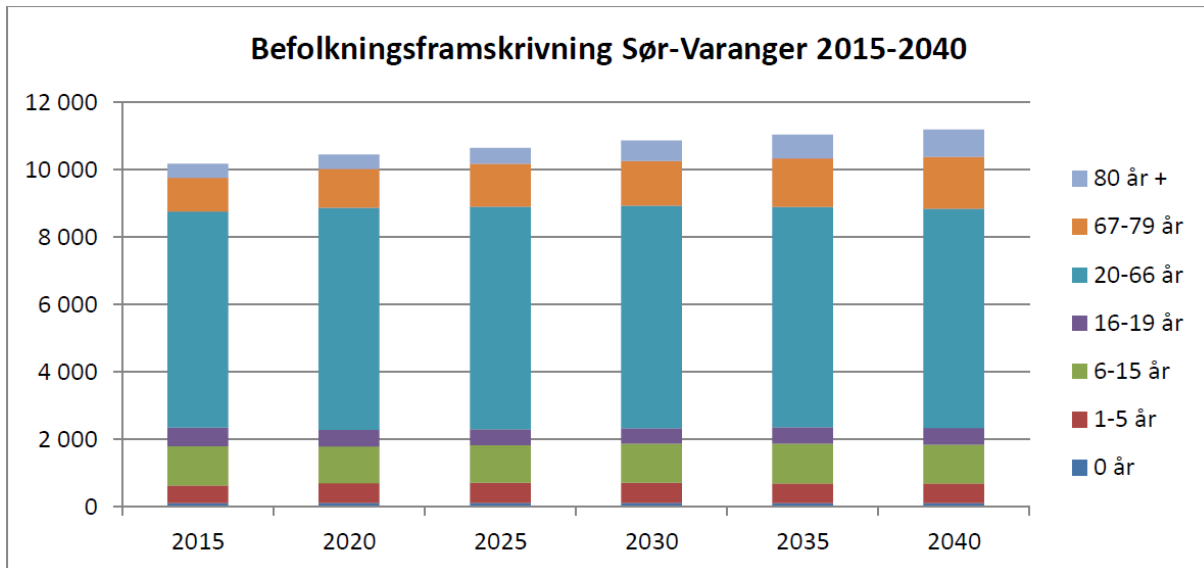
4.2 Befolkningsprognoser frem mot 2040

Nedenfor følger tabell over befolkningsprognoser frem mot 2040.

	2015	2020	2025	2030	2035	2040
0 år	115	123	123	120	117	117
1-5 år	518	581	602	596	579	571
6-15 år	1 165	1 089	1 107	1 166	1 181	1 162
16-19 år	558	493	473	450	481	496
20-66 år	6 404	6 592	6 600	6 602	6 541	6 506
67-79 år	1 003	1 151	1 272	1 330	1 435	1 538
80 år +	412	419	474	603	706	797
Totalt	10 175	10 448	10 651	10 867	11 040	11 187

Tabellen viser fordeling av alderssammensetning i befolkningen i Sør-Varanger frem mot 2040. Gruppene fra 67 år og oppover viser økning fra 2015 til 2040, men gruppene under 67 holdes relativt stabilt.

5 Budsjett- og økonomiplan – de økonomiske forutsetningene

Rådmannen varslet tidlig høst 2015 om et omstillingsbehov på om lag 20 mill.kroner for 2016. Omstillingsbehovet kommer som følge av varslet nedgang i utbetaling av utbytte på om lag 6,2 mill.kroner, avsetning til disposisjonsfond i henhold til kommuneplanens samfunnsdel der avsetning for 2016 skal utgjøre 2 % av driftsinntektene. I tillegg har kommunen utfordringer innenfor omsorgstjenestene hvor en ikke klarer å bremse kostnadsveksten i dagens drift, særlig knyttet til ressurskrevende tjenester.

Rådmannen har i budsjettforslaget for 2016 lagt inn en reduksjon i kjøp av tjenester hva gjelder dagtilbud til demente. Bakgrunn for reduksjonen er å styrke egne tjenester med spesielt fokus på dagsentertilbudet.

Innenfor de øvrige tjenestene, oppvekst, teknisk og administrasjon er det forholdsvis beskjedne økninger utover pris- og lønnsvekst.

Videre er virkningene på statsbudsjettet lagt inn i den grad de er kjent. Skatteinntangen er budsjettert utfra erfaringstall og skatteinntang i 2015.

Det er et uttalt krav at en sunn kommuneøkonomi skal ha et positivt netto driftsresultat i størrelsesorden 1,75 % av driftsinntektene. Tidligere var dette kravet mellom 3-4 %, men trang økonomi i Norges kommuner har gjort det nødvendig å nedjustere satsen. I kommuneplanens samfunnsdel ble det vedtatt en årlig opptrapping i fondsavsetning fra 1 % i 2015 til 4 % i 2018. 2 % av driftsinntektene for Sør-Varanger kommune i 2016 vil utgjøre om lag 17,6 mill.kroner. Rådmann ser at det vil bli vanskelig å oppnå målsetningen om 2 % i 2016, og budsjetterer med en avsetning til disposisjonsfond på 6 mill.kroner. Dette utgjør 0,7 % av driftsinntektene.

Rente og avdragsutgiftene er samlet sett budsjettert med en liten netto reduksjon. Svært lavt rentenivå dekker økninger i avdrag i forbindelse med nye lån. Rente- og avdragskostnader budsjetteres i henhold til långivers reelle nedbetalingsplaner, og baserer seg på dagens rentenivå.

Renteinntektene er budsjettert med en vesentlig lavere rentesats enn det som lå til grunn i budsjettet for 2015. Avtale om banktjenester skal ut på anbud i 2016, og det er grunn til å tro at det vil være vanskelig å oppnå like gode innskuddsrenter som i dagens avtale.

Forutsetningen for fastsettelse av eiendomsskattesatsen i 2015 var en samlet inntekt på 51 mill.kroner. Klagebehandling av ca 10 % av alle eiendommer har medført en lavere inntekt på omlag 4 mill.kroner i 2015. Av den grunn foreslår rådmann å oppjustere satsen på eiendomsskatt på bolig og fritidseiendommer til 3,7 o/oo. En økning på 0,7 o/oo på bolig og fritidseiendommer utgjør 5 mill.kroner.

Rådmann foreslår redusert avsetning til disposisjonsfond. Kravet om 2 % avsetning utgjør for Sør-Varanger kommune 17,6 mill.kroner, og selv om det er svært hensiktsmessig å øke kommunens handlingsrom, anser rådmann det som nødvendig å gjøre en slik prioritering fremfor å gjøre vesentlige kutt i et tjenestetilbud som i stor grad er knyttet til vedtaksbaserte tjenester.

Rådmann ser også at det i stor grad er små enheter som drar enhetskostnadene opp samtidig som rådmannen ser utfordringene med skjevdeling av ressurser mellom små og store enheter. Dette er også påpekt i ulike analyser og utredninger, blant annet Norconsult sin rapport om skole og Analysen av omsorgstjenestene.

I kommuneplanen beskrives fremtidens skole i Sør-Varanger slik:

2.6.1 Fremtidens skole i Sør-Varanger:

Sør-Varanger skal ha en inkluderende skole preget av kvalitet, trygghet og trivsel. Med utgangspunkt i opplæringsloven og NOU 2003:16 (I første rekke – Forsterket kvalitet i en grunnopplæring for alle) vil kommunen søke å opprettholde et skoletilbud der det finnes et bærekraftig elevtall og hvor det kan tilbys et forsvarlig undervisningstilbud. Det er viktig å understreke at det er elevene som skal være i fokus for hvordan skolen videreutvikles.

Bærekraftig elevtall:

I vurderingene av fremtidens skolestruktur vil det spesielt være viktig at opplæringsloven krav oppfylles. Elevens sosiale tilhørighet og trygghet er en viktig faktor som må ligge til grunn for å vurdere om hvor vidt elevtallet er bærekraftig for å opprettholde undervisningstilbudet. I medhold av opplæringsloven § 9a-1 har alle elever krav på et godt fysisk og psykososialt miljø som fremmer helse.

Dersom rådmannen skal legge føringene i kommuneplanen til grunn må dagens skolestruktur endres. Rådmannen ser utfordringer med å fylle kommuneplanens intensjon om en kvalitetsmessig god skole dersom kommunen opprettholder skoler med elevtall under 20 elever. Rådmannen har i budsjett 2016 foreslått at de skolene som i dag har under 20 elever skal avvikles og elevene overføres til større skoler.

Økonomiplanen er ikke justert verken for lønns- eller prisvekst, eller økning i frie inntekter. Som kjent er det hovedoppgjør hvert annet år, og det er særlig i disse årene at de økonomiske utfordringene er størst da veksten i de frie inntektene ikke følger lønns- og prisvekst.

5.1 Hovedoversikt driftsbudsjett 2016-2019

	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Driftsinntekter						
Brukerbetalinger	33 718	34 416	35 933	35 295	35 295	35 295
Andre salgs- og leieinntekter	81 751	76 688	75 975	75 961	75 961	75 961
Overføringer med krav til motytelse	104 636	77 519	79 204	78 554	78 504	78 554
Rammetilskudd	315 734	314 580	331 885	330 991	330 991	330 991
Andre statlige overføringer	30 291	27 914	44 788	44 719	44 651	44 548
Andre overføringer	11 928	10 575	8 376	8 376	8 376	8 376
Skatt på inntekt og formue	236 373	248 750	250 731	250 731	250 731	250 731
Eiendomsskatt	34 120	51 000	52 300	52 300	52 300	52 300
Andre direkte og indirekte skatter	1 662	1 575	1 575	1 575	1 575	1 575
Sum driftsinntekter	850 211	843 017	880 767	878 501	878 383	878 330
Driftsutgifter						
Lønnsutgifter	467 164	481 651	501 203	495 019	494 759	495 853
Sosiale utgifter	63 616	70 377	68 798	67 918	67 918	67 918
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	128 467	126 525	138 033	136 842	136 592	136 842

Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	84 382	77 505	92 146	92 127	92 127	92 127
Overføringer	70 247	52 969	53 491	53 530	53 477	53 552
Avskrivninger	43 554	41 921	41 833	41 833	41 833	41 833
Fordelte utgifter	-7 791	-3 070	-2 770	-2 770	-2 770	-2 770
Sum driftsutgifter	849 641	847 878	892 734	884 499	883 936	885 355
Brutto driftsresultat	570	-4 861	-11 967	-5 998	-5 553	-7 025
Finansinntekter						
Renteinntekter og utbytte	23 466	22 962	14 962	14 962	14 962	14 962
Gevinst på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån	1 292	1 318	1 318	1 318	1 318	1 318
Sum eksterne finansinntekter	24 758	24 280	16 280	16 280	16 280	16 280
Finansutgifter						
Renteutgifter og låneomkostninger	25 463	26 829	23 379	23 595	22 889	22 097
Tap på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	34 126	35 241	36 496	38 596	37 347	39 540
Utlån	337	317	317	317	317	317
Sum eksterne finansutgifter	59 926	62 387	60 192	62 508	60 553	61 954
Resultat eksterne finanstransaksjoner	-35 168	-38 107	-43 912	-46 228	-44 273	-45 674
Motpost avskrivninger	43 554	41 921	41 921	41 921	41 921	41 921
Netto driftsresultat	8 956	-1 047	-13 958	-10 305	-7 905	-10 778
Interne finanstransaksjoner						
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbruk	0	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	3 986	2 300	0	0	0	0
Bruk av bundne fond	9 449	14 208	22 795	22 023	22 023	22 023
Sum bruk av avsetninger	13 436	16 508	22 795	22 023	22 023	22 023
Overført til investeringsregnskapet	0	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års regnsk.m. merforbruk	0	3 565	0	0	0	0
Avsatt til disposisjonsfond	314	6 000	6 000	26 287	35 045	35 045
Avsatt til bundne fond	20 100	5 896	2 837	2 837	2 837	2 837
Sum avsetninger	20 414	15 461	8 837	29 124	37 882	37 882
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	1 978	0	0	-17 406	-23 764	-26 637

5.2 Budsjettskjema 1A – drift

Budsjettskjema 1A – drift	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Skatt på inntekt og formue	236 373	248 750	250 731	250 731	250 731	250 731
Ordinært rammetilskudd	315 734	314 580	331 885	330 991	330 991	330 991
Skatt på eiendom	34 120	51 000	52 300	52 300	52 300	52 300
Andre direkte eller indirekte skatter	1 662	1 575	1 575	1 575	1 575	1 575
Andre generelle statstilskudd	3 604	3 420	44 788	44 719	44 651	44 548
Sum frie disponible inntekter	591 492	619 325	681 279	680 316	680 248	680 145
Renteinntekter og utbytte	23 466	22 962	14 962	14 962	14 962	14 962
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0	0	0
Renteutg.,provisjoner og andre fin.utg.	25 463	26 829	23 379	23 595	22 889	22 097
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	34 126	35 241	36 496	38 596	37 347	39 540
Netto finansinnt./utg.	-36 123	-39 108	-44 913	-47 229	-45 274	-46 675

Til dekning av tidligere regnsk.m. merforbruk	0	3 565	0	0	0	0
Til ubundne avsetninger	0	6 000	6 000	26 287	35 045	35 045
Til bundne avsetninger	361	0	2 837	2 837	2 837	2 837
Bruk av tidligere regnks.m. mindreforbruk	0	0	0	0	0	0
Bruk av ubundne avsetninger	0	0	0	0	0	0
Bruk av bundne avsetninger	721	0	22 795	22 023	22 023	22 023
Netto avsetninger	360	-9 565	13 958	-7 101	-15 859	-15 859
Overført til investeringsbudsjettet	0	0	0	0	0	0
Til fordeling drift	555 730	570 652	650 324	625 986	619 115	617 611
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	553 752	570 652	650 324	643 392	642 879	644 248
Mer/mindreforbruk	1 978	0	0	-17 406	-23 764	-26 637

5.3 Budsjettskjema 1B – drift

	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
POLITISK ADMINISTRASJON	4 301	3 882	0	0	0	0
ADMINISTRASJON	3 305	8 150	14 559	14 859	14 559	14 888
SERVICEKONTORET	4 699	5 397	5 477	5 477	5 267	5 267
ØKONOMIAVDELINGA	23 149	23 851	8 853	8 846	8 846	8 846
PERSONALAVDELINGA	12 811	12 934	13 417	13 255	13 255	13 255
PLAN OG UTVIKLING	3 533	2 672	2 851	2 851	2 851	2 851
IT-AVDELING	12 207	12 847	13 053	13 053	13 053	13 053
ADMINISTRASJON BARNEHAGER	7 736	9 007	11 125	11 125	11 125	11 125
KIRKENES BARNEHAGE	4 934	4 521	5 052	5 052	5 052	5 052
EINERVEIEN BARNEHAGE	4 259	3 780	2 417	0	0	0
HESSING BARNEHAGE	5 067	4 807	4 886	4 886	4 886	4 886
SANDNES BARNEHAGE	4 063	3 886	4 085	4 085	4 085	4 085
PRESTØYA BARNEHAGE	5 366	4 846	5 060	5 060	5 060	5 060
RALLAREN BARNEHAGE	4 767	4 929	5 274	5 274	5 274	5 274
PASVIK BARNEHAGE	2 554	2 513	2 805	2 711	2 711	2 711
KNAUSEN BARNEHAGE	4 289	3 782	4 091	4 091	4 091	4 091
SKYTTERHUSFJELLET BARNEHAGE	6 546	7 826	7 110	7 110	7 110	7 110
KIRKENES BARNESKOLE	21 404	25 600	25 402	25 646	25 646	25 646
BJØRNEVATN SKOLE	22 713	21 624	23 064	23 064	23 064	23 064
SANDNES SKOLE	9 531	10 313	10 103	10 103	10 103	10 103
PASVIK SKOLE	8 577	7 766	9 092	10 059	10 059	10 059
HESSING FLERBRUKSENTER	15 298	16 606	16 538	16 787	16 787	16 787
BUGØYNES OPPVEKSTSENTER	4 699	5 435	4 982	4 982	4 982	4 982
NEIDEN OPPVEKSTSENTER	1 625	1 378	735	38	38	38
JAKOBSNES OPPVEKSTSENTER	4 584	4 745	4 751	4 751	4 751	4 751
SKOGFOSS OPPVEKSTSENTER	3 800	3 870	2 508	221	221	1 265
JARFJORD OPPVEKSTSENTER	3 599	3 591	2 292	180	180	180
NY-GIV	2	0	0	0	0	0
KIRKENES UNGDOMSSKOLE	23 753	24 769	26 149	26 694	26 694	26 694
PP-TJENESTEN	3 667	4 134	4 416	4 416	4 416	4 416
BARNEVERNET	20 414	17 660	18 239	18 238	18 238	18 238

FELLES, K.NES KOMP. SENTER	109	244	5 406	5 406	5 406	5 406
ALLMENN KULTUR	4 290	5 151	5 037	5 037	5 037	5 037
KULTURSKOLEN	3 924	4 250	4 121	4 121	4 121	4 121
SØR-VARANGER MUSEUM	2 573	2 882	2 882	2 882	2 882	2 882
SØR-VARANGER BIBLIOTEK	4 792	5 059	4 582	4 582	4 582	4 582
HELSE OG SOSIALADMINISTRASJON	13 493	13 252	16 287	16 137	16 137	16 137
FRIVILLIGHETSENTRALEN	320	310	351	351	351	351
FLYKTNINGETJENESTEN	-3 378	-1 346	26 933	26 933	26 933	26 933
SOLENGA FLYKTNINGEMOTTAK	48	0	0	0	0	0
HELSETJENESTEN	572	1 510	1 572	1 972	1 972	1 972
HELSESTASJON	3 665	3 781	4 948	5 086	5 086	5 086
FYSIOTERAPI	3 874	3 914	4 009	4 009	4 009	4 009
ERGOTERAPI	1 479	1 338	1 426	1 426	1 426	1 426
PSYKISK HELSETJENESTE	10 449	9 920	10 337	10 337	10 337	10 337
DIAGNOSE, BEHANDLING OG LEGEVAKT	10 636	11 788	12 518	12 518	12 518	12 518
SOSIALTJENESTEN	3 255	3 565	3 190	3 190	3 190	3 190
NAV - ØKONOMISK SOSIALHJELP	9 628	10 177	11 088	11 088	11 088	11 088
PRESTØYHJEMMET	29 619	26 395	29 098	29 098	29 098	29 098
HJEMMEBASERT OMSORG	61 338	55 916	58 393	58 673	58 673	58 673
BUGØYNES OMSORGSSENTER	6 943	6 035	6 175	6 175	6 175	6 175
TJENESTEN FOR FUNKSJONSHEMMEDE	43 296	41 890	46 517	46 492	46 492	46 492
WESSELBORGEN SYKEHJEM	29 625	28 508	29 945	29 945	29 945	29 945
KJØKKEN- PLEIE OG OMSORGSTJENESTENE	6 006	6 353	6 516	6 516	6 516	6 516
DAGSENTER FOR DEMENTE	2 186	2 048	2 719	2 909	2 909	2 909
TEKNISK ADMINISTRASJON	1 354	1 327	1 339	1 339	1 339	1 339
VANN AVLØP OG RENOVASJON	-8 219	-7 369	-7 506	-7 506	-7 506	-7 506
VEIER, PARKER OG IDRETTSANLEGG	9 247	10 370	10 403	10 493	10 493	10 493
FELLES MASKINPARK	3	0	11	11	11	11
VERKSTED OG LAGERDRIFT	-159	-430	-430	-430	-430	-430
FDV - KOMMUNALE BYGNINGER	19 964	19 572	21 247	20 055	20 055	20 055
RENHOLDERE	17 299	15 264	15 937	15 521	15 521	15 521
ANDRE UTLEIEBYGG	-4	0	0	0	0	0
BRANN OG FEIERVESEN	10 448	8 639	10 903	10 903	10 903	10 903
SØR-VARANGER HAVNEVESEN	0	0	-1 055	-1 055	-1 055	-1 055
FINANS	-555 930	-557 437	-603 284	-579 722	-572 854	-571 354
Totalt til fordeling	553 752	570 652	650 324	643 392	642 879	644 248

5.4 Økonomiske rammebetingelser (inntekter)

5.4.1 Frie inntekter – skatt og rammetilskudd

(tall i 1000)	R - 2014	Prognose pr.okt-15	2016	2017	2018	2019
Rammetilskudd	308 210	308 879	311 795	311 795	311 795	311 795
Netto inntektsutjevning	7 524	10 487	19 196	19 196	19 196	19 196
Sum rammetilskudd	315 734	319 366	331 885	330 991	330 991	330 991
Rammetilskudd - endring i %	3,86	1,15	3,64			
Skatt på formue og inntekt	236 373	243 587	250 731	250 731	250 731	250 731
Skatteinntekter - endring i %	-0,28	3,05	2,93			
Sum skatt og rammetilskudd	552 107	554 600	582 616	581 722	581 722	581 722
Sum - endring i %	2,60	3,10	5,05			

Prognosen for de frie inntektene bygger på statsbudsjettet og KS sin prognose for skatt og rammetilskudd. Rådmannen har selv prognostisert et anslag på skatteinngangen for 2016 basert på erfaringstall fra de siste tre år, og regjeringens anslag og skattepolitikk.

Som oversikten viser vil de frie inntektene til kommunen øke med vel 28 mill.kr fra prognosen for 2015 til budsjett 2016.

Det er i økonomiplan 2017-2019 ikke lagt inn økning i skatteinngangen. Dette som følge av at det i økonomiplan heller ikke er justert for pris og lønnsvekst.

5.4.2 Eiendomsskatt

(tall i 1000)	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Prog. Regnsk. 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Eiendomsskatt fast eiendom, næring og verk og bruk.	34 119	51 000	47 200	52 300	52 300	52 300	52 300

I budsjettet for 2015 lå det til grunn at eiendomsskatteinntektene ville gi en samlet inntekt på 51 mill.kr. Det er budsjettet med 3 promille på boliger og fritidseiendommer, og 6 promille på verk og bruk. Etter omtaksering og utvidelse av eiendomsskattegrunnlaget har en i løpet av 2015 hatt en klagebehandling tilsvarende om lag 10 % av sakene, noe er et forventet antall i en omtaksering og utvidelse. Behandling av klager har medført en reduksjon i eiendomsskatteinntekten på 4,8 mill.kroner. Det gjenstår fremdeles noen klagesaker til behandling innenfor verk og bruk.

For budsjettet 2016 har rådmannen forslått å øke eiendomsskattesatsen for bolig og fritidseiendom til 3,7 promille.

Deler av eiendomsskatteinntekten kommer fra eiendomsskatt på kraftverk. Dette er et eiendomsskatteområde hvor takseringen gjøres av de sentrale ligningsmyndighetene. For 2015 har eiendomsskattegrunnlaget for kraftverkene gått ned med 106,7 mill.kroner. Skattegrunnlaget

baserer seg på strømpriser de siste 5 år, og de senere års lave strømpriser gir en reduksjon i grunnlaget. Med en eiendomsskattesats på 6 promille utgjør dette et innteksttap på kr. 640 200,- for 2015.

Eiendomsskatt er en betydelig inntektskilde for Sør-Varanger kommune. Eiendomsskatten utgjør hele 5,4 % av driftsinntektene i rådmannens budsjettforslag.

Eiendomsskatten er det eneste skatteområdet hvor kommunen får beholde 100 % av inntektene. Eiendomsskatten er også et av de få inntektsområder hvor kommunen selv kan regulere inntekspotensialet og til dels fastsette skattetrykket.

Rådmannens forslag vil gi en økt eiendomsskatteinntekt på 5 mill.kroner, og medføre at samlet eiendomsskatt blir tilsvarende budsjettert inntekt i 2015.

5.4.3 Renteinntekter og utbytte

(tall i 1000)	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
RENTEKOMPENSASJON SKOLEBYGG	-1 965	-1 840	-1 672	-1 629	-1 586	-1 511
RENTEKOMPENSASJON OMSORGSBOLIGER	-335	-253	-243	-239	-236	-232
RENTEKOMPENSASJON SYKEHJEM	-1 043	-1 080	-1 037	-1 021	-1 006	-991
RENTEKOMPENSASJON KIRKEBYGG	-261	-247	-224	-218	-211	-202
RENTEINNEKTER	-4 192	-4 000	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
RENTEINNEKTER PÅ FORMIDLINGSLÅN	-2 657	-2 387	-2 387	-2 387	-2 387	-2 387
RENTEINNEKTER SBB	-174	-400	-400	-400	-400	-400
RENTEINNEKTER ANDRE FORDRINGER	-256	-150	-150	-150	-150	-150
RENTEINNEKTER FINNMARK FK	-503	-400	-400	-400	-400	-400
UTBYTTE FRA SELSKAPER	-15 682	-15 625	-9 625	-9 625	-9 625	-9 625
SUM RENTEINNEKTER OG UTBYTTE	-697 471	-703 650	570	535	417	364

Som oversikten viser er det budsjettert med en nedgang i rente- og utbytteinntekter. Sør-Varanger kommune var svært heldig med innskuddsrenten da bankavtalen ble inngått. I 2016 skal kommunen ut med nytt anbud, og det er derfor realistisk å budsjettere med en lavere inntekt. Ordinære innskuddsrenter er redusert med 2 mill.kroner.

Sør-Varanger kommune eier 31,25 % av aksjene i Varanger Kraft AS, og har frem til 2015 budsjettert med i overkant av 15 mill.kroner i utbytteinntekter. Ved tildeling av utbytte for 2015 ble eierne varslet om vesentlig nedgang i utbetalt utbytte. Bakgrunn for reduksjon er lavere strømpriser, lavere kraftproduksjon, innføring av arbeidsgiveravgift og vindkraftutbygging. Selskapet har varslet at redusert utbytte og så vil være gjeldende for 2016. For Sør-Varanger kommune utgjør reduksjonen 6,2 mill.kroner.

Ordningen med rentekompensasjon forvaltes av Husbanken. Kompensasjon beregnes ut fra en investeringsramme med bakgrunn i innbyggertall og gjennomførte investeringer innfor de ulike områdene. Det er budsjettert med kompensasjon i henhold til føringer fra Husbanken for 2016.

5.4.4 Konesjonskraftsinntekter

(tall i 1000)	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Utgifter for levering av konesjonskraft	3 729	5 200	5 200	5 200	5 200	5 200
Salg av konesjonskraft	-10 560	-9 631	-7 521	-7 521	-7 521	-7 521
Nettoinntekt	-6 831	-4 431	-2 321	-2 321	-2 321	-2 321

Sør-Varanger kommune selger sin andel av konesjonskraft. Konesjonskraften er å anse som en del av kommunens frie inntekter og kan benyttes til kommunal tjenesteproduksjon. Kommunen selger konesjonskraft fra Varanger kraft med 32,182 GWh og Tinfos AS med 1,9174 GWh, til sammen 34,09 GWh.

Konesjonskraften for 2016 ble solgt den 29.10.2015 til Axpo Nordic AS etter en anbudskonkurranse. Strømprisene er for tiden svært lave, og viser også en nedgang fra 2015. Kommunen bør si seg fornøyd med en pris på 233,72 NOK/MWh selv om dette er lavere enn inntekten i 2015. I 2015 ble konesjonskraften solgt for 282,44 NOK/MWh.

Kommunen må betale for levering av kraft og dette gjøres etter en topris modell. Sør-Varanger kommune betaler i 2016 et fast ledd til kr. 108,4 MWK og et variabelt ledd hvor markedsprisen er veiledende. Det er i beregningen av utgifter for levering lagt til grunn samme prismodell som for 2015.

Kommunen mottar også konesjonsavgift. For 2016 og videre i planperioden er denne beregnet til 1,6 mill.kroner. Pengene er øremerket næringsutvikling i kommunen, og er i sin helhet budsjettet avsatt til næringsfond.

5.4.5 Øvrige inntekter

(tall i 1000)	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Brukerbetalinger	33 718	34 416	35 933	35 295	35 295	35 295
Andre salgs- og leieinntekter	81 751	76 688	75 975	75 961	75 961	75 961
Overføringer med krav til motytelse	104 636	77 519	79 204	78 554	78 504	78 554
Andre statlige overføringer	30 291	27 914	44 788	44 719	44 651	44 548
Andre overføringer	11 928	10 575	8 376	8 376	8 376	8 376
Sum øvrige inntekter	262 323	227 112	244 276	242 904	242 786	242 733

Brukerbetalingene har økt noe som følge av justering i barnetall i barnehage, vedtektsendring for søskenmoderasjon i SFO, økt inntekt sykehjemmene samt økninger innenfor kulturskolen ved økte betalingssetter.

Andre statlige overføringer har en vesentlig økning som i hovedsak skyldes merinntekt flyktningemidler. Det er også lagt inn justering av prosjektinntekter og andre overføringer som justeres i henhold til tildelte midler og aktivitet.

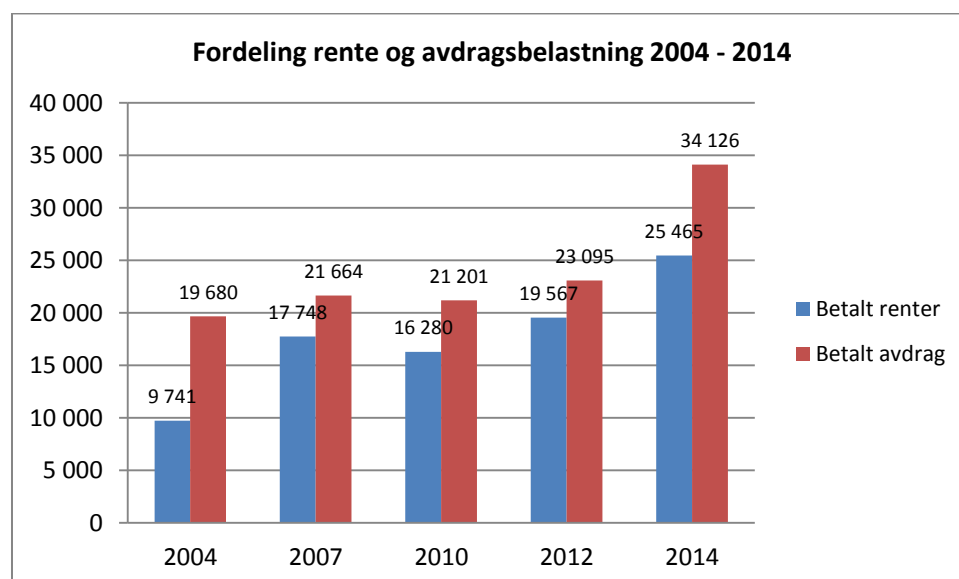
5.5 Lånegjeld – renter og avdrag

5.5.1 Rente og avdragsbelastning i planperioden

(tall i 1000)	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
RENTER PÅ LØPENDE LÅN	22 792	23 385	19 867	20 231	19 659	19 006
RENTER PÅ VIDEREUTLÅN HUSBANKEN	2 671	2 689	2 757	2 609	2 475	2 336
ORDINÆRE AVDRAG LØPENDE LÅN	34 126	35 241	36 496	38 596	37 347	39 540
Sum utgifter (inkl Havn)	59 589	61 315	59 120	61 436	59 481	60 882

En del av kommunens økonomiske utfordringer kan forklares med høy lånegjeld og tilhørende rente- og avdragsutgifter. Rente og avdrag på lån er i kommuneregnskapet å anse som en driftsutgift og reguleres gjennom kommunens finansreglement.

Rente og avdragsutgiftene for 2016 er beregnet til 62,2 mill.kroner. Dette inkluderer havnevesenets utgifter som til sammen utgjør vel 2,4 mill.kr og dekkes innenfor havnevesenets egne budsjetttrammer.

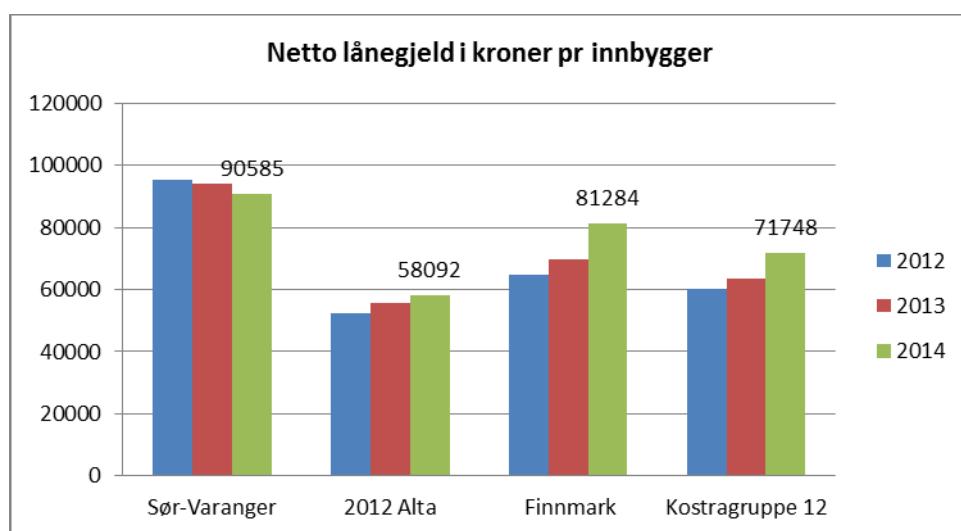
Som oversikten viser har rente og avdragsbelastningen økt med vel 100 % på 10 år. Veksten i de frie inntektene har i samme periode økt med vel 80 %. Dette medfører at en større andel av de frie inntektene må benyttes til å betjene lån, noe som reduserer tjenesteomfang og -nivået tilsvarende.

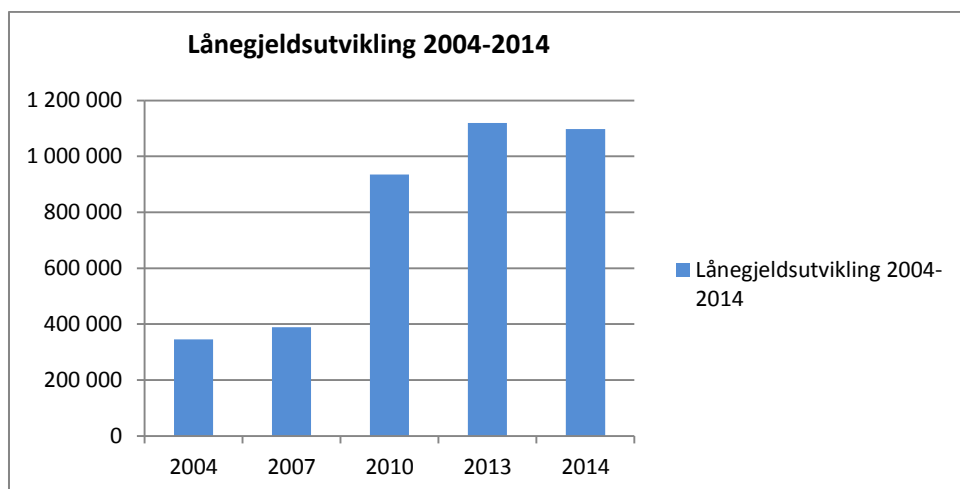
5.5.2 Lånegjeldsutviklingen

(tall i 1000)	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Langsiktig gjeld	1 072 887	979 676	1 026 140	1 006 184	985 874	814 075
Lån til videre utflån, Startlån	124 841	113 790	132 612	125 998	119 074	112 044
Lån til havnerelaterte formål	25 000	23 340	21 680	20 020	18 360	16 700
Sum	1 222 728	1 116 806	1 180 432	1 152 202	1 123 308	942 819

Kommunen har en samlet lånegjeld på 1 223 mill kroner ved utgangen av 2014. Låneopptaket på 54,8 mill kroner for 2014 er ikke med i disse tallene som følge av forsinkelse i opptakstidspunkt, og reell samlet låneportefølje ville vist en økning i 2014. Korrigert lånegjeld pr innbygger er hele kroner 92 000 pr innbygger, over en dobling fra 2009. Lånegjelden utgjør 129 % av brutto driftsutgifter.

Lånegjeld pr innbygger ligger langt over sammenlignbare kommuner og Finnmark som helhet. Utviklingen de siste årene viser en økning tilsvarende en tredobling i lånegjeld, noe som medfører at mye av kommunens frie midler går med til dekke renter og avdrag. Samtidig må det påpekes at kommunen har tatt et stort løft i investeringer innenfor skole, barnehage, idrett og kultur og eldreomsorg.

5.6 Lønns- og pensjonsutgiftene

5.6.1 Lønnsutgiftene

	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Fast lønn	382 400	401 962	420 760	415 081	415 081	416 125
Vikar	31 515	28 051	24 608	24 529	24 529	24 529
Engasjementer	7 626	6 711	5 969	5 869	5 659	5 659
Overtid	7 922	6 442	6 273	6 309	6 259	6 259
Honorarer	9 197	9 983	9 401	9 405	9 405	9 405
Andre godtgjørelser	889	1 151	1 124	1 124	1 124	1 124
Fast lønn/vikarutgifter renhold	14 177	13 093	13 525	13 166	13 166	13 166
Godtgjøring folkevalgte	1 803	1 782	1 979	1 980	1 980	1 980
Kvalifiseringsstønad	448	700	700	700	700	700
Introduksjonsstønad	6 307	7 393	12 600	12 600	12 600	12 600
Lønnsutgifter totalt	462 284	477 268	496 939	490 763	490 503	490 503

Som oversikten viser øker de samlede lønnskostnadene til Sør-Varanger kommune med 19,7 mill. kroner. Det er da tatt hensyn til lønnsoppgjør for 2016. I oversikten er rådmannens forslag til innarbeidede omstillings- og effektiviseringstiltak hensyntatt.

5.6.2 Pensjon

De kollektive pensjonsordningene i KLP og SPK sikrer de ansatte i kommunen tariffestet tjenestepensjon. Ordningene dekker alders-, uføre-, ektefelle- og barnepensjon samt AFP/tidligpensjon. Pensjonene fra pensjonsselskapene samordnes med utbetalingene fra folketrygden i de tilfeller regelverket krever det.

Pensjonsforpliktelse/-midler	2015	Estimert forpl. 2016	Endring
Pensjonsforpliktelse KLP (1.1.)	-1 010 412	-1 059 327	-48 915
Pensjonsmidler KLP (1.1.)	813 761	869 574	55 813
			0
Pensjonsforpliktelse SPK (1.1.)	-219 467		219 467
Pensjonsmidler SPK (1.1.)	158 458		-158 458
			0

0			
Egenkapitalinnskudd KLP	IB 2015	Innbetalt EK-innskudd	UB 2016
Egenkapitalinnskudd KLP	2 422		-2 422
0			
Pensjonskostnadene	2014	2015	2016
Pensjonskostnad KLP	46 757	46 232	48 731
Amortisert premieavvik KLP	5 303	8 092	7 612
Administrasjonskostnad KLP	3 210	3 735	3 343
Samlet kostnad KLP	55 270	58 059	59 686
Innbetalt premie KLP	69 492	46 602	72 813
Premieavvik KLP	19 525	-3 365	20 739
0			
Pensjonskostnader SPK	14 716	12 008	12 823
Amortisert premieavvik SPK	-656	-889	-708
Administrasjonskostnad SPK	329	352	363
Samlet kostnad SPK	14 389	11 471	12 478
Innbetalt premie SPK	13 413	13 630	13 621
Premieavvik SPK	-1 633	1 270	435
0			
Innbetalt premie begge ordninger	82 905	60 232	86 434
Samlet kostnad begge ordninger	69 659	69 530	72 164
Kostnadsført/budsjettert premie	64 982	70 377	69 619
Samlet premieavvik	11 933	-11 076	12 854
Ansattes andel pensjon (estimat)	6 000	6 000	6 000

De beregnede pensjonskostnadene for Sør-Varanger kommune er budsjettert med 69,6 mill.kroner. Dette er en reduksjon på 0,76 mill.kroner fra 2015.

Kommunal og moderniseringsdepartementet har vedtatt endringer i pensjonsreformen, blant annet ved at det er lagt til grunn nye regler for uførepensjon. Disse endringene er innarbeidet i pensjonsprognosene og totalt gir disse endringene en svak reduksjon i forhold til beregningene for 2015.

Innbetalt premie for begge ordninger er beregnet til å være 86,4 mill.kroner. Differansen mellom prognostisert pensjonskostnad og innbetalt premie er premieavviket, som for 2016 beløper seg til om lag 13 mill.kroner for begge ordningene.

Da regnskapsforskriften om amortisering ble innført var det en forventning om at premieavviket skulle svinge mellom positive og negative avvik i år med hovedoppgjør og år med mellomoppgjør. Det var forventet at premieavviket skulle jevne seg ut slik at nettoeffekten fra år til år skulle bli tilnærmet null. Det har imidlertid vist seg at også mellomoppgjørene har vært høyere enn antatt og at en ikke fikk den tilsiktede effekten. Departementet har derfor besluttet en ytterligere reduksjon av amortiseringstiden fra 10 til 7 år. Effekten av endringen vil få innvirkning på kommunens regnskap gjeldende fra premieavviket for 2014, som da får en hurtigere kostnadsføring enn premieavvikene fra tidligere år. Totalt utgjør det samlede premieavviket for Sør-Varanger kommune 50,3 mill.kroner per 01.01.2015. Kommunen har altså over år kostnadsført 50,3 mill.kroner mindre i pensjonskostnader enn den reelle kostnaden til pensjonsselskapene, noe som skal kostnadsføres fremover i takt med amortiseringstiden.

De ansatte trekkes 2 % av sin lønn til pensjon.

5.7 Overføring til særbedrifter

5.7.1 Finnmark kommunerevisjon IKS og Kontrollutvalgan IKS

Kontrollutvalgan IKS har vedtatt et budsjett for 2016 på kr 167 000 som Sør-Varanger kommunes andel. I tillegg er det satt av midler til drift av kontrollutvalget på vel kr 86 000.

Revisjonsutgifter er budsjettetert i henhold til kontrollutvalgets vedtak med kr 1 010 000. Finnmark kommunerevisjon IKS står uten oppdragsansvarlig revisor, noe som gjør at selskapet står uten den kompetansen som kreves for å revidere selskapene. Utfordringene er diskutert i eierkommunene, og Kontrollutvalgan IKS har fremmet forslag til ulike løsninger for å sørge for at kommunene har en forsvarlig revisjon for 2016. Dette fremmes som egen sak til politisk behandling.

5.7.2 Varanger museum IKS og Tana og Varanger museumssiida

Tilskuddet til Varanger museum IKS er hjemlet i selskapsavtalen av 2009. I selskapsavtalen er minimumsbeløpet satt til kr 1 300 000 samt at kommunen i tillegg skal yte tilskudd til renhold som er stipulert til kr 308 000, til sammen kr 1 608 000. Utover dette dekker kommunen driftskostnadene knyttet til Grenselandmuseet. Rådmannen foreslo i budsjettforslaget for 2015 å redusere tilskuddet til Varanger museum med kr 100 000 som et omstillingstiltak slik at tilskuddet utgjør kr 1 508 000 for 2015 og videre i planperioden. Dette videreføres i 2016.

Tilskuddet til Tana og Varanger museumssiida er budsjettetert med kr 542 000. Også her viderefører rådmannen budsjettetert tilskudd fra 2015. Tilskuddet inkluderer også tilskudd til Øst-samisk museum med kr 150 000.

5.7.3 Barentshallene Sør-Varanger KF

Styret i Barentshallene Sør-Varanger KF behandlet budsjett 2016 og økonomiplan for 2016-2018 den 3. november 2015 (Sak 22/15)

I sitt framlagte budsjett for 2016 og økonomiplan 2016-2019 for Barentshallene Sør-Varanger KF legges det opp til en overføring fra Sør-Varanger kommune på til sammen kr. 7 412 580.

I Barentshallene Sør-Varanger KF sitt budsjett fremkommer overføringen fra Sør-Varanger kommune slik:

Leie kommunalt undervisningslokale	kr. 2 080 000,-
Tilskudd redusert hall-leie	kr. 1 075 000,-
Ordinært kommunalt tilskudd	kr. 4 257 580,-

Rådmannen har i sitt framlagte budsjett innstilt på en økt overføring til Barentshallene Sør-Varanger KF på kr. 500 000. Dette gir en samlet overføring til dekking av kommunalt undervisningslokale, kompensasjon for redusert hall-leie samt ordinært driftstilskudd på kr. 6 955 000. Den foreslåtte overføringen ligger da kr. 457 580 lavere enn styret i Barentshallene Sør-Varanger KF har lagt til grunn i sitt budsjett for 2016.

5.7.4 NORA – krise og incestsenter IKS

Representantskapet i Nora senteret IKS har den 26.10.15 vedtatt budsjett og økonomiplan for 2016-2019.

Norasenteret IKS, Senter mot vold og seksuelle overgrep i Øst-Finnmark meddeler Sør-Varangerkommune at deres andel for drift av senteret i 2016 er kr. 2 488 000.- Dette i følge budsjettvedtak gjort i Representantskapet 26.10.15.

Se selskapsavtalen §18. **Årsbudsjettet.**

Representantskapet skal vedta selskapets budsjett for kommende år. Den enkelte deltakerkommune har overfor selskapet plikt til å yte sin del, jfr. pkt 5, av det tilskudd representantskapet har vedtatt

Selskapsavtalen er vedtatt av Sør-Varanger kommune 29.05.13. jfr. § 5. I hht. avtalen hefter Sør-Varanger kommune for 41%..

Rådmannen har innarbeidet tilskuddet i konsekvensjustert budsjett.

5.7.5 Sør-Varanger menighet

Rådmannen forslår en bevilgning til Sør-Varanger menighet på kr 4 500 000. Det er innarbeidet en reduksjon i overføring til menigheten med kr 500 000.

Det er også bevilget tilskudd til investeringer med 4,3 mill.kroner. 2 mill.kroner er knyttet til kirker, og 2,3 mill.kroner er knyttet til utvidelse av kirkegårder.

5.7.6 Interkommunal arkiv

Sør-Varanger kommune er medlem i interkommunal arkiv. Medlemskontingenten for 2016 er fastsatt til kr 513 000 i representantskapsmøte 14.10.2015. Kontingenten fremkommer ved et grunnbeløp for drift og depot, samt vektet innbyggertilskudd.

5.7.7 Aurora kino IKS

Aurora kino IKS er et interkommunalt selskap som eies av Alta, Tromsø og Sør-Varanger kommune, samt at selskapet har driftsansvaret for Narvik kino.

Selskapet eies med 8 % av Sør-Varanger kommune, 23 % av Alta kommune og 65 % av Tromsø kommune. Eierne hefter for selskapets forpliktelser pro rata i henhold til sin eierandel. Sør-Varanger kommunes tilskudd utgjør årlig kr. 675 000.

Kommunen leier kinolokalet av Coonor AS med en uoppsigelig husleiekontrakt tom 15.02.21. Husleien er for 2016 budsjettet til kr 1 055 000 inkludert moms.

5.7.8 Brenselsutsalget og Grenseprodukter

Det er i budsjett for 2016 innarbeidet tilsvarende tilskudd til Brenselsutsalget og Grenseprodukter som for 2015, kr 1 656 000.

5.7.9 Kommunenes sentralforbund

Sør-Varanger kommune er medlem i Kommunenes sentralforbund, KS. Ordinær kontingent for 2015 utgjør kr. 449 500. Ou-kontingent 2015 utgjør kr 864 000 inkludert ansattes andel kr 250 000.

5.7.10 Tilskudd til private barnehager

Barnehageloven § 14 fastslår at kommunen skal yte tilskudd til ordinær drift av alle godkjente, ikke-kommunale barnehager i kommunen. I Sør-Varanger gjelder dette Bjørnehiet familiebarnehage, Prestefjellet barnehage og Villaveien Naturbarnehage.

Kommunens andel av finansieringen av de private barnehagene har steget fra 98 % av det en tilsvarende kommunal barnehage koster i 2015 til 100 % i 2016. Finansieringen av godkjente private barnehager kompenseres gjennom rammetilskuddet.

Det er budsjettetert med 8,6 mill.kroner til dette formålet for 2016.

5.7.11 Bedriftshelsetjeneste

Sør-Varanger kommune har inngått avtale med Sør-Varanger Bedriftshelsetjeneste om leveranse av bedriftshelsetjenester. Avtalen ivaretar lovpålagte forpliktelser i henhold til arbeidsmiljøloven med tilhørende forskrifter. Den årlige medlemskontingent er for denne avtalen kr. 713 700 i henhold til kontrakt.

5.7.12 Finnut innkjøps sirkel

Sør-Varanger kommune betaler for medlemskap i Finnut innkjøps sirkel. Årlig medlemskontingent utgjør kr.180 000 eks mva.

6 Omstilling- og effektiviseringstiltak

6.1 Innarbeida omstillings- og effektiviseringstiltak

Rådmannen forslår å innarbeide følgende tiltak for budsjett 2016 og økonomiplan 2016-2019:

	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Redusert tjenestetilbud biblioteket	-500	-500	-500	-500
Hverdagsrehabilitering	1 500	1 350	1 350	1 350
Dagsentertilbud til eldre og demente	330	520	520	520
Styrking av forebyggende helsetjeneste	412	550	550	550
Reduksjon grunnskole				
-Reduserte kostnader grunnskole	1 336	3 178	3 178	3 178
- Reduserte kostnader SFO	397	953	953	953
- Reduserte kostnader FDV	728	1 352	1 352	1 352
	-2 461	-5 483	-5 483	-5 483
Vedtekstendring for søkenmoderasjon ved SFO	-624	-624	-624	-624
Endrede vedtekter for betaling i kulturskolen	-322	-322	-322	-322
Sammenslåing av Pasvik barnehage og Skogfoss barnehage	-564	-1 352	-1 352	-1 352
Legge ned Einerveien barnehage	-1 748	-4 165	-4 165	-4 165

Økt eiendomsskatt på boliger og fritidseiendommer	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
Redusert tilskudd Sør-Varanger menighet	-500	-500	-500	-500
Sum omstillingsbehov	-9 477	-15 526	-15 526	-15 526

6.1.1 Redusert tjenestetilbud ved biblioteket

(tall i 1000)

	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Utgifter	-500	-500	-500	-500
Inntekter	0	0	0	0
Netto besparelse	-500	-500	-500	-500

Målsettingen med folkebiblioteket er å fremme opplysning, utdanning og annen kulturell virksomhet gjennom informasjonsformidling og ved å stille bøker og annet egnet materiale til disposisjon for alle som bor i landet. Folkebibliotekene er et ledd i nasjonalt biblioteksystem.

Opgaver og samfunnsoppdrag er økt med ny biblioteklov, og kommunen har forpliktelser i forhold til § 1. Det er viktig å ha god nok kompetanse, åpningstider og tjenestetilbud for å innfri krav i lov om folkebibliotek.

Tall fra kostra fra 2014 viser at kommunen har forholdsvis høye samlede medie- og lønnsutgifter til folkebiblioteket per innbygger sammenlignet med andre. Det er i all hovedsak «antall årsverk» hvor kommunen ligger høyt. Sør-Varanger har færrest innbyggere per årsverk av dem man her sammenligner seg med.

	Sør-Varanger 2013	Sør-Varanger 2014	Fauske	Målselv	Alta	Landet uten Oslo	Kostragruppe 12
Bibliotek – nøkkeltall							
Besøk i folkebibliotek pr innbygger	4,8	3,5	2,7	5,1	5,2	4,4	4,9
Utlån alle medier fra folkebibliotek per innbygger	5,4	4,2	5,6	5,9	2,7	4,6	4,5
Medie- og lønnsutgifter i folkebibliotek per innbygger	326	306	260	256	216	241	313
Tilvekst alle medier i folkebibliotek per 1000 innbygger	225	205	426	539	131	225	305
Årsverk, antall innbyggere per årsverk i folkebibliotek	1 904	2 129	2 601	2 373	2 843	2 912	2 228

Det er knyttet 5,3 årsverk til biblioteket i Sør-Varanger. Ved å nedbemanne med 1 årsverk vil det gi en årlig besparelse på kr 500 000.

En nedbemanning av biblioteket vil medføre redusert tjenestetilbud og redusert åpningstid.

6.1.2 Hverdagsrehabilitering

(tall i 1000)	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Utgifter	1 700	1 550	1 550	1 550
Inntekter	-200	-200	-200	-200
Netto	1 500	1 350	1 350	1 350

Hverdagsrehabilitering er en tverrfaglig arbeidsmetode der et fagteam med ergoterapeut, fysioterapeut og sykepleier sammen kartlegger og veileder hjemmetjenesten i rehabiliterende tiltak på brukerens hjemmearena. Dette er tjenester som utløser ressurser hos brukeren, familien og nettverket rundt. Dette er en vinn-vinn situasjon, der det dokumenteres at

- brukerne er mer selvhjulpne og fornøyde
- helseteamet er fornøyd med arbeidsformen
- kommunene sparer omsorgstjenester og utsetter institusjonsbehov

Nyere rapporter med erfaringer fra Danmark og Sverige, samt de norske pilotkommunene Arendal, Bodø og Voss, bekrefter at behovet for hjelpetiltak og tyngre tilbud utsettes med gjennomsnittlig fire år etter gjennomført hverdagsrehabilitering. (KS 2014: "Fra passiv mottaker til aktiv deltaker").

Så langt har tilbudet om hverdagsrehabilitering i Sør-Varanger kommune vært som et prosjekt med utvalgte prosjektdeltakere. Prosjektet avsluttes i 2015. Erfaringene viser klart et behov for å etablere ordningen som en tilgjengelig tjeneste for søkere til hjemmebaserte omsorgstjenester. I prosjektperioden har det lyktes i 4 av 5 tilfeller å forbedre brukernes funksjon og selvstendighet. Dette forhindrer eller utsetter hjelpebehov og bidrar til å begrense ytterligere økning i antall brukere av hjemmetjenester. Denne måten å samarbeide tverrfaglig og motivere brukerens egne ressurser, er også en viktig tankegang og arbeidsmåte på alle nivå i omsorgstjenestene for å hindre hjelpe-feller som utilsiktet passiviserer brukerne, og krever økte omsorgsressurser. Rådmannen mener det trengs en videre satsing på hverdagsrehabilitering både for å gi konkret brukertilbud om innsatsperiode, men også for å snu arbeidsmåten i all hjemmebasert omsorg til en mer rehabiliterende tankegang.

Etter to år med full satsing på hverdagsrehabilitering i Arendal, viser deres erfaring redusert brukerantall i hjemmebasert tjeneste med 11 %. Første året ble besparelsen 4 mill.kroner og andre året 8 mill.kroner. Arendal er en bykommune med korte avstander og fire ganger så høyt innbyggertall som Sør-Varanger, tallene må derfor justeres for naturlige ulikheter.

Sør-Varanger kommune bruker omtrent 50 mill.kroner på hjemmebaserte tjenester i 2015. Satsning på hverdagsrehabilitering vil bremse kostnadsveksten innenfor tjenestene også i Sør-Varanger kommune. Dersom kommunen skal ha mulighet til å lykkes med denne målsettingen, vil det være behov for både omlegging av tjenestetilbudet og økning i personalressurser.

Rådmannen ønsker å innarbeide hverdagsrehabilitering som en permanent tjeneste.

6.1.3 Dagsenter tilbud til eldre og demente

(tall i 1000)	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Utgifter	560	750	750	750
Inntekter	-230	-230	-230	-230
Netto	330	520	520	520

Tiltaket omfatter;

- Oppbemanning med 1,0 årsverk ved Kilden, samt økt brukerbetaling. Årlig merkostnad ved Kilden er beregnet til kr 270 000
- Oppbemanning med 1,5 årsverk ved Utsikten dagsenter med ¾ års-virkning i 2016, utgjør kr 560 000 i 2016. Årlig kostnad fra 2017 på kr 750 000.
- Avvikling av «Inn på tunet» utgjør en årlig besparelse på kr 500 000.

På nasjonalt nivå er det økt fokus på demensomsorg, og det er en vesentlig utvikling innenfor arbeidsmetoder i forhold til omsorg for personer med demens. En styrking av dagsentrene er et tiltak i tråd med kommunens mål om å yte tjenester på lavest mulige effektive omsorgsnivå, og et godt tiltak som vil kunne bidra til økt mulighet for eldre mennesker til å kunne bo lengst mulig hjemme.

Kommunen har tidligere kjøpt «Inn på tunet»-tjenester i demensomsorgen, men rådmannen ønsker i stedet å etablere egne tilbud til brukerne. Styrking av personalressursen i dagsentrene vil medføre muligheter for å videreutvikle egne tjenestetilbud. Tiltaket vil også øke mulighet for å styrke intern fagutvikling innen eldreomsorgen generelt og demensomsorgen spesielt, og kommunen vil bli bedre rustet til å møte fremtidige utfordringer.

Utsikten dagsenter er organisatorisk lagt til enheten sykehjem, og er et dagaktivitetstilbud for hjemmeboende med demenssykdom. Ved å tilføre Utsikten dagsenter 1,5 årsverk vil dagsenteret kunne tilby tjenester til flere brukere. I tillegg vil man kunne drive utviklingsarbeid og øke intern faglig kompetanse. Tilføring av personalressurs til Utsikten dagsenter vil også bidra til å stryke kommunens demensteam.

Kilden dagsenter er organisatorisk lagt til enhet for hjemmebasert omsorg. Ved å styrke Kilden dagsenter med 1 årsverk vil kommunen kunne gi tilbud til et økt antall hjemmeboende eldre.

6.1.4 Styrking av forebyggende helsetjeneste

(tall i 1000)	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Utgifter	412	550	550	550
Inntekter	0	0	0	0
Netto	412	550	550	550

Helsestasjon og skolehelsetjeneste er et satsningsområde i regjeringens forslag til budsjett 2016. Nasjonale mål og hovedprioriteringer på helse- og omsorgsområdet sier at de forebyggende helsetjenestene i kommunene skal styrkes.

Helsestasjonen har i dag 6 årsverk helsesøster, 1 jordmor og 0,5 merkantilstilling. I forskrift om kommunens helsefremmende og forbyggende arbeid i helsestasjons- og skolehelsetjenesten, fremkommer det blant annet at kommunen skal sørge for å ha tilgang på nødvendig personell for de oppgavene de skal utføre og en hensiktsmessig arbeidsfordeling mellom disse.

Helsestasjonen er viktige arenaer for det helsefremmende og forebyggende arbeidet i aldersgruppen 0-3 år. Helsestasjonen kan fange opp og hjelpe barn som viser tegn til ulike psykiske plager, språk eller atferdsproblemer. Helsestasjonen er viktig for å veilede foreldre og eventuelt henvise videre.

De siste årene er helsestasjon- og skolehelsetjenesten pålagt en rekke nye oppgaver. Økt fokus på vold og overgrep, oppfølging av barnefattigdom, språkutvikling, psykiske lidelser, mobbing, overvekt og inaktivitet er eksempler på oppgaver som er kommet i tillegg til helsesøstrenes mer tradisjonelle oppgaver.

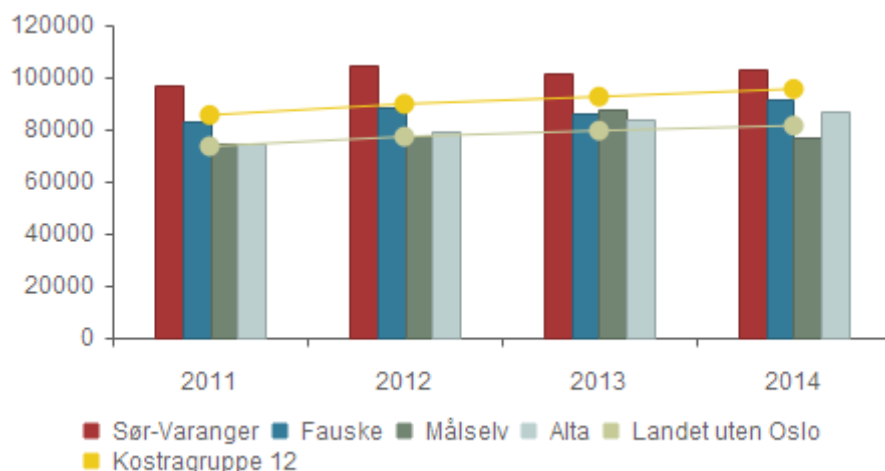
Rådmannen foreslår i budsjett 2016 en styrking av helsestasjon med 1,0 årsverk helsesøster fra 1.april 2016.

6.1.5 Reduksjon grunnskole

(tall i 1000)	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Reduserte kostnader grunnskole	-1336	-3178	-3178	-3178
Reduserte kostnader SFO	-397	-953	-953	-953
Reduserte kostnader FDV	-728	-1352	-1352	-1352
TOTALT	-2461	-5483	-5483	-5483

Grunnskolen i Sør-Varanger kommune består av 11 skoler fordelt over hele kommunen. Totalt er det 1.188 elever i grunnskolene i Sør-Varanger. Av disse går 1.038 på de sentrumsnære skolene, mens 150 går på de øvrige skolene.

I Nøkkeltallsanalysen for 2015 ser en at grunnskolen i Sør-Varanger har en høyere kostnad per elev enn sammenligningskommunene.

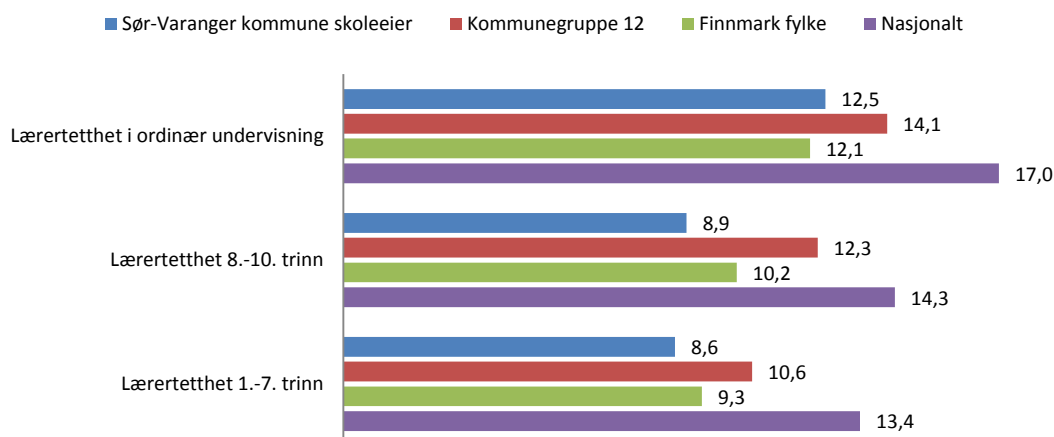

	2011	2012	2013	2014
Sør-Varanger	96 962	104 071	100 907	103 088
Fauske	82 889	87 946	86 012	91 378
Målselv	74 372	77 672	87 555	76 933
Alta	74 309	78 981	83 592	86 322
Landet uten Oslo	73 237	76 918	79 217	81 129
Kostragruppe 12	85 194	89 421	92 194	95 153

Netto driftsutgifter til grunnskoleopplæring var kroner 103.088 per innbygger i målgruppen i 2014. Dette er langt over alle sammenligningskommunene, kostragruppen og landet for øvrig.

Noe av forklaringen til de høye kostnadene ligger i at kommunen har en desentralisert skolestruktur der en stor andel av skolene (45,5 %) har færre enn 30 elever mens andelen skoler med 30-100 elever er på 9 % og andelen skoler med mer enn 100 elever er på 45,5 %. Denne fordelingen skiller seg fra sammenligningskommunene der andelen små skoler er vesentlig lavere.

Den desentraliserte skolestrukturen gir betydelig utslag i kostnader per elev i grunnskolene. Det gir også en stor variasjon i lærertetthet skolene i mellom. Lærertettheten til ordinær undervisning var 12,5 elever per lærer for skoleåret 2014/2015. Det er store variasjoner på lærertettheten i kommunen der Skogfoss skole har en 4,7 elever per lærer mens Kirkenes barneskole har 14,3 elever per lærer. Kirkenes ungdomsskole har 17,4 elever per lærer i ordinær undervisning. Lærertetthet beregnes med utgangspunkt i forholdet mellom elevtimer og lærertimer, og gir informasjon om størrelsen på undervisningsgruppen. Indikatoren inkluderer timer til spesialundervisning og timer til særskilt norskopplæring for språklige minoriteter.

Utviklingen i barne- og elevtallene for Sør-Varanger kommune viser en synkende tendens med færre elever i grunnskolene i Sør-Varanger i planperioden. I følge SSBs framskrivning vil denne tendensen holde seg gjennom hele økonomiplanperioden.

Antall elever	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	Endring 2012-2015
Bjørnevatn skole	240	217	226	232	-8
Bugøynes Oppvekstsenter	26	25	28	24	-2

Hesseng Flerbrukssenter	194	189	182	176	-18
Jakobsnes Oppvekstsenter	24	23	21	20	-4
Jarfjord Oppvekstsenter	19	20	19	18	-1
Kirkenes barneskole	265	283	290	290	25
Kirkenes ungdomsskole	244	237	237	235	-9
Neiden Oppvekstsenter	9	6	7	5	-4
Pasvik skole	48	61	63	65	17
Sandnes skole	83	110	103	105	22
Skogfoss skole	12	16	14	18	6
	1164	1187	1190	1188	24

For å bringe budsjettet i balanse kreves en reduksjon i rammene til grunnskolen. Rådmannen ser to ulike alternativer for reduksjon innen grunnskolen.

- Alternativ 1: Nedlegging av skoler med færre enn 20 elever
- Alternativ 2: Reduksjon i rammene i ressursmodellen

Alternativ 1

Rådmannen ser at for å få til en forsvarlig økonomisk ressursfordeling innenfor oppvekstområdet kan endringer i skolestrukturen være nødvendig. Det er en økende pågang av søknader om skolebytte til større skoler, og større sosialt miljø for elevene. Dette gjelder spesielt for skolestartere i 1.klasse. Her praktiserer Sør-Varanger kommune nærskoleprinsippet i forhold til saksbehandling av disse søknadene. Imidlertid har kommunen opplevd at foresatte velger å flytte og bytte bosted for å få gå på en skole som ligger mer sentrumsnært.

Gjennomgangstemaet i søknader om bytte av skoleplass er uro blant foreldre i forhold til sosial tilhørighet og sosial utvikling i skoler med få elever. Spesielt gjelder dette der prognosene fremover viser elevtall på 1 – 2 elever per trinn. Opplæringslovens § 8-1 stadfester elevens rett til å gå på den skolen som ligger nærmest. Videre sier loven at kommunen kan gi forskrifter om hvilken skole de ulike områdene sokner til. Rådmannen ser også utfordringer med å gi et forsvarlig skoletilbud både faglig og sosialt til de skolene som har færre enn 20 elever.

Ved å endre skolestrukturen vil kommunen oppnå flere stordriftsfordeler gjennom at de til sammen 41 elevene som går på disse skolene flyttes til skoler med ledig kapasitet.

En sentralisering av undervisningstilbudet kan være med på å redusere antall timer til spesialundervisning noe, et tall som for Sør-Varanger kommune er høyt i forhold til andre sammenlignbare kommuner og landsgjennomsnittet. En reduksjon i antall timer vil komme gjennom at undervisningen vil kunne sees i sammenheng med andre elevgrupper.

Rekruttering av kvalifisert pedagogisk personale ved skoler med lavt elevtall har vist seg å være utfordrende. I forlengelsen av dette blir det utfordrende for skoleeier å sikre et forsvarlig opplæringstilbud til elevene. Dette gjør seg gjeldende ved at man i tilfeller med manglende

rekruttering må ansette ufaglærte i års-vikariat, en situasjon som ikke er ønskelig eller kvalitetsmessig holdbar over tid.

I rapporten til Norconsult (2012) går det frem at det er flere kvalitetsdimensjoner som må ligge til grunn for endringer i skolestrukturen. Blant disse finner vi;

- *Elevprestasjoner*
- *Elevenes gjennomføringsgrad*
- *Elevenes sosiale kompetanse (mobbing, trivsel etc)*
- *Tilpasset opplæring og like muligheter*
- *Samarbeid med hjemmet og lokalsamfunnet (2012:35)*

Blant annet viser forskning at det noe belegg for å si at det faglige utbytte øker med skolestørrelse. Imidlertid er det ikke grunnlag for å si at størrelse i seg selv skaper økt faglig utbytte, til det er det flere sammenhenger som spiller inn. Vi finner heller ikke forskningsmessig belegg for å si at skolestørrelse har noe å si for elevenes motivasjon for læring, og for mulighetene for elevmedvirkning.

Rapporten til Norconsult peker på at det ikke finnes forskningsmessig belegg for å si at skolestørrelse har betydning for læringsmiljø og elevenes sosiale kompetanse. Imidlertid er det grunn til å vektlegge at det er en sårbarhet med et lite miljø. I et større miljø har man større mulighet for å finne erstatning dersom man skulle komme i konfliktsituasjon med sitt etablerte miljø (2012). Dette betyr at på en liten skole kan det være vanskeligere å finne seg til rette både sosialt og faglig dersom man ikke kommer overens med, eller kommer i konflikt med sine medelever. I et større miljø vil det kunne være lettere for flere å finne gode sosial og faglige relasjoner.

Kommunen har stor geografisk utstrekning, noe som innebærer at skoleskiss er nødvendig for å komme til nærskolen for mange elever. Det er vanskelig å si hva som er akseptabel reisetid for elevene. Tidligere anbefalinger er ikke lengre styrende for kommunene. Rapporten til Norconsult (2012) legger vekt på at man må legge til grunn lengden på skoledagen, inklusive transport til og fra skolen, som et viktig moment.

I kommuneplanens samfunnsdel (2014-2026: 10 – 11) beskrives fremtidens skole i Sør-Varanger som en skole som er inkluderende og preget av kvalitet, trygghet og trivsel. Med utgangspunkt i opplæringsloven og NOU 2003:16 *I første rekke – Forsterket kvalitet i en grunnopplæring for alle*, vil kommunen søke å opprettholde et skoletilbud der det finnes et bærekraftig elevtall og hvor det kan tilbys et forsvarlig undervisningstilbud. Det er viktig å understreke at det er elevene som skal være i fokus for hvordan skolen videreutvikles.

I vurderingene av fremtidens skolestruktur vil det spesielt være viktig at opplæringsloven krav oppfylles. Elevens sosiale tilhørighet og trygghet er en viktig faktor som må ligge til grunn for å vurdere om hvorvidt elevtallet er bærekraftig for å opprettholde undervisningstilbudet. I henhold til opplæringsloven § 9a-1 har alle elever krav på et godt fysisk og psykososialt miljø som fremmer helse.

Et forsvarlig undervisningstilbud er helt avgjørende for at Sør-Varanger kommune kan videreutvikle en god og innholdsrik skole. Kommunen vil legge vekt på NOU 2003:16 og Opplæringsloven for å definere hva som vil si et forsvarlig undervisningstilbud, herunder kvalitetsbegrepet. Kvalitetsbegrepet legges til grunn for å vurdere om vi har et forsvarlig undervisningstilbud.

Rundskriv fra Udir 2-2012 sier dette om behandling av saker om skolenedleggelse og kretsgrenser:

Hverken opplæringsloven eller annet regelverk har innholdsmessige regler for endring av skolestruktur, det vil si regler for når det er lovlig eller ulovlig å legge ned eller opprette en skole. Avgjørelser knyttet til skolestruktur ligger i kjerneområdet av den kommunale handlefriheten. En avgjørelse må bygge på et kommunestyres økonomiske, politiske og samfunnsmessige prioriteringer.

Kommunale vedtak om endring av skolestrukturen, for eksempel om nedleggelse av en skole, er ikke enkeltvedtak etter forvaltningsloven. Det er ikke et vedtak som gjelder rettigheter eller plikter for en eller flere bestemte personer. Plassering av den enkelte elev ved en skole vil derimot være et enkeltvedtak.¹

Jarfjord oppvekstsenter

Jarfjord oppvekstsenter har i dag 18 elever, 7 på barnetrinnet og 11 på ungdomstrinnet. Prognosen fremfor viser at elevtallet er synkende, og ved tre av trinnene er det per i dag ikke elever. Våren 2016 går 7 elever ut av 10.trinn. Skoleåret 2016/2017 vil det da være 4 elever igjen på 9. og 10.trinn. Det vil ikke være elever på 8.trinn kommende skoleår.

Ved en nedleggelse av oppvekstsenteret overføres elevene ved barnetrinnet til Kirkenes barneskole, og elevene ved ungdomstrinnet til Kirkenes ungdomsskole. En nedleggelse av Jarfjord oppvekstsenter vil gi en årlig økonomisk innsparing med 0,9 millioner kroner i 2015 og 2,2 millioner kroner per år i planperioden. I tillegg kommer innsparing til drift og vedlikehold av skolebygg.

Neiden oppvekstsenter

Neiden oppvekstsenter har i dag 5 elever fordelt på 2. – 4.trinn. Prognosen tilsier at det er ingen som begynner i første klasse høsten 2016. Oppvekstsenteret har i dag 1,7 årsverk undervisningsstilling, samt 0,47 årsverk assistentressurs ved skolen.

Ved en nedleggelse av oppvekstsenteret overføres elevene til Hesseng flerbrukssenter. En av de negative sidene ved en nedleggelse er lang skolevei for elevene. En nedleggelse vil gi en økonomisk innsparing om 0,3 millioner kroner i 2015 og 0,8 millioner kroner per år i planperioden. I tillegg kommer innsparing til drift og vedlikehold av skolebygg.

Skogfoss skole

¹ <http://www.udir.no/Regelverk/Rundskriv/2012/Udir-2-2012--->

Skogfoss skole har et elevtall som de siste årene har svingt fra 12 til 16 elever. Ved en nedleggelse vil elevene overføres til Pasvik skole. En nedleggelse utløser en årlig 0,5 millioner kroner i 2015 og 1,1 millioner kroner per år i planperioden. I tillegg kommer innsparing til drift og vedlikehold av skolebygg.

Oppvekstsentrene har et stabilt og godt kvalifisert undervisningspersonalet. Disse vil kunne overføres til andre skoler i kommunen.

Alternativ 2

Alternativt kan en gjennomføre en reduksjon i rammene ved å redusere i ressursmodellen som ligger til grunn for fordeling av ressurser til skolene. Dette betyr at alle skolene får reduserte økonomiske rammebetingelser. Som skrevet innledningsvis viser nøkkeltallsanalysen fra 2015 at grunnskolen i Sør-Varanger har innsparingspotensial sett i forhold til sammenlignbare kommuner. Lærertettheten i Sør-Varanger er høy sett i forhold til andre kommuner. Ved en reduksjon i rammene i ressursmodellen vil størrelsen på elevgruppene øke. Det betyr at det blir flere elever per lærer. Dette gir seg sterkest utslag ved de større skolene. Ved de mindre skolene er det vanskelig å ha større elevgrupper per lærer da spennvidden i alderssammensetningen er for stor.

Videre må elever i større grad sees i sammenheng når det gjelder vedtak om spesialundervisning. En organisering hvor vedtakene om spesialundervisning gir færre lærertimer og flere assistenttimer kan bli en konsekvens av innsparing gjennom ressursmodellen.

Samlet sett må rammene i ressursmodellen reduseres med tilsvarende beløp som nedlegging av skoler med færre enn 20 elever utgjør. Dette betyr en reduksjon på 2,6 millioner kroner i 2015 og 5,5 mill.kroner per år i planperioden.

6.1.6 Vedtektsendring for søskenmoderasjon ved SFO

(tall i 1000)	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Utgifter	0	0	0	0
Inntekter	-624	-624	-624	-624
Netto	-624	-624	-624	-624

Kommunestyret vedtok i sak 035/14 nye vedtekter for skolefritidsordningen i Sør-Varanger kommune. Vedtektene ble gjort gjeldende fra 01.08.2014.

I vedtektenes punkt 9.3 er det innarbeidet et nytt punkt vedrørende søskenmoderasjon der det gis søskenmoderasjon også for barn som har søsken i barnehage. Tidligere har det kun vært gitt søskenmoderasjon i de tilfeller der familier har flere barn enten i barnehage eller SFO.

Per i dag er det om lag 90 barn i SFO som har krav på søskenmoderasjon etter denne ordningen. Dette gir et inntektstap for kommunale SFO i størrelsesorden kr 624 000 på årsbasis.

Rådmannen foreslår at vedtektenes punkt 9.3 endres slik at søskenmoderasjon avvikles som ordning mellom SFO og barnehage, men fortsatt gjelder for familier med flere barn i SFO. Vedtektsendringen blir fremmet i gebyrsaken til kommunestyret.

6.1.7 Endrede vedtekter for betaling i kulturskolen

(tall i 1000)	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Utgifter	0	0	0	0
Inntekter	-322	-322	-322	-322
Netto	-322	-322	-322	-322

Kulturskolen har i dag 399 elever som hver betaler kr 1100 per semester. Av disse får 50 elever søskenmoderasjon med 30 %, og avgiften utgjør da kr 770 for søsken. Totalt gir dette en inntekt på kr 845 500. I tillegg betaler 34 elever kr 100 i materialavgift og 69 elever betaler kr 200 i instrumentleie pr semester.

Sammenlignet med andre kommuner ser rådmannen at kulturskoletilbudet i Sør-Varanger kommune er rimelig og ønsker derfor å øke brukerbetalingen fra 2016. For fortsatt å differensiere gis det rabatt for elever som mottar flere tilbud, samt til søsken. I tillegg foreslår rådmannen å øke materialavgiften og instrumentleie.

En økning i kulturskoleavgiften som vist over, vil gi en merinntekt til Sør-Varanger kommune på kr 322 000 per år.

6.1.8 Sammenslåing av Pasvik barnehage og Skogfoss barnehage

(tall i 1000)	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Utgifter	-576	-1 382	-1 382	-1 382
Inntekter	12	30	30	30
Netto	-564	-1 352	-1 352	-1 352

Skogfoss barnehage har 1 avdeling med til sammen 18 plasser. Pr dato er 10 plasser besatt, 3 barn under 3 år og 4 barn over 3 år. 1 av disse barna begynner på skole høsten 2016.

Pasvik barnehage har 2 avdelinger med til sammen 36 plasser. Pr dato er 24 plasser besatt, 6 barn under 3 år og 12 barn over 3 år. 5 av disse barna begynner på skole høsten 2016.

Med utgangspunkt i dagens barnetall i Pasvik barnehage blir det plasser til barna som nå går i Skogfoss barnehage, i tillegg til at det blir 3 ledige plasser.

Pr i dag finnes ingen totaloversikt om behovet for barnehageplasser blir dekket, da det alltid er usikkerhet med hensyn til flyttemønsteret i Pasvik spesielt knyttet til Svanhovd og folkehøgskolen.

Dersom det blir behov for flere barnehageplasser i Pasvikdalen utredes utvidelse av Pasvik Barnehage.

Det har vist seg svært vanskelig å rekruttere pedagogiske ledere til Pasvik oppvekstområde. Det er satt i gang rekrutteringstiltak, blant annet ved økonomisk kompensasjon til arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning. Per i dag har vi ansatt 2 pedagogiske ledere i Pasvik barnehage, men det mangler pedagogiske leder i Skogfoss barnehage. Dette viser sårbare fagmiljø som får konsekvenser for kvaliteten på tilbudet. Ved sammenslåing blir det ett fagmiljø, samt større lekemiljø for barna. Personalets kompetanse er det mest sentrale ved barnehagens kvalitet.

Barnehagene i Skogfoss og Pasvik samarbeider i sommermånedene ved sammenslåing til Pasvik barnehage.

Rådmannen foreslår å slå sammen Skogfoss barnehage med Pasvik barnehage fra 01.08.16.

6.1.9 Legge ned Einerveien barnehage

(tall i 1000)	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Utgifter	-2 276	-5 462	-5 462	-5 462
Inntekter	528	1 297	1 297	1 297
Netto	-1 748	-4 165	-4 165	-4 165

Sør-Varanger kommune har full barnehagedekning og per dato er det 56 ledige plasser i kommunens barnehager.

Når sykehuset flyttes antas at søknaden til barnehagene på Prestøya blir mindre, og rådmannen foreslår derfor at en av barnehagene på Prestøya legges ned. Størrelse og vedlikeholdsbehov er vurderinger som er gjort mellom Einerveien og Prestøya barnehage, og ut fra dette har rådmannen kommet til at det er mest hensiktsmessig å legge ned Einerveien barnehage.

Dersom Einerveien barnehage legges ned, vil vi under forutsetning av dagens søkertall, fortsatt kunne tilby plass til alle søkere med rett til barnehageplass ved hovedopptaket.

En utvidelse av Kirkenes barnehage fra 4 til 6 avdelinger vil på sikt dekke et økt, fremtidig behov.

Per dato er det 15 ledige plasser i Skytterhusfjellet barnehage. Tendensen er at flere og flere velger denne barnehagen på grunn av økt boligbygging i nærområdet.

Rådmannen foreslår å legge ned Einerveien barnehage fra 01.08.16.

6.1.10 Økt eiendomsskatt på bolig og fritidseiendommer

(tall i 1000)	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Utgifter	0	0	0	0
Inntekter	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
Netto	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000

I budsjettet for 2015 lå det til grunn at eiendomsskatteinntektene ville gi en samlet inntekt på 51 mill.kr. Det er budsjettet med 3 promille på boliger og fritidseiendommer, og 6 promille på verk og bruk. Etter omtaksering og utvidelse av eiendomsskattegrunnlaget har en i løpet av 2015 hatt en klagebehandling tilsvarende om lag 10 % av sakene, noe er et forventet antall i en omtaksering og utvidelse. Behandling av klager har medført en reduksjon i eiendomsskatteinntekten på 4,8 mill.kroner. Det gjenstår fremdeles noen klagesaker til behandling innenfor verk og bruk.

For å oppnå tilsvarende nivå som en la til grunn ved utvidelse av eiendomsskattegrunnlaget, foreslår rådmannen å øke eiendomsskattesatsen for bolig og fritidseiendom til 3,7 promille.

6.1.11 Redusert tilskudd til Sør-Varanger menighet

(tall i 1000)	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Utgifter	0	0	0	0
Inntekter	-500	-500	-500	-500
Netto	-500	-500	-500	-500

Rådmannen foreslår i sitt budsjettforslag å redusere tilskuddet til Sør-Varanger menighet med kr 500 000 hvert år i planperioden.

Kommunens økonomiske ansvar overfor menighetsrådet er hjemlet i Kirkeloven

§ 15. Kommunens økonomiske ansvar.

Kommunen utreder følgende utgifter etter budsjettforslag fra kirkelig fellesråd:

- a) Utgifter til bygging, drift og vedlikehold
- b) Utgifter til anlegg og drift av gravplasser
- c) utgifter til stillinger for kirketjener, klokker og organist/kantor ved hver kirke, og til daglig leder av kirkelig fellesråd
- d) driftsutgifter for fellesråd og menighetsråd, herunder utgifter til administrasjon og kontorhold
- e) utgifter til lokaler, utstyr og materiell til konfirmasjonsopplæring
- f) utgifter til kontorhold for prester

Fellesrådets budsjettforslag skal også omfatte utgifter til kirkelig undervisning, diakoni, kirkemusikk og andre kirkelige tiltak i soknene.

Utgiftsdekningen skal gi grunnlag for at det i soknene kan holdes de gudstjenester biskopen forordner, at nødvendige kirkelige tjenester kan ytes, at arbeidsforholdene for de kirkelig tilsatte er tilfredsstillende og at menighetsråd og fellesråd har tilstrekkelig administrativ hjelp.

Etter avtale med kirkelig fellesråd kan kommunal tjenesteyting tre i stedet for særskilt bevilgning til formål som nevnt i denne paragraf. Sør-Varanger kommune yter tjenester til menigheten i form av regnskap, lønn og økonomitjenester samt verksteddrift.

Representant for kirkelig fellesråd kan gis møte- og talerett i kommunale organ når disse behandler saker som direkte berører fellesrådets virksomhet.

Som lovhjemmelen tilsier har kommunen et økonomisk ansvar overfor menighetsrådet, men lovteksten tilsier ikke noe om tilskuddets størrelse. Kommunens nøkkeltallanalyse viser også at det er forskjeller mellom de økonomiske tilskuddene som kommunene yter til sine respektive menighetsråd.

Analyser viser at Sør-Varanger kommune yter høyere tilskudd til kirkelig fellesråd enn sammenlignbare kommuner, og rådmannen foreslår derfor å holde tilskuddet på samme nivå som i 2015, noe som medfører en reduksjon på kr 500 000 i forhold til menighetsrådets budsjettvedtak.

Investeringsstilskuddet foreslås uendret i forhold til menighetsrådets vedtatte budsjett.

6.2 Ikke innarbeida omstillings- og effektiviseringstiltak

I budsjettprosessen for 2016 er det utredet flere tiltak som vil øke kostandene til kommunen. Rådmannen ser viktigheten av disse tiltakene, men har ikke funnet rom for å innarbeide disse i budsjett 2016. Selv om tiltakene ikke er innarbeidet finner rådmannen det naturlig å synliggjøre noen av tiltakene all den tid dette gjelder statlige satsningsområder.

6.2.1 Styrking av fysioterapitjenestetilbudet

Alternativ I: Privat praktiserende

(tall i 1000)	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Utgifter	400	400	400	400
Inntekter	0	0	0	0
Netto	400	400	400	400

Alternativ II: Kommunal hjemmel

(tall i 1000)	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Utgifter	530	530	530	530
Inntekter	190	190	190	190
Netto	340	340	340	340

I vedtak fra eldrerådet 13.05.14 ber eldrerådet rådmannen om å vurdere muligheten for å opprette flere fysioterapeuthjemler i kommunen. Sør-Varanger kommune har sammen med kontaktperson privatpraktiserende fysioterapeuter og kommunens fysioterapitjeneste hatt flere møter for å se på kommunens samlede fysioterapitjeneste.

Det er lang venteliste både ved det to private institutt og den kommunale fysioterapitjenesten. Oppgavefordelingen mellom de selvstendige og de kommunale fysioterapeuter er slik at de kommunale hjemlene gir tjenester til barn og ungdom, institusjonene og eldre som av ulike årsaker ikke kan benytte de private instituttene og at de selvstendige fysioterapeuter betjener de som selv kan oppsøke instituttene.

Det vurderes at det ikke er tilstrekkelig bemanning i den totale fysioterapitjenesten i forhold til behov.

Det er 2 alternativer for styrking av fysioterapitjenestetilbudet i kommunen. Alternativ 1 er å opprette en 100% driftshjemmel ved et av de to instituttene. Alternativ 2 er å opprette en kommunal fysioterapihjemmel.

6.2.2 Styrking av psykisk helsetjeneste

(tall i 1000)	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Utgifter	600	600	600	600
Inntekter	0	0	0	0
Netto	600	600	600	600

Det er en nasjonal føring å bygge opp en kvalitativ og kvantitativ bedre tjeneste for mennesker med rus- og psykiske lidelser. Målet med tjenestetilbudet er å fremme uavhengighet, selvstendighet og evne til å mestre eget liv.

Det er et stort arbeidspress i tjenesten. Etter nedbemanningen i 2013 har tjenesten ikke hatt kapasitet til å arbeide forebyggende eller drive gruppetilbud.

Det er behov for en høyskolestilling/miljøterapeut i 100 % stilling for å kunne gi forsvarlige tjenester til ungdommer som trenger miljøarbeidertjenester for å få hverdagen til å fungere.

Regjeringen vil ha en ny og forsterket innsats for mennesker med rus- og eller psykiske problemer. I regjeringens budsjettforslag for 2016 er 400 mill.kroner av veksten i kommunenes frie inntekter begrunnet i en satsing på rus og psykisk helse. Regjeringen vil legge frem en opptrappingsplan for rusfeltet, som egen proposisjon høsten 2015.

6.2.3 Styrking av PP- tjenesten

(tall i 1000)	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Utgifter	600	600	600	600
Inntekter	0	0	0	0
Netto	600	600	600	600

PPT er en lovpålagt kommunal tjeneste og er kommunens rådgivende organ i spørsmål om barns læringsmiljø i skolen, herunder spesialundervisning.

Fra statlig hold legges det nye føringer for PPT sitt arbeid i kommune Norge, der PPT skal være «tett på» brukerbehovet på alle nivå.

PPT har siden 2014 mistet en stilling som følge av kommunens kutt i budsjett og har pr. dags dato 3,5 stillinger til dette arbeid, samt 2 behandlende logopeder og leder.

Stillingsreduksjonen i 2014 har fått konsekvenser. Dette gjelder blant annet utredning av lærevansker, lesevansker, matematikkvansker, språkvansker, men også innen arbeid med klasseledelse og elevers psykososiale miljø i skolen. PPT har måttet prioritere sine arbeidsoppgaver og er i dag svært lite deltakende i forebyggende arbeid og i arbeidet med overgang mellom barnehage og skole, overganger i grunnskolen og fra grunnskole til videregående skole.

PPT som fagarena har spesifikk kompetanse på avdekking av mobbing i skolen og barnehagen, det være seg fysisk, psykisk og digitalt. PPT skal bistå skoler og barnehager både innen forebygging, avdekking og stopping, samt gi adekvat hjelp til både offer og utøvere.

7 Budsjettoversikt på tjenestenivå 2016-2019

7.1 Administrative tjenester

Administrative tjenester består av politisk og administrativ ledelse, servicekontoret, økonomiavdelingen, personalavdelingen, IT-avdelingen og plan- og utviklingsavdelingen.

	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Driftsinntekter						
Brukerbetalinger	0	20	20	20	20	20
Andre salgs- og leieinntekter	9 985	10 294	10 298	10 298	10 298	10 298
Overføringer med krav til motytelse	9 216	5 074	4 131	4 181	4 131	4 181
Andre statlige overføringer	1 760	1 080	850	850	850	850
Andre overføringer	6		0	0	0	0
Andre direkte og indirekte skatter	1 662	1 575	0	0	0	0
Renteinntekter og utbytte	316		0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	3 986	2 300	0	0	0	0
Bruk av bundne fond	4 704	2 265	1 215	1 215	1 215	1 215
Sum driftsinntekter	31 636	22 608	16 514	16 564	16 514	16 564
Driftsutgifter						
Lønnsutgifter	33 160	34 800	36 256	36 247	35 987	36 037
Sosiale utgifter	5 741	4 816	5 216	5 216	5 216	5 216
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	25 030	23 374	22 306	22 454	22 204	22 454
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	2 553	5 296	5 664	5 664	5 664	5 664
Overføringer	25 625	22 391	6 092	6 135	6 085	6 164
Fordelte utgifter	-800	-960	-810	-810	-810	-810
Avsatt til disposisjonsfond	314	0	0	0	0	0
Avsatt til bundne fond	4 016	2 625	0	0	0	0
Sum driftsutgifter	95 640	92 341	74 723	74 905	74 345	74 724
Sum administrative tjenester	64 005	69 733	58 210	58 341	57 831	58 160

Den økonomiske oversikten for administrative tjenester viser en reduksjon på 11,5 mill kroner. Reduksjonen kommer som følge av at alle overføringer og tilskudd til særbedrifter og øvrige tilskuddsmottakere er overført til finansområdet.

	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
POLITISK ADMINISTRASJON	4 301	3 882	-	-	-	-
ADMINISTRASJON	3 305	8 150	14 559	14 859	14 559	14 888
SERVICEKONTORET	4 699	5 397	5 477	5 477	5 267	5 267
ØKONOMIAVDELINGA	23 149	23 851	8 853	8 846	8 846	8 846

PERSONALAVDELINGA	12 811	12 934	13 417	13 255	13 255	13 255
PLAN OG UTVIKLING	3 533	2 672	2 851	2 851	2 851	2 851
IT-AVDELING	12 207	12 847	13 053	13 053	13 053	13 053
Netto drift administrative tjenester	64 005	69 733	58 210	58 341	57 831	58 160

I budsjettet for 2016 er politisk administrasjon slått sammen med administrasjonsavdelingen. I tillegg er budsjetterte lønnsmidler til møtesekretariat flyttet fra servicekontoret til administrasjonsavdelingen.

7.1.1 Administrasjonsavdelingen

Enheten består av 7,5 årsverk med ordfører, varaordfører, rådmann, to kommunalsjefer, administrasjonssjef, 1,5 års verk til møtesekretariat og 0,5 årsverk til internasjonalt arbeid.

I tillegg til å dekke kostnader til den øverste politiske og administrative ledelsen i kommunen dekkes kostnader til øvrig politisk aktivitet blant annet med partistøtte, tapte arbeidsfortjeneste til politikere i kommunestyret, møtegodtgjørelse og reiseutgifter til politikere. Det er innarbeidet godtgjørelser til politisk arbeid i henhold til nye vedtekter for politisk godtgjørelse. Dette medfører en økning på 2,2 mill kroner.

Rådmannen utgjør kommunens øverste administrative og strategiske ledelse og er ansvarlig for den daglige driften av kommunen. Rådmannens ansvarsområder er definert i kommuneloven.

Rådmannens viktigste oppgaver er blant annet å legge til rette for politisk styring av lokalsamfunnet, styrke og utvikle organisasjonen og de tjenester og tilbud kommunen skal yte til sine innbyggere.

7.1.2 Servicekontoret

Avdelingen består av servicekontoret, arkivtjenesten og post/kopieringssentralen. Avdelingen omfatter til sammen 9,1 årsverk.

Stilling som boligsosial rådgiver er overført fra sosialtjenesten til servicekontoret. Stilling som formannskapssekretær er overført til administrasjon.

Arbeidet med nedpakking av historisk arkiv er på grunn av høyt sykefravær ikke igangsatt som planlagt i 2015. For å imøtekomme pålegg fra statsarkivet i Tromsø om flytting av arkivmaterialet, er det er budsjettert med 1,0 årsverk engasjementstilling, samt økte driftsutgifter knyttet til nedpakking av historisk arkiv. Samlet utgjør dette kr 500 000, fordelt mellom i 2016 og 2017.

Eiertilskudd til IKA Finnmark IKS er budsjettert med kr 513 000 i 2016 i henholdt til vedtak i representantskapet. Dette er en økning på kr 56 000 fra budsjett 2015.

7.1.3 Økonomiavdelingen

Økonomiavdelingen består av skatteavdeling med 4 årsverk, regnskapsavdeling 5,3 årsverk og økonomi-/budsjettavdeling med 2 årsverk og økonomisjef. Avdelingen har ansvar for budsjett- og økonomiarbeid, tertial- og årsrapportering, kommune- og skatteregnskapet, saksbehandling innenfor økonomiområdet, finansforvaltning, økonomifaglig veiledning og støtte, innkjøp og internkontroll, samt eiendomsskatt.

Budsjettet for 2016 viser en reduksjon på i underkant av 15 mill kroner på avdelingen. Reduksjonen skyldes at alle overføringer til kommunens egne foretak og IKS som tidligere ble budsjettert på avdelingen nå er flyttet til finansområdet. I tillegg er budsjetterte kostnader til eiendomsskatteprosjektet ikke videreført i 2016.

7.1.4 Personalavdelingen

Personalavdelingen skal bistå enhetslederne og organisasjonen for øvrig med veiledning og rådgivning i arbeidsgiverspørsmål. Samtidig skal avdelingen være støttespiller i strategi-, plan- og utviklingsarbeid, medvirke til videreutvikling og kvalitetssikring av kommunens ansettelsessaker, koordinere og samordne personaladministrative oppgaver inklusiv HMS-arbeid. Avdelingen er også sekretariat i ansettelsessaker, ansvarlig for lønnsarbeid og lønnskjøring, og vedlikeholder sentralt lønns- og personalarkiv. Personalavdelingen har 7 årsverk.

Personalavdelingens budsjett omhandler også lærlingeordningen, frikjøp av hovedtillitsvalgte jfr. Hovedavtalen og hovedverneombud jfr. arbeidsmiljøloven. For øvrig dekkes utgifter til personforsikringer, bedriftshelsetjeneste, OU-fond og KS-medlemskap.

Det er ingen endringer i budsjett 2016 ut over ordinær lønns- og pensjonsvekst.

7.1.5 Plan og utviklingsavdelingen

Avdelingen har i alt 18 stillingshjemler og har ansvar for byggesaksbehandling, kart og oppmåling, fysisk/verbal planlegging, landbruk, miljø, kommunale grunneiendommer og saksbehandling av næringsfond/primærnæringsfondssaker. Avdelingen har i løpet av 2015 også overtatt ansvaret for folkehelsearbeidet og det er ansatt 1/1 stilling som folkehelsekoordinator/ frisklivsveileder. Hovedfokus for dette arbeidet er å implementere folkehelse inn i alt av kommunens planverk. Avdelingens øvrige arbeidsområde er i stor grad relatert til utviklingen av Sør-Varanger samfunnet og en har i løpet av 2015 styrket kapasiteten og kompetansen innenfor fysisk og verbal planlegging. I 2016 økes innsatsen på næringsiden gjennom blant annet økt samarbeid med Næringshagen og endringer i arbeidsområdet for samfunnsplanlegging.

I budsjettforslaget er det ikke lagt opp til økning av inntekter (gebyrer og festeavgifter) ut over generell prisstigning.

I budsjettet for 2016 er det lagt til grunn et tilsvarende aktivitetsnivå i samfunnet som i 2015, med de følger det har for byggeaktivitet og gebyrinntekter for kommunen. Endringer i Plan og bygningsloven i 2015 kan gi mindre inntekter på gebyrsiden ettersom færre byggetiltak nå er søknadspliktige (jfr lovendring av 01.07.15).

7.1.6 IT-avdelingen

IT-avdelingen planlegger, utvikler, drifter og vedlikeholder kommunens helhetlige virksomhet innen området IKT. Avdelingen er bemannet med 6,0 årsverk.

Det er ikke innarbeidet noen endringer utover lønnsjusteringer i avdelingens driftsbudsjett.

7.2 Skolene i Sør-Varanger

7.2.1 Grunnskoleopplæring

Ressursfordelingen til grunnskolene foretas gjennom beregningsmodellen fra 2014. Gjennom innmelding av elevtall to ganger per år fordeles budsjetterte midler til skolene.

Beregningsmodellen tar utgangspunkt i budsjettering per elev, med en fast tildeling på inntil 20 elever hvor de skolene som har færre enn 20 elever får en prosentvis avkortning i henhold til elevtall. Erfaringsmessig er det slik at det er dyrere per elev å drive en fådelt enn en fulldelt skole, men med et innslagspunkt på 20 elever tar man høyde for dette. Etter å ha prøvd ut modellen fra 2014 er det foretatt noen justeringer for å imøtekomme ulike utfordringer. Dette gjelder blant annet justering i forhold til ulikt lesepliktall på barne- og ungdomstrinnet.

	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Driftsinntekter						
Andre salgs- og leieinntekter	165	125	389	374	374	374
Overføringer med krav til motytelse	11 872	9 652	7 068	6 727	6 727	6 727
Andre overføringer	62	4	0	0	0	0
Bruk av bundne fond	775	0	0	0	0	0
Sum driftsinntekter	12 874	9 781	7 457	7 101	7 101	7 101
Driftsutgifter						
Lønnsutgifter	105 945	106 605	106 085	104 157	104 157	104 157
Sosiale utgifter	13 046	15 461	15 444	15 202	15 202	15 202
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	7 418	9 077	5 921	5 912	5 912	5 912
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	4 555	3 317	344	325	325	325
Overføringer	1 190	24	24	24	24	24
Fordelte utgifter	-291	-300	0	0	0	0
Avsatt til bundne fond	395	0	0	0	0	0
Sum driftsutgifter	132 257	134 184	127 818	125 621	125 621	125 621
SUM funksjon 202 Grunnskole	119 382	124 402	120 361	118 519	118 519	118 519

Økonomisk oversikt viser samlede inntekter og utgifter for grunnskole (funksjon 202) for regnskap 2014 og budsjett 2015. Dette inkluderer også utgifter knyttet til PP-tjenesten, felles kompetansemidler, utgifter til drift og vedlikehold av fagsystemer samt kostnader knyttet til kjøp av skoleplasser til fosterhjemsplasserte barn i andre kommuner. For budsjett 2016-2019 viser tallene samlede inntekter og utgifter knyttet til grunnskolene og PP-tjenesten. Øvrige kostnader til grunnskole omtales under de enhetene de tilhører.

	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
KIRKENES BARNESKOLE	18 882	21 033	20 810	21 037	21 037	21 037
BJØRNEVATN SKOLE	19 782	18 757	19 738	19 738	19 738	19 738
SANDNES SKOLE	8 403	8 308	8 355	8 355	8 355	8 355
PASVIK SKOLE	7 040	6 419	7 323	8 150	8 150	8 150
HESSENG FLERBRUKSSENTER	13 479	13 889	13 832	14 059	14 059	14 059
BUGØYNES OPPVEKSTSENTER	3 252	3 668	3 402	3 402	3 402	3 402
NEIDEN OPPVEKSTSENTER	1 390	963	542	0	0	0
JAKOBSNES OPPVEKSTSENTER	2 836	2 851	2 766	2 766	2 766	2 766
SKOGFOSS OPPVEKSTSENTER	2 496	2 156	1 366	0	0	0
JARFJORD OPPVEKSTSENTER	3 065	2 728	1 708	0	0	0
KIRKENES UNGDOMSSKOLE	21 991	21 846	22 332	22 745	22 745	22 745
PP-TJENESTEN	3 072	3 642	3 848	3 848	3 848	3 848
SUM	105 688	106 260	106 022	104 100	104 100	104 100

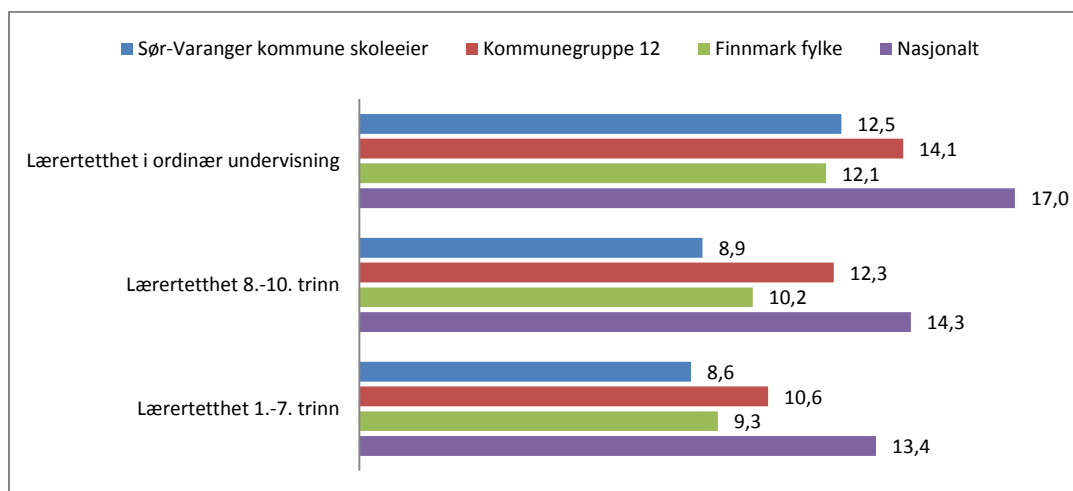
Oversikten over viser regnskap 2014, budsjett 2015 og forslag til budsjett 2016 – 2019 til grunnskoleopplæring knyttet til skolene i Sør-Varanger.

For å møte krav til innsparing er det innarbeidet kutt i budsjettet til grunnskoleopplæring med 1,3 mill.kroner i 2016.

I kommuneplanens samfunnsdel (2014-2026: 10 – 11) beskrives fremtidens skole i Sør-Varanger som en skole som er inkluderende og preget av kvalitet, trygghet og trivsel. Med utgangspunkt i opplæringsloven og NOU 2003:16 *I første rekke – Forsterket kvalitet i en grunnopplæring for alle*, er det for rådmannen viktig at tilbudt grunnskoleopplæring er faglig forsvarlig.

Et forsvarlig undervisningstilbud er helt avgjørende for at Sør-Varanger kommune kan videreutvikle en god og innholdsrik skole. Rådmannen legger vekt på NOU 2003:16 og Opplæringsloven for å definere hva som vil si et forsvarlig undervisningstilbud, herunder kvalitetsbegrepet. Kvalitetsbegrepet legges til grunn for å vurdere om vi har et forsvarlig undervisningstilbud.

Nøkkeltallsanalysen for 2015 viser at grunnskolen i Sør-Varanger har en innsparings potensiale i forhold til sammenligningskommunene. Rådmannen ser at Sør-Varanger har den minste gjennomsnittlige gruppestørrelsen i forhold til sammenligningskommunene. I gjennomsnitt er det 8,7 elever per gruppe i Sør-Varanger. Til sammenligning har Alta kommune i snitt 11,7 elever per gruppe. Noe av forklaringen ligger i den desentraliserte skolestrukturen, men vi ser også at de store skolene har mindre grupper enn sammenligningskommunene.

Sør-Varanger kommune har en høyere andel elever som får spesialundervisning enn sammenligningskommunene med unntak av Fauske kommune. Andelen er allikevel ikke høy sammenlignet med øvrige kommuner i kostragruppen eller Finnmark fylke.

På landsbasis får 8% av elevene i grunnskolen spesialundervisning og statistikken viser at andelen øker for hvert årstrinn mens 3,6% av elevene på 1. årstrinn får spesialundervisning er tilsvarende tall for 10. årstrinn 11%. Flertallet, 70%, av elevene som får spesialundervisning, er gutter.

	2011	2012	2013	2014
Sør-Varanger	9,6 %	9,3 %	9,2 %	10,1 %
Fauske	19,1 %	16,7 %	15,3 %	14,1 %
Målselv	11,3 %	11,1 %	10,1 %	9,3 %
Alta	9,9 %	9,5 %	10,0 %	9,6 %
Landet uten Oslo	8,6 %	8,6 %	8,4 %	8,1 %
Kostragruppe 12	10,9 %	10,2 %	9,9 %	9,8 %

Selv om Sør-Varanger kommune ikke har høyere andel elever som får spesialundervisning enn sammenligningskommunene er andelen undervisningstimer til spesialundervisning sett i forhold til antall lærertimer langt over sammenligningskommunene. Selv Fauske kommune, som har en høyere andel elever som får spesialundervisning, har en lavere andel timer til spesialundervisning enn Sør-Varanger skolene. Dette tyder på at hver enkelt elev som mottar spesialundervisning mottar et større antall timer enn elever i sammenligningskommunene.

	2011	2012	2013	2014
Sør-Varanger	26,2 %	25,1 %	27,6 %	30,2 %
Fauske	25,3 %	24,7 %	27,3 %	28,6 %
Målselv	16,9 %	20,6 %	20,2 %	20,1 %
Alta	14,3 %	14,2 %	13,6 %	15,2 %
Landet uten Oslo	18,3 %	18,0 %	17,8 %	17,4 %
Kostragruppe 12	19,8 %	19,5 %	20,4 %	20,4 %

En gjennomgang av ressurser brukt til spesialundervisning, og ressurser knyttet opp mot lærertetthet vil foretas første halvdel av 2016.

For å imøtekomme krav til innsparing vurderer rådmannen to ulike alternativer. I det ene alternativet fordeles behovet for innsparing på alle skolene, deriblant gjennom innstramming av spesialundervisning og økning av størrelse på elevgruppene (lærertetthet).

Det andre alternativet er endringen av skolestruktur gjennom nedleggelse av skoler med færre en 20 elever fra høsten 2016.

Nedleggelse av skoler med færre enn 20 elever fra høsten 2016 er innarbeidet i budsjett for 2016 med en besparelse på 1,3 mill kroner i 2016 og 3,3 mill kroner per år i 2017 – 2019.

7.2.2 Satsingsområder i grunnskolen

1. Elevenes fysiske og psykososiale læringsmiljø, § 9a

Læringsmiljøet til elevene er satt på den kommunale og nasjonale dagsorden. Gjennom felles rutiner og handlingsplaner for Sør-Varanger kommune skal skolene rustes til jobbe systematisk med et læringsmiljø som fremme helse, trivsel og læring. I fagnettverket til rektorene jobbes det kontinuerlig med å sikre kompetanse og kvalitet i arbeidet. Rådmannen har satt i gang en kampanje for å fremme et godt læringsmiljø. Kampanjestarten var på lærernes planleggingsdag 5. oktober, hvor det ble holdt tale og rådmannen delte ut vennskapsbånd med innskrifsjonen «*Grensesprengende og modig – vennskap og trygghet*»

Sør-Varanger kommune har også et godt samarbeid med Kirkenes Politistasjon i forhold til det forebyggende arbeidet. De bidrar blant annet med kunnskap om nettmobbing.

I forbindelse med deltakelse i Sjumilssteget² er Sør-Varanger kommune i gang med å etablere et Beredskapsteam mot mobbing. Målet med denne etableringen er å kunne bistå skole og barnehage i utfordrende saker knyttet opp mot læringsmiljøet. Teamet skal være tverrfaglig sammensatt med blant annet PPT, Psykisk helsetjeneste, helsesøster og skolefaglig rådgiver.

2. Mottaksklasse

Administrasjonen vil etablere mottaksklasse for minoritetsbarn som kommer til kommunen. Inneværende skoleår mottar 50 elever særskilt norskopplæring, 26 av disse følger læreplanen i grunnleggende norsk for språklige minoriteter. Gjennom bosetting av flykninger og arbeidsinnvandring ankommer elever som har behov for norskopplæringen gjennom hele året. For skolene er det utfordrende å finne lærerkrefter for tilby fullgod opplæring slik at elevene raskt kan integreres i skolen og samfunnet for øvrig. Erfaringene fra de siste årene viser at det er krevende og vanskelig å finne ressurser for å gjennomføre god opplæring når elevene kommer midt i skoleåret. Administrasjonen vurderer derfor å tilby denne opplæringen i egen mottaksklasse ved en til to skoler. Elevene vil da få sitt opplæringstilbud i denne klassen uavhengig av bostedsadresse og skoletilhøring for øvrig. For å sikre rammer til et slikt tilbud, må det gjøres en omfordeling av rammer mellom skolene for å kunne gi et forsvarlig tilbud i mottaksklassen.

² Sjumilssteget er et felles løft for å iverksette FN's barnekonvensjon i kommunene i Norge. Sjumilssteget handler om å konkretisere artiklene i barnekonvensjonen og gjøre kommunene i stand til å bruke disse når de planlegger og kvalitetssikrer sine tjenester til barn og unge. <http://www.fylkesmannen.no/Finnmark/Helse-omsorg-og-sosialtjenester/Sjumilssteget/>

3. **Spesialundervisning**

For å sikre alle elever et best mulig utgangspunkt for å tilegne seg kunnskap og ferdigheter er spesialundervisning viktig for elever som har behov for hjelp til å nå målene i kunnskapsløftet. Spesialundervisning er lovpålagt og gis etter enkeltvedtak i § 5-1.

Sør-Varanger kommune bruker mye ressurser inn i grunnskolen for å ivareta spesialundervisningen. En gjennomgang av organisering vil være et viktig satsingsområde kommende år for å besørge god og kvalitetssikret undervisning innenfor økonomiske rammebetingelser.

4. **Kompetanseutvikling**

a. **Nasjonale kompetansekrav for fagene norsk, matematikk, engelsk og samisk**

Det er vedtatt nye nasjonale krav til fagkompetanse for undervisning på barne- og ungdomstrinn. På barnetrinnet er kravet 30 studiepoeng for å kunne undervise i overnevnte fag, på ungdomstrinnet er kravet 60 studiepoeng. Høsten 2015 ble det gjennomført kompetansekartlegging i Øst-Finnmark. Resultatet her viser at kommunen har flere lærere som trenger videreutdanning i disse dagene. I september 2015 ble ny strategi for videreutdanning levert av Kunnskapsdepartementet. Denne strekker seg 10 år frem i tid. Sør-Varanger kommune vil imøtekomme disse kravene til kompetanse gjennom videreutdanningsstudier i Finnmarksmodellen. En modell utarbeidet på initiativ av Fylkesmannen i Finnmark, og som gir tilbud om videreutdanning innad regionen Øst-Finnmark.

b. **Kompetansebygging for skoleledere**

Gjennom skoleledernetverket for Øst-Finnmark skal skolelederne våre få utvikle sin kompetanse innen organisasjonsledelse. Dette nettverket er en del av kompetanseutviklingen innen satsingen «Ungdomstrinn i utvikling» som Sør-Varanger kommune skal delta i fra våren 2016.

c. **Kompetansebygging It`s learning**

Grunnskolene er i gang med kompetansebygging for bruk av læringsplattformen «It`s learning». Det er laget en progresjonsplan fra skoleeier som vil bli revidert i løpet av våren 2016.

5. **IKT i grunnskolen**

a. **Krav til digitale ferdigheter**

Kunnskapsløftet definerer helt klare mål for digitale ferdigheter elevene skal opparbeide seg gjennom grunnopplæringen. Disse målene stiller videre krav til at skolene har tilstrekkelig med utstyr for å ivareta opplæring av elevene.

Gjennom digitalt baserte kartlegginger, nasjonale prøver og avgangseksamen er skolene avhengig av oppdatert utstyr som kan serve kravene fra nasjonale myndigheter.

Digitale verktøy som datamaskiner er å regne som forbruksvare, og vil jevnlig måtte byttes ut/oppgraderes.

b. **Fullelektronisk infrastruktur i skolene**

IST Extens brukes i dag som administrasjonsverktøyet i skolene. Løsningen som kommunen i dag har tilgjengelig ønskes oppgradert og byttet ut til fordel for IST Hypernet som er en skybasert løsning. Hypernet som en skybasert løsning er mer fleksibel og kan tilpasses den enkelte organisasjon. Løsningen har stor grad av tilgjengelighet, og kan brukes direkte via nettleseren. En overgang til denne løsningen vil forbedre kommunikasjonen mellom ulike systemer og løsninger som er tilgjengelig for skolene i dag. Deriblant kommunikasjon inn mot opplæringsplattformen It`s learning.

7.2.3 PP-Tjenesten

	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2018
Utgifter	3 953	4 408	4 690	4 690	4 690	4 690
Inntekter	-286	-274	-274	-274	-274	-274
Totalt 2350	3 667	4 134	4 416	4 416	4 416	4 416

PP- tjenesten er organisatorisk lagt til avdeling i Barne- og familieenheten og lokalisert i Postgården. Tjenesten innehar en avdelingsleder, 3,5 fagstillinger, 2 logopedstillinger og en merkantil.

Tjenestens mandat er forankret i opplæringslovens § 5-6, og har som hovedområder:

1. Sakkyndig instans der loven krever det, med hensyn til barns rett til spesialpedagogisk hjelp i barnehagen og spesialundervisning i skolen.
2. Bistå skoler og barnehager i kompetanseutvikling på individ og systemnivå og være en sterk aktør i utvikling av barnehager og skoler som organisasjon.

Tjenesten har som mål å utvikle egen organisasjon ved å rette økt fokus på systemrettet arbeid, og gi barnehager og skoler tilgang til PPT uavhengig av til-meldinger. Tjenestens hovedmålsetting krever nøye vurderinger med hensyn på kapasitet og ressurser, dette sett i forhold til økte krav og forventninger.

Sør- Varanger kommune, og PPT, opplever økt trykk på utredninger som ikke gjøres i 2. linja, både innen matematikk, lese- skrive- og språkvansker. Dette i tillegg at tjenesten får henvisninger gjeldende barn i barnehager og skoler som krever kompetanse innen fler-språklighet og flerkulturalitet.

Fokusområder i økonomi perioden 2015- 2018.

- Styrking av flerkulturell- og fremmedspråkkompetanse
- Styrking av lese- skrivekompetanse på utredning av dysleksi
- Tilegnelse av utredningskompetanse på spesifikk matematikk vanske
- Kunne ta i bruk veiledningskompetanse rettet inn mot tiltak (PMTO/ ICDP)

7.2.4 Skoleskyss

	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2018
Overføringer med krav til motytelse	2 416	1 710	1 710	1 710	1 710	1 710
Sum driftsinntekter	2 416	1 710	1 710	1 710	1 710	1 710
Driftsutgifter						
Kjøp av varer og tjenester	4 267	4 390	4 390	4 390	4 390	4 390
Overføringer	342	390	390	390	390	390
Sum driftsutgifter	4 610	4 780	4 780	4 780	4 780	4 780
Brutto driftsresultat	2 194	3 070	3 070	3 070	3 070	3 070

Alle elever i grunnskolen som har en skolevei som er lengre enn 2 km for 1.-2. trinn og 4 km for 3.-10. trinn har rett til gratis skoleskyss. I tillegg har elever med funksjonshemming og elever som har særlig vanskelig eller farlig skolevei også krav på gratis skyss.

Skoleskyss på bakgrunn av avstand og funksjonshemming behandles av Finnmark fylkeskommune mens skoleskyss på bakgrunn av særlig vanskelig eller farlig skolevei behandles av kommunen selv.

Sør-Varanger kommune er økonomisk ansvarlig for skoleskyss tilsvarende ordinær busstakst for alle elever som har innvilget gratis skoleskyss. Finnmark fylkeskommune dekker kostnader ut over ordinær skysskostnad for elever som har fått innvilget skoleskyss på bakgrunn av avstand eller funksjonshemming, mens kommunen selv må dekke alle kostnader til elever som får innvilget skoleskyss på bakgrunn av særlig farlig eller vanskelig skolevei.

7.2.5 Skolefritidstilbud

Skolefritidstilbud er et frivillig omsorgs-, tilsyns- og fritidstilbud utenom den obligatoriske undervisningstiden til elever i 1.-4. trinn samt til barn med særskilte behov til og med 7. trinn.

Skolefritidstilbudet skal legge til rette for lek, kultur og fritidsaktiviteter med utgangspunkt i barnas alder, funksjonsnivå og interesser og behov hos barnet og foresatte. Alle barn i skolefritidsordningen skal gis gode utviklingsmuligheter tilpasset deres funksjonsnivå og evner.

I Sør-Varanger kommune tilbys det SFO-plass til barn ved alle barneskoler og oppvekstsentra. For oppvekstsentrene i Bugøyynes og Skogfoss gis SFO-tilbudet i sammenheng med barnehagene.

	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Driftsinntekter						
Brukerbetalinger	5 201	5 259	6 473	6 473	6 473	6 473
Andre salgs- og leieinntekter	1		0	0	0	0
Overføringer med krav til motytelse	724	322	268	268	268	268
Sum driftsinntekter	5 927	5 581	6 741	6 741	6 741	6 741
Driftsutgifter						

Lønnsutgifter	7 429	8 610	8 642	8 182	8 182	8 182
Sosiale utgifter	1 311	1 227	1 242	1 176	1 176	1 176
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	301	532	505	475	475	475
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	7	0	0	0	0	0
Overføringer	59	0	0	0	0	0
Sum driftsutgifter	9 107	10 369	10 389	9 833	9 833	9 833
Sum funksjon 215 Skolefritids tilbud	3 180	4 788	3 648	3 093	3 093	3 093

Økonomisk oversikt skolefritidstilbud viser samlet oversikt over inntekter og utgifter til skolefritidstilbudet i kommunen inklusiv tiltak om avvikling av søskenmoderasjon mellom barn i barnehage og SFO.

Fra høsten 2014 er det innført en beregningsmodell for kostnader i SFO der bemanningsrammen som ble vedtatt av kommunestyret i sak 35/14 er lagt til grunn. For SFO-tilbudet i Bugøyenes og Skogfoss er det med bakgrunn i beregningsmodellen budsjettert med lønnsressurser til planlegging av aktiviteter i SFO. Disse kostnadene har tidligere vært belastet på grunnskolen og i barnehagene.

I budsjettet for 2016-2019 er det innarbeidet nedleggelse av Skogfoss, Neiden og Jarfjord oppvekstsenter med virkning fra skoleåret 2016/2017 med kr 397 400 i 2015 og kr 952 600 per år i planperioden. I tillegg er det innarbeidet endring i foreldrebetaling slik at søskenmoderasjon mellom barnehage og skolefritids tilbud avvikles fra 2016.

Det gis minimum tilbud om skoleårsplass ved alle skolene i kommunen.

Skolefritidsordningen i juli måned er lokalisert til Kirkenes barneskole for elever på Bjørnevatn, Sandnes, Hesseng og Kirkenes skole. Ved oppvekstsentrene gis tilbudet i samarbeid mellom skole og barnehage slik at det kan tilbys SFO-plass i forbindelse med ferier også ved disse skolene.

7.2.6 Kirkenes kompetansesenter

	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Driftsinntekter						
Brukerbetalinger			0	0	0	0
Andre salgs- og leieinntekter	1 449	2 080	1 780	1 780	1 780	1 780
Overføringer med krav til motytelse	5 737	5 050	460	460	460	460
Sum driftsinntekter	7 186	7 130	2 240	2 240	2 240	2 240
Driftsutgifter						
Lønnsutgifter	4 630	4 946	5 134	5 134	5 134	5 134
Sosiale utgifter	569	691	774	774	774	774
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	1 627	1 527	1 527	1 527	1 527	1 527
Overføringer	250	210	210	210	210	210
Fordelte utgifter	219		0	0	0	0
Sum driftsutgifter	7 295	7 374	7 646	7 646	7 646	7 646
Sum 2400 Kirkenes kompetansesenter	109	244	5 406	5 406	5 406	5 406

Kirkenes kompetansesenter er Sør-Varanger kommunes voksenopplæringscenter og utfører følgende lovpålagte oppgaver:

Norsk for voksne innvandrere

Antall voksne innvandrere som deltar på norskundervisning høsten 2015 er 81 personer, som representerer 21 ulike nasjonaliteter. Av disse har 68 personer rett og plikt til norskopplæring, mens 13 deltakere betaler for sin egen opplæring. De fleste har helårlig tilbud på dagtid (15 t/uke), mens andre deltar på kortere kurs på kveldstid. Deltakere med rett og plikt til norskopplæring, har rett til individuelt tilpassa opplæring i inntil fem år, gratis. Kommunen får et statlig tilskudd for slike deltakere. Tilskuddet utbetales over 3 år. Statstilskudd til språkopplæring har tidligere vært budsjettet på enheten, men er fra 2016 flyttet til finansområdet som en del av kommunens frie inntekter.

Grunnskole og spesialundervisning for voksne

Kompetansesenteret har 2 grunnskoleklasser for voksne, med totalt 11 deltakere. En klasse har fagundervisning på mellomtrinnsnivå (15 t/u) og grunnleggende norskopplæring (15t/u). Dette er deltakere med lite eller ingen skolegang fra før, og lave norskerdigheter. En eksamensrettet gruppe, skal avslutte sin skolegang våren 2016 (har undervisning 30 t/u), totalt utgjør dette 2,3 lærerårsverk. Grunnet stor variasjon i tidligere skolegang vil det til en hver tid være behov for minst to parallelle grunnskoleklasser. Dersom det skal være mulig å starte på eksamensrettet grunnskoleopplæring hvert år, må det være minst 3 klasser. Kompetansesenteret har ingen som mottar spesialundervisning skoleåret 2015-2016. Det gis ikke statstilskudd øremerka grunnskole for voksne.

Realkompetansevurdering

Voksne som har rett til grunnskoleopplæring for voksne, har også rett til realkompetansevurdering dersom de ønsker det. Forskriftsendring høsten 2013, medførte at kommuner er pålagt ansvaret for gjennomføring. Utdanningsdirektoratet har utarbeidet nasjonale retningslinjer (september 2014). Retningslinjene er svært generelle. Realkompetansevurdering førte dermed til et stort merarbeid for kompetansesenteret i 2015. Metodikk er utarbeidet, men det er også for 2016 forventet at realkompetansevurdering vil bli en tidkrevende oppgave for leder og mange av lærerne ved kompetansesenteret.

Lærerressurs

Kompetansesenteret har 6,5 lærerårsverk. 4 lærere har redusert undervisningsplikt grunnet sentralt regulert senioravtale. Lærer ressursen skal dekke undervisning på alle de lovpålagte områdene, samt faglig administrativt arbeid som teamleder og realkompetansevurdering.

Økt bosetting av flyktninger

Vedtak om tilleggsbosetting av 100 flyktninger i 2015 og 2016 vil medføre en betydelig økning i antall voksne deltakere som har rett og plikt til norskopplæring. Erfarings tall viser at flyktninger mottar 1000-1600 timer norsk før de avslutter sin opplæring. Mange av disse vil trolig også trenge grunnskoleopplæring. Kirkenes kompetansesenter er i 2015 ikke bemannet, eller har lokaler som kan motta en økning i elevtall.

Kompetansekoordinator øst

Dette er en ikke lovpålagt oppgave, som utføres i et toårig prosjekt initiert av Øst-Finnmark regionråd. Kirkenes kompetansesenter har lang erfaring med denne type arbeid. Prosjektet er finansiert som et spleiselag mellom kommunene i Øst-Finnmark, og UiT.

Vesentlige utgifter og endringer

Kirkenes kompetansesenter leier lokaler i sentrum av Kirkenes, og husleie utgjør ca 14 % av totale utgifter.

Grunnskole for voksne er en vesentlig endring i arbeidsoppgaver som kompetansesenteret ikke har ekstern finansiering for.

7.3 Kulturtilbud

Avdeling	Årsverk	Merknad
Kulturskolen	6,3	
Allmenn kultur	4,33	
Biblioteket	4,3	Etter nedbemanning av 1 årsverk ihht. tiltak

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Driftsinntekter						
Brukerbetalinger	800	864	1 248	1 248	1 248	1 248
Andre salgs- og leieinntekter	449	360	360	360	360	360
Overføringer med krav til motytelse	1 962	1 249	1 220	1 220	1 220	1 220
Andre statlige overføringer	131	0	0	0	0	0
Andre overføringer	646	93	8	8	8	8
Bruk av fond	173	200	200	200	200	200
Sum driftsinntekter	4 161	2 766	3 036	3 036	3 036	3 036
Driftsutgifter						
Lønnsutgifter	7 262	7 499	7 306	7 306	7 306	7 306
Sosiale utgifter	1 289	1 058	1 055	1 055	1 055	1 055
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	5 603	5 522	5 723	5 723	5 723	5 723
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	1 792	1 583	1 578	1 578	1 578	1 578
Overføringer	3 773	4 446	3 997	3 997	3 997	3 997
Fordelte utgifter	-30	0	0	0	0	0
Avsatt til bundne fond	50	0	0	0	0	0
Sum driftsutgifter	19 739	20 108	19 658	19 658	19 658	19 658
Sum 2500,2550,2600,2700	15 578	17 342	16 622	16 622	16 622	16 622

Virksomhet/avdeling	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
2500 Allmenn kultur	4 290	5 151	5 037	5 037	5 037	5 037
2550 Kulturskolen	3 924	4 250	4 121	4 121	4 121	4 121
2600 Sør -Varanger museum	2 573	2 882	2 882	2 882	2 882	2 882
2700 Sør-Varanger bibliotek	4 792	5 059	4 582	4 582	4 582	4 582
Totalt	15 578	17 342	16 622	16 622	16 622	16 622

Tiltak om redusert tjenestetilbud ved biblioteket er innarbeidet med en årlig besparelse på kr 500 000.

7.3.1 Kultur og fritid

Enheten kultur og fritid består av Allmenn kultur og Sør-Varanger Bibliotek. Enheten har 9,66 årsverk fordelt med 4,33 årsverk på allmenn kultur og 5,3 årsverk på biblioteket.

Allmenn kultur omfatter ungdomskultursenteret Basen, ungdomsklubben på Bugøynes, kulturtiltak for funksjonshemmede, teaterarrangement, saksbehandling og konsulenttjenester innenfor idrett og kultur, deriblant spillemiddelordningen. I tillegg budsjetteres tilskudd og husleie til kino.

Sør-Varanger biblioteket har til oppgave å fremme opplysning, utdanning og annen kulturell virksomhet gjennom aktiv formidling og ved å stille bøker og andre medier gratis til disposisjon for alle som bor i landet. Biblioteket skal være en uavhengig møteplass og arena for offentlig samtale og debatt. Tilbud til barn og voksne skal vektlegge kvalitet, allsidighet og aktualitet.

I budsjett for 2016 er det innarbeidet nedbemanning med ett årsverk på biblioteket. Dette vil føre til redusert tjenestetilbud og redusert åpningstid.

Både bibliotek og allmenn kultur har høye leiekostnader. Bibliotekets leieavtale utgjør kr 1 750 000 på årsbasis. Ved allmenn kultur er det innarbeidet kr1 658 000 til leie av lokaler til kino og basen. Det forventes ikke økning i husleie i 2016 utover indeksreguleringer.

Midler til 17.mai og samefolkets dag er budsjettert på allmenn kultur. Tilskudd til kultur og idrett er tilbakeført til utvalg for levekårsdisposisjon og forklarer reduksjon i netto budsjetttrammen til allmenn kultur.

7.3.2 Kulturskolen

Sør-Varanger kulturskole er i samme bygg som Kirkenes barneskole og Kirkenes ungdomsskole. Skolen er underlagt virksomhetsleder/rector ved Kirkenes barneskole. Kulturskolen har som mål å gi et variabelt og godt kulturskoletilbud til alle elever i Sør-Varanger kommune.

En samlokalisering mellom kulturskolen og Kirkenes barne- og ungdomsskole gjør at både lokaler og ressurser kan utnyttes bedre. Utfordringen til kulturskolen er samspillet med grunnskolene og å få til gode samarbeidsprosjekter. Skolen er fortsatt i et samarbeidsprosjekt om Joik og trommespill, et prosjekt mellom kulturskolens elever og elever fra grunnskolene. Prosjektet har fått stor oppmerksomhet også utenfor kommunens grenser. I tillegg har skolen et samarbeidsprosjekt med

kulturskolene rundt Varangerfjorden. Skolen har også et stort danseprosjekt med to danseskoler i Nikel, Russland.

Kulturskolen har 399 elever fordelt på 11 ulike aktiviteter som teater, dans og ulike musikk aktiviteter.

Skolen har 6,3 årsverk knyttet til undervisningen. For å kunne gi et variabelt og godt tilbud kjøper kulturskolen i tillegg tjenester fra private for å kunne gi teaterundervisning og drive Kirkenes skolekorps.

I budsjettet for 2016 er det innarbeidet økt kulturskoleavgift som gir en økt inntekt på kr 321 600.

7.4 Barnehage

Sør-Varanger har 15 barnehager, 12 kommunale og 3 private. 4 av de kommunale barnehagene er organisert under oppvekstsentra/-områder, mens de resterende 8 barnehagene blir ledet av enhetsleder for barnehager.

Til sammen har 501 barn plass i barnehagene, 55 i private barnehager og 446 i kommunale barnehager. Det er 208 barn under 3 år og 293 barn over 3 år som har barnehageplass i kommunen.

	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Driftsinntekter						
Brukerbetalinger	11 902	13 162	12 661	12 024	12 024	12 024
Overføringer med krav til motytelse	7 347	2 421	2 264	2 115	2 115	2 115
Bruk av bundne fond	2	0	0	0	0	0
Sum driftsinntekter	19 251	15 583	14 925	14 139	14 139	14 139
Driftsutgifter						
Lønnsutgifter	52 506	53 298	51 039	47 678	47 678	48 722
Sosiale utgifter	9 322	6 908	7 233	6 745	6 745	6 745
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	3 474	3 238	2 919	2 777	2 777	2 777
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	6 518	6 600	8 590	8 590	8 590	8 590
Overføringer	625	65	0	0	0	0
Avsatt til bundne fond	121	0	0	0	0	0
Sum driftsutgifter	72 566	70 108	69 782	65 790	65 790	66 834
Sum funksjon 201 og 211	53 315	54 525	54 856	51 652	51 652	52 696

Det er budsjettet med lønnskostnader i henhold til vedtatt bemanningsnorm i barnehagene, samt med driftsutgifter med en fast sats per plass. I tillegg har barnehagene i distriktene budsjetterte midler til å dekke reiseutgifter til møteaktivitet. Foreldrebetalte kostpenger til dekking av måltid i barnehagen kommer i tillegg til ordinære driftskostnader.

Det er budsjettet med en økt kostnader for særskilt tilrettelegging for barn med spesielle behov i planperioden.

Sør-Varanger kommune er forpliktet til å yte tilskudd til ordinær drift til alle godkjente private barnehager i kommunen. I 2016 er det budsjettert med 8,6 mill kroner i overføring til private barnehager, dette er 2 mill kroner høyere enn i 2015.

	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
ADMINISTRATIVE TJENESTER	1 003	1 161	0	0	0	0
ADMINISTRASJON BARNEHAGER	7 138	9 007	9 125	11 125	11 125	11 125
KIRKENES BARNEHAGE	7 121	6 601	6 829	6 829	6 829	6 829
EINERVEIEN BARNEHAGE	6 754	5 308	3 185	0	0	0
HESSENG BARNEHAGE	7 048	6 634	6 672	6 672	6 672	6 672
SANDNES BARNEHAGE	5 568	5 223	5 479	5 479	5 479	5 479
PRESTØYA BARNEHAGE	7 379	6 894	6 960	6 960	6 960	6 960
RALLAREN BARNEHAGE	6 781	6 646	7 041	7 041	7 041	7 041
PASVIK BARNEHAGE	3 785	3 376	3 540	3 566	3 566	3 566
KNAUSEN BARNEHAGE	6 317	5 379	5 568	5 568	5 568	5 568
SKYTTERHUSFJELLET BARNEHAGE	8 966	10 123	9 701	9 701	9 701	9 701
BUGØYNES OPPVEKSTSENTER	1 390	1 306	1 235	1 235	1 235	1 235
JAKOBSNES OPPVEKSTSENTER	1 575	1 641	1 614	1 614	1 614	1 614
SKOGFOSS OPPVEKSTSENTER	1 741	1 390	832	0	0	0
Driftskostnader barnehage	72 566	70 689	67 781	65 790	65 790	65 790
Driftsinntekter barnehage	-19 251	-15 583	-14 925	-14 139	-14 139	-14 139
Netto drift barnehager	53 315	55 106	52 856	51 652	51 652	51 652

Med bakgrunn i en reduksjon i antall barn i barnehagene er det innarbeidet en endring i barnehagestrukturen med nedleggelse av Einerveien og Skogfoss barnehage fra høsten 2016.

Sør-Varanger kommune innfrir retten til barnehageplass. Rett til barnehageplass forplikter kommunen å tilby plass til alle som blir 1 år før 1. september i søkeråret.

I samsvar med vedtekter for Sør-Varanger kommunale barnehager § 6.2 tildeles ledige plasser fortløpende etter hovedopptaket, det vil si at søkere utenfor retten får tilbud når det er ledig plass. Etter hovedopptaket i 2015 fikk 40 barn utenfor retten tilbud om plass.

Per i dag er det 56 ledige plasser i barnehagene i Sør-Varanger.

	Antall ledige
Bugøynes barnehage	16
Skogfoss barnehage	8
Pasvik barnehage	12
Skytterhusfjellet barnehage	15
Einerveien barnehage	2,5
Rallaren barnehage	2,5
Totalt ledige plasser	56

Barnehagene har gjort store strukturendringer og grep siden 2013. 6 avdelinger fordelt på 4 barnehager ble lagt ned, samtidig som en bygde opp 6 nye avdelinger i Skytterhusfjellet barnehage.

Den faglige vurdering var å legge ned 1 og 2 avdelingers barnehager i Kirkenes sonen, og satse på barnehage ved Skytterhusfjellet barnehage med 6 avdelinger. Større barnehager gir større mulighet til å sikre stabile og kvalitetsmessige fagmiljø.

Barnehagene har en viktig rolle i samfunnet og et stort medansvar for at barn får en trygg og god oppvekst. Slik det fremkommer i Lov om barnehager og i rammeplanen er barnehagens samfunnsmandat å være både en pedagogisk virksomhet og et velferdstilbud for småbarnsforeldre.

Bemanning, kompetanse og rekruttering:

Kommunestyret har vedtatt at grunnbemanningen i barnehagene består av styrer, samt 1 pedagogisk leder, 1 barnehagelærer og 1 barne- og ungdomsarbeider per 18 plasser (9 barn under 3 år – 18 barn over 3 år). I forhold til nasjonal norm er dette høy satsing, men vil bli et nasjonalt mål er innen 2020. Det er langt igjen før vedtaket er innfridd, men kommunen er på god vei. Vedtatte bemanningsnorm er et viktig rekrutteringstiltak gjennom å synliggjøre kommunens satsing på kompetanse, voksentetthet og kvalitet.

Kommunen har felles kompetanseutviklingsplan for alle barnehagene i Sør-Varanger. I tillegg inviteres andre aktuelle med til tverrfaglige temaer.

Sykefraværsoppfølging – nærværarbeid

Mange barnehager har slitt med høyt sykefravær over mange år. Fraværet er en stor belastning for tjenesten som skal ytes, for ansatte som alltid er på jobb, og det er en belastning for de som står for fraværet.

Barnehagene har vært med i et prosjekt med NAV arbeidslivssenter og kommunens HMS rådgiver siden 2013. Alle ansatte har deltatt på informasjonsmøte der lov og regelverk er gjennomgått. De har vært med å kartlegge egen arbeidsplass, hvilke utfordringer de har i sin barnehage og hva som skal til for å sikre et godt arbeidsmiljø og forebygge sykefravær. Både ledelse og ansatte har fokus på nærværarbeid. Ansatte blir mer bevisst på å ta ansvar for eget bidrag og refleksjon over egen rolle i barnehagehverdagen.

Hypernet

Fra og med sommeren 2015 gikk barnehagen over til et nytt, fullelektronisk system for opptak og administrasjon av barn i barnehage, Hypernet. Et digitalt førstevalg som skal effektivisere og kvalitetssikre tjeneste og informasjon mellom hjem, barnehage og administrasjonen.

Samisk språk og kultur

I henhold til Lov om barnehager § 8, 4. avsnitt, kommunens ansvar vedrørende samiske barn: *”kommunen skal legge forholdene til rette for at samiske barn kan sikre og utvikle sitt språk og sin kultur”.*

I henhold til vedtektene for Sør-Varanger kommunale barnehager har Sandnes barnehage en avdeling som bygger på samisk språk og kultur. Det er et mål at Sandnes barnehage skal bli en tospråklig samisk/norsk barnehage, med en samisk avdeling der hele personalgruppen på samisk avdeling skal være samisktalende.

Sandnes barnehage arbeider målrettet med samisk innhold, språk og kultur i hverdagen. Som grunnlag brukes samisk årshjul, for å sikre en rød tråd i det samiske innholdet i hverdagen. Utfordringen er å rekruttere samisk språklig personell på den samiske avdelingen ved Sandnes barnehage. Her tilbyr kommunen lønnstillegg på kr 25 000 pr år som rekrutteringstiltak til samisk språklig personell.

For å fremme samisk språk og kultur i alle barnehagene er det viktig bl.a. å tilby nybegynnerkurs og oppfølgingskurs i samisk.

I samarbeid med kulturskolen gjennomføres et joikeprosjekt i Sør-Varanger. Joikeprosjektet har som mål å styrke samiske barn og unges identitet. For barnehagene er prosjektet rettet mot styrking av samisk språk og kultur i barnehagene, hvor målgruppa er alle barn. Joikeprosjektet inkluderer alle og løfter fram det samiske som verdifullt, og som igjennom dette styrke samiske barns identitet. Prosjektet gir kompetanseheving for ansatte, med hensyn på samisk språk og kultur, hvor joik, historie og kulturforståelse er satt på agendaen. Joikeprosjektet gjør en mer robust i forhold til å ivareta samisk språk og kultur, både for norske og samiske barn i en tid hvor det å rekruttere kvalifisert samisk språklig personell er utfordrende.

Arbeid med flerspråklige (minoritetsspråklige) barn i Sør-Varanger:

Sør-Varanger kommune er en flerkulturell kommune som vektlegger at morsmål er viktig for opplevelsen av den enkeltes barns identitet. Et godt utviklet morsmål ansees å være en grunnleggende forutsetning for den videre språkutviklingen, både knyttet til barns utvikling av skriftspråk og leseforståelse. Arbeid med flerspråklige barn i barnehagen skal derfor rettes mot at "Barnehagen må støtte at barn bruker sitt morsmål og samtidig arbeide aktivt med å fremme barnas norskspråklige kompetanse"

Ved inngangen av 2015 var det 73 minoritetsspråklige barn i barnehagene.

Ny nasjonal ordning for reduksjon i foreldrebetaling fra 1. mai 2015.

Fra 1. mai 2015 skal ingen husholdninger betale mer enn 6 % av inntekten sin for en barnehageplass. Foreldrebetalingen er også begrenset av maksprisen, som fra 1. mai 2015 er kr 2 580 per måned.

Gratis kjernetid for 4 og 5 åringer fra 1. august 2015

Ny nasjonal ordning fra 1. august 2015 at alle 4 og 5 åringer, og barn med utsatt skolestart, som bor i husholdninger med lav inntekt har rett til å få 20 timer gratis oppholdstid i barnehage per uke. Fra 1. august 2015 er denne inntektsgrensen foreslått satt til kr 405 000. Inntektsgrensen skal vedtas av Stortinget i forbindelse med det årlige budsjettarbeidet, på lik linje som maksimalprisen.

Utfordringer for barnehagene:

- Beholde og rekruttere kvalifisert personell
- Sykefraværsoppfølging / nærværarbeid.
- Kompetanseutvikling
- Vedlikehold og investering av bygninger, uteareal, utstyr og inventar
- Ressurser til å imøtekomme et økende antall flerspråklige barn i barnehager

7.5 Barneverntjenesten

Avdeling	Årsverk	Merknad
Barneverntjenesten	11,5	Inkludert 1,0 midlertidig stilling finansiert med bundne fond.

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Driftsinntekter						
Overføringer med krav til motytelse	-1 135	-795	-795	-795	-795	-795
Andre statlige overføringer	-2 143	-2 810	-2 380	-2 380	-2 380	-2 380
Bruk av fond	0	0	-657	0	0	0
Sum driftsinntekter	-3 277	-3 605	-3 832	-3 175	-3 175	-3 175
Driftsutgifter						
Lønnsutgifter	11 340	11 988	12 629	12 060	12 060	12 060
Sosiale utgifter	1 005	663	828	739	739	739
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	2 004	2 276	2 276	2 276	2 276	2 276
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	8 134	4 893	4 893	4 893	4 893	4 893
Overføringer	2 145	1 445	1 445	1 445	1 445	1 445
Fordelte utgifter	-1 475	0	0	0	0	0
Avsetning til fond	539	0	0	0	0	0
Sum driftsutgifter	23 691	21 265	22 071	21 413	21 413	21 413
Sum 2360 Barneverntjenesten	20 414	17 660	18 239	18 238	18 238	18 238

Barneverntjenesten er organisert som egen avdeling innen Barne- og Familieenheten og er samlokalisert med PP-tjenesten. Tjenesten har 12 ansatte fordelt på 7 saksbehandlerstillinger, 1,5 stillinger som familieveiledere, en merkantil, en lederstilling og en midlertidig konsulent ut 2016. Den midlertidige konsulentstillingen er finansiert med bruk av øremerkede fondsmidler. Siste halvdel av 2015 har tjenesten i tillegg hatt en person i midlertidig stilling for å bidra til å lukke avvik i lovpålagte oppgaver. Stillingen er finansiert med ekstra midler fra Fylkesmannen.

Regjeringen tar sikte på å videreføre det øremerkede tilskuddet til stillinger i kommunalt barnevern i 2016. Fylkesmannen disponerer midlene, og disse videreformidles til kommunene etter søknad og på bakgrunn av behov. Sør-Varanger kommune har mottatt finansiering til 3,5 årsverk i 2015, dette er videreført og innarbeidet, av rådmannen, i økonomiplanperioden.

Barnevernet i Norge er i endring. Ny lovgiving og ny organisering gir større ansvar og nye utfordringer for kommunene. Det er varslet utfasing av statlige oppgaver noe som vil kreve sammenfallende og koordinert innfasing for kommunene.

Rådmannen ser utfordringene dette vil medføre for kommunesektoren både med hensyn på økonomi, bemanning og kompetanse i barnevernet. I 2015 hadde et økende antall barn hjelpetiltak i hjemmet, noe som medførte økte kostnader. Barnevernfaglig og i et samfunnsperspektiv/

forebyggingsperspektiv er dette en ønsket utvikling. Det vil kunne medføre reduksjon i antall barn under omsorg på lang sikt.

Tjenesten hadde i 2015 flere barn under omsorg enn i 2014. Ved inngangen til 4. kvartal 2015 hadde Sør-Varanger kommune 34 barn under omsorg. 60 barn mottar hjelpetiltak, dette er tiltak i hjemmet eller frivillig plassering utenfor hjemmet. Siste del av 2014 mottok tjenesten uvanlig mange meldinger, noe som medførte et økende antall iverksatte undersøkelser i første del av 2015. Det ble i første kvartal 2015 leid inn et eksternt firma for å gjennomføre en del av undersøkelsene. Barneverntjenesten erfarer at dette både økonomisk og barnevernfaglig er en svært dårlig måte å løse økt saksomfang på, og ser ikke for seg å leie inn firma flere ganger.

Økt saksomfang gjør at tjenesten har merkostnader i forhold til budsjett i 2015. Beregnet regnskap for 2015 vil kunne være en god pekepinn for budsjett 2016, da tjenesten ikke forventer nedgang i saksomfanget. Det knyttet for øvrig alltid en viss usikkerhet til tjenestens forslag til budsjett for kommende år, begrunnet i at antall saker og sakers kompleksitet kan endre seg fra budsjettet blir utarbeidet til det iverksettes. I rådmannens budsjettforslag er det ikke innarbeidet noen økning i barnevernets driftsbudsjett for 2016.

Fristoversittelser i saksbehandling av melding og undersøkelser etter barnevernlovens §§ 4-2 og 4-3 medførte at barneverntjenesten fikk tilsyn fra fylkesmannen siste kvartal 2014. Barneverntjenesten har i løpet av 2015 hatt fremgang med å lukke avvikene, men er fremdeles ikke i mål, og tilsynet er ikke avsluttet.

Barneverntjenestens nettobudsjett er oppjustert med i underkant av kr 600 000. Dette som følge av lønnsjusteringer, samt bortfall av 0,5 mill.kroner i øremerket tilskudd fra IMDi.

7.6 Kommunehelsetjenesten

Kommunehelsetjenestene omfatter avdelingene Frivillig Sentralen, felles administrasjon helsetjenestene, helsestasjon, fysioterapitjenesten, ergoterapitjenesten, psykisk helsetjeneste og diagnose/behandling og legevakt.

Avdeling	Årsverk	Merknad
Frivillig Sentralen	1,0	
Felles administrasjon	3,0	Inkl. psykolog
Helsestasjon	8,5	Inkludert 1 innvandrer helsesøster og oppbemanning av helsesøster
Fysioterapitjenesten	4,0	Inkludert 1 turnus fysioterapeut
Ergoterapitjenesten	2,5	
Psykisk helsetjeneste	16,0	
Diagnose/behandling	5,0	2 turnusleger, 3,0 årsverk fordelt på fastlegene til kommunale oppg.

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Driftsinntekter						
Brukerbetalinger	402	330	330	330	330	330
Andre salgs- og leieinntekter	465	381	386	386	386	386
Overføringer med krav til motytelse	91 71	7 203	7 531	7 321	7 321	7 321
Andre statlige overføringer	310	310	310	310	310	310
Andre overføringer	52		0	0	0	0
Finansinntekter	19		0	0	0	0
Bruk av fond	624	600	115	0	0	0
Sum driftsinntekter	11 043	8 824	8 672	8 347	8 347	8 347
Driftsutgifter						
Lønnsutgifter	21 387	22 588	23 977	24 162	24 162	24 162
Sosiale utgifter	3 234	2 657	3 194	3 222	3 222	3 222
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	1 965	1 910	1 800	1 800	1 800	1 800
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	14 064	14 083	14 438	14 438	14 438	14 438
Overføringer	798	414	424	424	424	424
Fordelte utgifter	-313	-267	0	0	0	0
Avsetning til fond	1		0	0	0	0
Sum driftsutgifter	41 137	41 385	43 834	44 047	44 047	44 047
SUM 3001,3202:3299	30 094	32 561	35 162	35 700	35 700	35 700

Virksomhet/avdeling	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
3001 Frivillig Sentralen	320	310	351	351	351	351
3200 Felles administrasjon helsetjenesten	572	1 510	1 572	1 972	1 972	1 972
3202 Helsestasjon	3 665	4 421	4 948	5 086	5 086	5 086
3203 Fysioterapitjenesten	3 874	3 914	4 009	4 009	4 009	4 009
3204 Ergoterapitjenesten	1 479	1 338	1 426	1 426	1 426	1 426
3205 Psykisk helsetjeneste	10 449	9 920	10 337	10 337	10 337	10 337
3206 Diagnose/behandling	10 636	11 788	12 518	12 518	12 518	12 518
Totalt	30 996	33 201	35 162	35 700	35 700	35 700

7.6.1 Frivillig Sentralen

Frivilligsentralen er en møteplass, koordinator og kontaktpunkt for andre frivillige. Sentralen samarbeider med lag og foreninger og andre kommunale virksomheter. Sentralen driver blant annet aktiviteter som eldre-kafé, språkhjelp, «vaktmestertjeneste», transport, internasjonalt arbeid, utstyrssentral, grenseboerklubb og diverse arrangement. Det er knyttet 1,0 årsverk til sentralen.

Kommunen mottar statsstøtte til del-finansiering av driftsutgiftene ved Frivilligsentralen.

7.6.2 Felles administrasjon kommunehelsetjenestene

I budsjett 2016 er fellesutgiftene for de kommunale tjenestene ved helsesenteret å finne i denne post. Videre lønnskostnadene til enhetsleder for Barne- og familieenheten og konsulent for de kommunale tjenestene ved helsesenteret. I tillegg Prosjekt Partnerskap for folkehelse og Sjumilssteget – Mobbing.

Det er innarbeidet 1,0 årsverk psykolog på felles administrasjon. Stillingen fullfinansieres med eksterne midler i 2016. Deretter flatt årlig tilskudd på kr 300 000 i henhold til statsbudsjettet.

7.6.3 Helsestasjon

Helsestasjons- og skolehelsetjeneste er et lovpålagt lavterskeltilbud til alle barn, unge og deres foresatte, samt gravide. Helsestasjonen har 6 årsverk helsesøstre, 1 jordmor og 0,50 merkantil.

Kommunen ble i 2014 innvilget øremerket tilskudd til styrking av skolehelsetjenesten i den videregående skole. I 2015 ble det budsjettert med bruk av bundet fond knyttet til prosjektet for å finansiere 100 % stilling som helsesøster. Kommunen ser nytten av å videreføre tiltaket og vil søke helsedirektoratet om midler til videreføring for 2016.

Tjenesten har en sentral rolle i kommunens folkehelsearbeid og arbeider helsefremmede og forebyggende, både med psykisk og fysisk helse og sosiale forhold. Arbeidet innebærer veiledning, helseundersøkelser, vaksinerings, oppfølging og henvisning videre ved behov.

Helsestasjons- og skolehelsetjenesten skal være en lett tilgjengelig og gratis tjeneste, med fokus på helsefremming, forebygging og tidlig intervensjon. Helsestasjons- og skolehelsetjenesten skal jobbe på individ-, gruppe-, og systemnivå. Tjenesten er tverrfaglig og har et friskfokus som fremmer ressurser og sterke sider hos barn, unge og foreldre. Den har et stort potensiale i å identifisere skjevutvikling og utsatthet hos gravide, barn og unge.

Det er innarbeidet oppbemanning fra 0,5 til 1 årsverk innvandrersøstere. Praksis med internoverføring av midler fra flyktnings-tjenesten til å finansiere innvandrersøstere avvikles i budsjett 2016, noe som medfører økning i budsjetttrammen på helsestasjon.

Det er i tillegg innarbeidet oppbemanning med 1,0 årsverk helsesøstere med planlagt oppstart fra 1. april. Viser til utredning i eget kapittel i budsjettet om effektivisering og omstillingstiltak.

7.6.4 Fysioterapitjenesten

Fysioterapitjenesten skal bidra til å sikre innbyggerne et forsvarlig fysioterapitilbud.

Fysioterapitjenesten gir tilbud om fysioterapi innen helsestasjon, skolehelsetjenesten, hjemmebehandling, sykehjem og oppfølging i distriktene. Prioriterte oppgaver er rehabilitering og habilitering. Videre utføres individuell fysikalsk behandling for barn 0-18 år, forebyggende helsearbeid, samt ivaretagelse av særskilte tilfeller hvor ordinær fysikalskbehandling på institutt enten ikke er mulig eller ikke er hensiktsmessig.

Tjenesten har 4,0 årsverk inkludert en turnusstilling. Kommunen mottar fastlønnsstilskudd for disse stillingene. Kommunen har i tillegg driftsavtaler med 6 privatpraktiserende fysioterapeuter.

Det er budsjettetert med økte utgifter til tilskudd til driftsavtaler privatpraktiserende fysioterapeuter.

7.6.5 Ergoterapitjenesten

Ergoterapitjenesten har til oppgave å bistå mennesker i alle aldre å fungere optimalt i hverdagen dersom de har utfordringer knyttet til utførelse av daglige gjøremål, dette på grunn av sykdom, skade eller annen funksjonsnedsettelse. Tjenesten tilrettelegger for aktivitet og deltagelse i brukers hjem, fritid, skole/barnehage og på institusjoner.

Sentrale oppgaver er hjelpemiddelformidling og boligveiledning/tilrettelegging for å øke menneskers mulighet til å bo lengst mulig hjemme, delta i samfunnet og være mest mulig selvstendig i eget liv. Tjenesten har 2,5 årsverk, og er organisatorisk lagt til Barne- og familieenheten

7.6.6 Psykisk helsetjeneste

Tjenesten har som mål å bidra til forebygging av psykiske lidelser gjennom tiltak for småbarnsforeldre og deres barn, gruppetilbud i forhold til angst og depresjon, informasjon og undervisning. Videre skal tjenesten yte best mulig hjelp til mennesker med psykiske lidelser, dette gjennom tilbud om støttesamtaler, koordinering av hjelpetiltak, aktiviteter og opplæring, hjemmebesøk, oppfølging og miljøarbeid.

Tjenesten har 16 årsverk, fordelt på miljøarbeidertjeneste, hjemmekonsulent, møteplassen og helsesenteret. Tjenesten er organisatorisk lagt til Barne- og familieenheten.

7.6.7 Diagnose/behandling og legevakt

I legetjenesten er det 11 fastlegehjemler og 2 kommunalt ansatte turnusleger. De individuelle avtalene med legene er under reforhandling, noe som kan få budsjettmessige konsekvenser.

Det er igangsatt en prosess om utvidelse av Helsesenteret, inkludert Kirkenes legesenter. Dette omtales i eget kapittel i budsjettet om investeringsprosjekter.

01.05.15 ble «forskrift om krav til og organisering av kommunal legevaktordning, ambulansetjeneste, medisinsk nødmeldetjeneste (akuttmedisinforskriften) innført. Forskriften stiller en rekke nye krav til kommunen som kommer til å få betydelige økonomiske konsekvenser, men omfanget er det svært vanskelig å si noe konkret om nå.

Kommuneoverlegen er fortsatt sterkt involvert i planlegging av innfasing av samhandlingsreformen der det fra 01.09.15 er innført 1 KAD-seng i kommunen, på Prestøyhjemmet (kommunal akutt døgnplass). Budsjettmessige konsekvenser av denne innføringen for legetjenesten vet vi ikke sikkert, men det er opprettet en 50 % kommunal legestilling, som i tillegg til ansvar for organisering av kommunens tilsynslegevirksomhet, har dette som oppgave. Det er konsekvensene for legevakten som er usikre foreløpig.

Et område kommuneoverlegen ser fortsatt må prioriteres er smittevern. På grunn av økt reisevirksomhet øker også risiko for infeksjonssykdommer, og det er viktig at kompetansen på dette området økes og prioriteres. I tillegg har kommunen, både pleie- og omsorg og kommuneoverlegen, brukt en del ressurser på infeksjoner i institusjon (MRSA). Infeksjoner i andre land og verdensdeler

er også et tema for tiden og beredskapen når det gjelder også dette må være høy, ikke minst på grunn av at Sør-Varanger både har flyplass, havn og grensestasjon til andre land.

Det er i budsjett 2016 innarbeidet helårseffekt av økning på 0,35 årsverk tilknyttet nyopprettet stilling som er beskrevet ovenfor knyttet til KAD-seng. Endringer utover dette er avtalefestede lønns- og prisjusteringer.

7.7 Sosialtjenestene

Sosialtjenestene i KOSTRA sammenheng omfatter funksjonene 242 råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid, 243 tilbud til personer med rusproblemer og 281 økonomisk sosialhjelp. Hovedtyngden av disse tjenestene ytes i Sør-Varanger fra NAV- økonomisk sosialhjelp, Sosialtjenesten og Flykntningtjenesten.

Avdeling	Årsverk	Merknad
Flykntningtjenesten	12,0	Inkludert 4,0 midlertidige stillinger
NAV økonomisk sosialhjelp	6,0	Eks leder ansatt i staten, hvor kommunen refunderer lønn til 0,5 årsverk
Sosialtjenesten	5,0	

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Driftsinntekter						
Brukerbetalinger	20	25	35	35	35	35
Andre salgs- og leieinntekter	296	285	205	205	205	205
Overføringer med krav til motytelse	2 928	1 078	1 501	1 501	1 501	1 501
Andre statlige overføringer	22 179	19 814	0	0	0	0
Andre overføringer	110	0	0	0	0	0
Bruk av bundne fond	13 55	355	0	0	0	0
Finansinntekter	244	150	150	150	150	150
Sum driftsinntekter	27 131	21 707	1 891	1 891	1 891	1 891
Driftsutgifter						
Lønnsutgifter	15 705	17 240	24 353	24 353	24 353	24 353
Sosiale utgifter	1 570	1 236	1 643	1 643	1 643	1 643
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	5 385	5089	5 605	5 605	5 605	5 605
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	0	100	100	100	100	100
Overføringer	10 679	9 855	11 085	11 085	11 085	11 085
Fordelte utgifter	2 397	267	0	0	0	0
Avsatt til bundne fond	564	0	0	0	0	0
Finansutgifter	337	317	317	317	317	317
Sum driftsutgifter	36 636	34 103	43 102	43 102	43 102	43 102
SUM 3100,3300,3301	9 505	12 396	41 211	41 211	41 211	41 211

Virksomhet/avdeling	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
3100 Flykningtjenesten	-3 378	-1 346	26 933	26 933	26 933	26 933
3301 NAV økonomisk sosialhjelp	9 628	10 177	11 088	11 088	11 088	11 088
3300 Sosialtjenesten	3 255	3 565	3 190	3 190	3 190	3 190
Totalt	9 505	12 396	41 211	41 211	41 211	41 211

7.7.1 Flykningtjenesten

Flykningtjenesten er organisert som avdeling i personal- og organisasjonsavdelingen. Formålet i tjenesten er å arbeide for likestilling som innebærer å bedre flykntingers mestring av hverdagslivet og styrke deres muligheter for kvalifisering til utdanning og arbeidsliv. Avdelingen har ansvar for å tilrettelegge, samordne og koordinere bosettingsarbeidet, være kontaktpersoner i ankomstfasen, integreringsarbeid, drive og koordinere det lovpålagte introduksjonsprogrammet for flykntinger.

Pr 24.10.2015 bor det 135 personer innenfor 5-års botid i kommunen. I tillegg kommer barn født i Norge, som er utenfor statstilskuddsordningen fra Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi). Flykntingene kommer fra Syria, Afghanistan, Etiopia, Eritrea, Iran, Kina, Kirgisistan, Myanmar, Russland, Somalia og Sudan.

Kommunestyret har vedtatt å bosette 30 flykntinger i 2016. I tillegg er det vedtatt en ekstra bosetting på 100 flykntinger fordelt i 2015 og 2016. Boligmangel gjør det utfordrende å nå kommunestyrets intensjon om bosetting av totalt 160 flykntinger over to år. Rådmannen har i sitt forslag til budsjett lagt til grunn 46 bosettinger i 2015 og ytterligere 90 bosettinger i 2016, samt 83 personer innenfor 5 års botid i kommunen. Det jobbes for å bosette i henhold til kommunestyrets vedtak.

Flykningtjenestens budsjett omfatter drift av flykningtjenesten, etablering til ny-bosatte, introduksjonsstønad, kvalifiseringstiltak og transport. I dag er det 6 faste stillinger i flykningtjenesten, i tillegg 2 engasjementstillinger. Behovet for ansatte øker med økningen i antall bosatte. Det er i budsjett 2016 innarbeidet en oppbemanning med 2 nye faste stillinger og 2 engasjementstillinger i budsjett 2016. En ser for seg prosjekt i Introduksjonsprogram, Boligskole og til ungdommer.

Introduksjonsprogrammet. Lov om introduksjonsprogram gir rett til kvalifisering for bosatte flykntinger mellom 18-55 år. Introduksjonsprogrammet skal gi flykntinger grunnleggende kvalifisering og ferdigheter i norsk, innsikt i norsk samfunnsliv, og forberede for deltakelse i utdanning og/eller yrkeslivet.

Det er forventet rundt 70 deltakere i introduksjonsprogrammet i 2016. Ambisjonene for 2016 er at 90 % av de som avslutter i løpet av året, skal gå ut arbeid eller utdanning.

Boliger. Sør-Varanger kommune har i 2015 vedtatt å lyse ut en anbudskonkurranse med kommunal tildelingsrett til flykntingeboliger. En regner med at de leilighetene vil bli klare i 2016. Utfordringen fremover er å få til ordninger der boligene kontinuerlig frigjøres til ny-bosettinger. Det må arbeides for at flykntingene lettere kan komme inn på det private boligmarkedet, ved hjelp at startlån og

bostøtte. Noen familier som har bodd i kommunen mer enn 5 år, har kjøpt egen bolig. Stiftelsen Bolig Bygg (SBB) er en viktig samarbeidspartner i arbeidet med å skaffe til veie boliger til nye flyktninger.

Flyktingtjenesten søker integreringstilskudd fra IMDi for alle bosatte de første 5 år flyktningene bor i kommunen. Statstilskudd knyttet til flyktninger er i budsjett 2016 flyttet fra flyktingtjenesten til finansområdet og praksis med intern overføring av tilskudd fra flyktingtjenesten til NAV økonomisk sosialhjelp og helsestasjon avvikles. Det er budsjettet med at flyktningene samlet vil utløse integreringstilskudd på i overkant av 37,8 mill. kroner i 2016. I tillegg til flyktingtjenestens netto budsjetttramme finansierer tilskuddet også blant annet innvandrersøster og økonomisk sosialhjelp.

Innenfor statstilskuddene fra IMDi er også et engangs barnehagetilskudd pr barn, dette inntektsføres aktuelle barnehager. Ekstratilskudd som innvilges fra IMDi til personer med særlige behov, fordeles til avdelinger/enheter i henhold til tilsagnsbrev fra IMDi. Dette innarbeides i budsjett etter tildeling.

7.7.2 NAV økonomisk sosialhjelp

NAV Sør-Varanger er et samarbeid mellom Sør-Varanger kommune og NAV Finnmark. Kontoret har ansvar for både kommunale og statlige oppgaver, og disse er fordelt på henholdsvis 6 kommunale og 11,6 statlige årsverk.

I 2015 ble det i tillegg etablert en prosjektstilling som «Jobbcoach» ved NAV. Prosjektet har som mål å få unge, 18-29 år, inn i ordinært arbeid og aktivitet. Prosjektstillingen er finansiert av Helsedirektoratet.

De mest sentrale kommunale oppgaver i kontoret er ansvaret for ivaretagelse av økonomisk sosialhjelp, kvalifiseringsprogrammet, oppfølging av mottakere av økonomisk sosialhjelp. Videre gjelder det akutt overnatting og råd og veiledning innen økonomi. NAV har et særskilt fokus på brukere i alderen 18-29 år, barnefamilier og flyktninger.

Det er et mål for NAV Sør-Varanger å styrke arbeidet i oppfølging av brukerne med sikte på å bli selvforsørget, slik at behovet for sosialhjelp går ned, og at tiltaksordninger skal prioriteres spesielt for sosialhjelpsmottakere.

Kommunen har hatt en nedgang i utbetalt stønad til økonomisk sosialhjelp i 2015. Det forventes at nivået på bidragene vil kunne holdes i 2016, under forutsetning av dagens arbeidsmarked. I rådmannens forslag til budsjett for 2016 er bidrag til livsopphold og bidrag til boutgifter nedjustert med i underkant av 1,0 mill.kroner. Dette er tilsvarende det beregnede nivået for 2015, med påslag for prisjustering av satser.

Fra 2016 er integreringstilskudd til flyktninger budsjettet på kommunens finansområde. Tidligere praksis om videreføring av tilskudd fra Flyktingtjenesten til NAV økonomisk sosialhjelp avvikles, noe som medfører reduserte inntekter på NAV med 1,7 mill.kroner.

7.7.3 Sosialtjenesten

Sosialtjenesten er organisert som en avdeling i barne- og familieenheten med sammen med psykisk helsetjeneste. Avdelingen omfatter 5 årsverk; to miljøarbeidere og tre sosialkonsulenter. Boligøkonomisk rådgiver er flyttet til servicekontoret fra 01.11.2015.

Tjenestens hovedmål/arbeidsområder i 2016 er

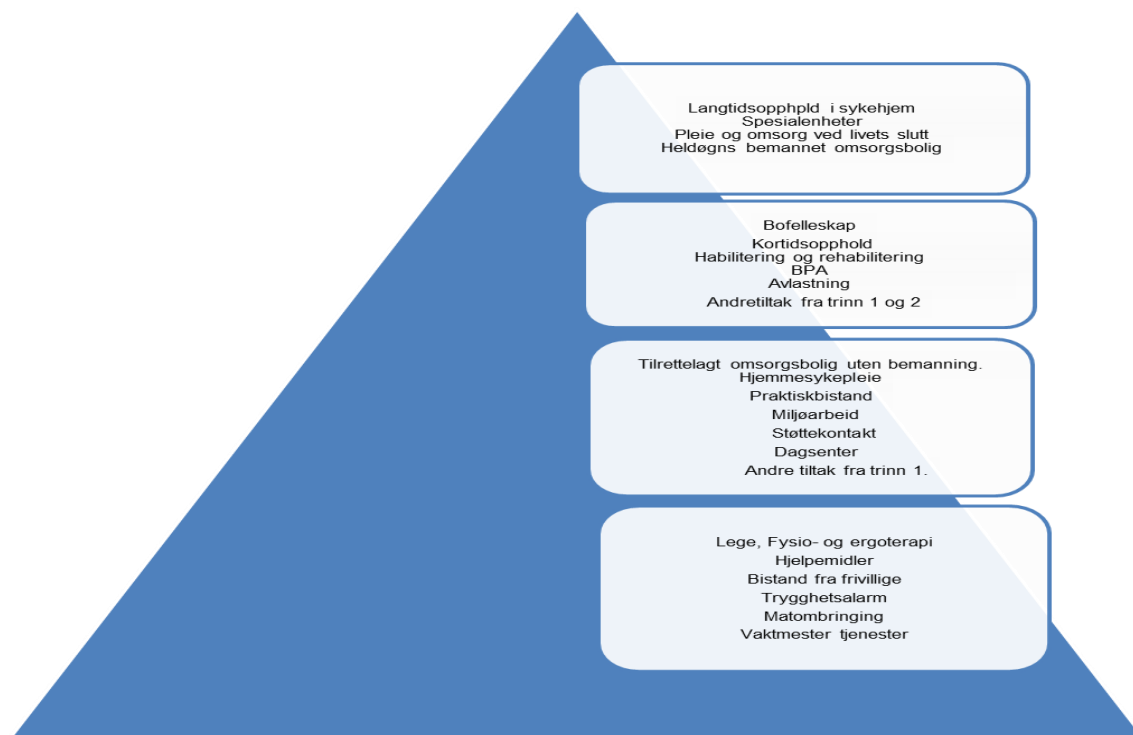
- Rehabilitering og omsorg til personer og familier med rus- og avhengighetsproblemer
- Forebygge rus, økonomiske- og sosiale problemer på både individ og samfunnsnivå

7.8 Omsorgstjenestene

Høsten 2013 gjennomførte Lederskap AS i samarbeid med kommunen en analyse av helse og omsorgstjenestene. Rådmannen har benyttet analysen som grunnlag for videre utvikling av kommunens helse- og omsorgstjenester.

Omsorgstjenestene er delt inn i en omsorgstrapp. Hensikten med dette er å gi tjenester på lavest effektive omsorgsnivå. Budsjett 2016 innehar tiltak og føringer for videre utvikling og styrking av tjenestene med mål om å tilby tjenester på laveste effektive omsorgsnivå.

Tiltak i 2016 er styrking av personalressursen knyttet til dagsentrene i tillegg til å videreføre og forankre tiltakene i prosjektet hverdagsrehabilitering som et etablert tjenestetilbud i kommunen. I målet om å styrke interne ressurser på laveste effektive omsorgsnivå ligger det også en bevegelse fra kjøp av tjenester til økt mulighet for å styrke intern fagutvikling blant annet innen fokusområdet demensomsorgen. Dette for at kommunen skal bli bedre rustet til å møte morgendagens utfordringer.

Det utredes fortløpende tiltak for å tilpasse og utvikle organisasjonen.

Innen tjenesten for funksjonshemmede (TFF) utredes det i 2015 muligheten for å øke kapasiteten med hensyn på tilrettelegging av omsorgsboliger i bofellesskap og nyetablering av et avlastning- og aktivitetssenter. Tiltaket er nærmere utredet under investering.

I eldreomsorgen synliggjør og forankrer rådmannen målet om å tilby tjenester på laveste effektive omsorgsnivå ved å rette fokus på dagsentrene i eldreomsorgen generelt og demensomsorgen spesielt. Det legges føringer for videreutvikling og styrking av personalressursen i dagsentrene. I tillegg forankres tiltakene i prosjektet hverdagsrehabilitering som et etablert tjenestetilbud i kommunen.

Kommunen har utfordringer med å fremskaffe kvalifisert helsepersonell. Regnskapstallene for 2015 viser overskridelser knyttet til kjøp av vikartjenester, og det er av den grunn ikke lagt inn en reduksjon i budsjett 2016. Rådmannen vil imidlertid rette fokus på den utstrakte bruken av vikartjenester, blant annet ved forankring av et eget tildelingskontor fra 2016, der man ved nært samarbeid mellom enhetene, god faglig innsikt og høy kompetanse øker kommunens mulighet til å tilby tjenester med riktig kvalitet og omfang til kommunens innbyggere.

Forarbeidet til en kommunedelplan for helse, omsorg og velferd er påbegynt i 2015, og arbeidet med strategisk plan for helse, omsorg og velferd vil være på dagsorden og en prioritert oppgave i 2016.

Tildelingskontoret har vært organisert som et prosjekt fra 01.05.14 og avsluttes 31.12.15. I prosjektperioden har det vært 8,2 årsverk fordelt på 11 stillinger. Tjenesten har vært utprøvd gjennom prosjektorganisasjonen, og har vært vellykket. Rådmannen foreslår derfor at tildelingskontoret opprettes som en permanent tjeneste fra 2016.

Omsorgstjenesten er organisert i tre enheter; tjenesten for funksjonshemmede, hjemmebasert omsorg og sykehjemsenheten.

Avdeling	Årsverk	Merknad
3000 Helse og sosial administrasjon	10	Inkludert 3 nyopprettede assistenter til BPA
3500 Hjemmebasert omsorg	97	Inkludert økt grunnbemanning og styrking av kilden dagsenter
3501 Bugøynes Omsorgssenter	8,9	
3600 Tjenesten for funksjonshemmede	68,9	Hvorav 11,22 er Villa Aktiv og 4 er dagaktivitetstilbud
3400 og 3700 Sykehjemmene	101,59	
3701 Kjøkken	9,45	
3703 Dagsenter for demente	4,5	Inkludert styrkning med 1,5 årsverk

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Driftsinntekter						
Brukerbetalinger	15 394	14 756	15 166	15 166	15 166	15 166
Andre salgs- og leieinntekter	54	45	62	62	62	62
Overføringer med krav til motytelse	43 886	36 664	40 808	40 808	40 808	40 808
Bruk av fond	606	538	0	0	0	0
Sum driftsinntekter	59 940	52 003	56 036	56 036	56 036	56 036
Driftsutgifter						
Lønnsutgifter	160 877	162 592	170 696	171 103	171 103	171 103
Sosiale utgifter	27 044	20 539	22 486	22 549	22 549	22 549
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	29 278	19 573	19 467	19 292	19 292	19 292
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	31 973	27 652	36 926	36 926	36 926	36 926
Overføringer	2 177	1 995	2 060	2 060	2 060	2 060
Fordelte utgifter	-222	50	50	50	50	50
Avsatt til bundne fond	1 319		0	0	0	0
Sum driftsutgifter	252 447	232 401	251 686	251 981	251 981	251 981
Sum 3000,3400:3799	192 507	180 398	195 650	195 945	195 945	195 945

Virksomhet/avdeling	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
3000 Helse og sosialadministrasjon	13 493	13 252	16 287	16 137	16 137	16 137
3500 Hjemmebasert omsorg	61 338	55 916	58 393	58 673	58 673	58 673
3501 Bugøynes omsorgssenter	6 943	6 035	6 175	6 175	6 175	6 175
3600 Tjenesten for funksjonshemmede	43 296	41 890	46 517	46 492	46 492	46 492
3400 og 3700 Sykehjemmene	59 244	54 903	59 043	59 043	59 043	59 043
3701 Kjøkken- pleie og omsorgstjenestene	6 006	6 353	6 516	6 516	6 516	6 516
3703 Dagsenter for demente	2 186	2 048	2 719	2 909	2 909	2 909
Totalt	192 507	180 398	195 650	195 945	195 945	195 945

7.8.1 Institusjonsbasert omsorg

Sykehjem

Enheten sykehjem har vært i endring de siste årene, og erfaring tilsier at beboerne som kommer inn på sykehjem er sykere enn tidligere. En del av dette skyldes samhandlingsreformen, en annen del er føringen om at en skal kunne bo lengst mulig hjemme i eget hjem. I og med at det kommer sykere beboere inn på sykehjemmet stilles det økte krav til utstyr og til omskiftning av utstyret, samt kompetanse og personalressurs for å kunne tilby forsvarlige tjenester.

Kommunen har 80 langtidsplasser, hvorav 16 plasser er forbeholdt korttids- og rehabiliteringsplasser, og 17 plasser er forbeholdt skjermet avdeling. Enheten har 101,59 årsverk fordelt på 153 stillinger.

Kommunen har fra 1.januar 2016 plikt til å sørge for øyeblikkelig hjelp til døgnopphold for pasienter med somatiske sykdommer. I løpet av 2015 er det opprettet kommunal akutt døgn seng (KAD-seng) på Prestøyhjemmet. Kommunen mottok øremerkede midler til etablering og det ble opprettet 4,4 nye årsverk ved sykehjemmet. Fra 2016 innlemmes de øremerkede midlene inn i rammetilskuddet, noe som forklarer økningen, utover lønns- og avtalefestede prisjusteringer i sykehjemmenes budsjettramme.

Kjøkken pleie og omsorgstjenestene

Sentralkjøkkenet pleie og omsorg produserer og leverer mat til sykehjemmene, eldresenteret, Tangenlia omsorgssenter og hjemmeboende med vedtak på tjenesten. Det produseres 161 middager daglig. Virksomheten har 9 årsverk, fordelt på 12 stillinger.

Sør-Varanger kommune og Kirkens Sykehus er i ferd med å opprette felles kjøkken i lokalene til Nye Kirkenes Sykehus. Det etableres et aksjeselskap hvor hver av partene skal eie 50 % hver. Det er forventet oppstart i nytt kjøkken fra januar 2017.

Villa Aktiv

Innen tjenesten for funksjonshemmede erfarer kommunen betydelig økning i søknader på avlastningstjenester for funksjonshemmede barn. Dagens tilbud ved Villa aktiv er i dag fylt og kommunen har ikke kapasitet til et tilbud utover dette. Det er behov for økt avlastningstilbud til familier som har barn med funksjonshemming.

Kommunen har ikke et tilstrekkelig avlastnings- og aktivitetstilbud innen tjenesten for funksjonshemmede. Dette medfører at kommunen i dag dels kjøper eksterne tjenester, og dels at de kommunale tjenester utøves på en ressurskrevende måte. Dagens bygningsmasse anses som uhensiktsmessig for brukergruppen, og muligheten for å øke både kapasitet og kvaliteten i tjenesten for funksjonshemmede med nyetablering av et bo- og avlastningssenter er under utredning.

Det er i budsjett 2016 innarbeidet økte utgifter til kjøp av tjenester, samt økt refusjon knyttet til nye ressurskrevende brukere.

7.8.2 Hjemmebaserte tjenester

Hjemmebasert omsorg

Hjemmebasert omsorg yter hjemmetjenester som hjemmesykepleie, praktisk bistand, matombringning, ambulerende vaktmestertjeneste og trygghetsalarm til Sør-Varanger kommunes befolkning. Tjenesten omfatter 90,5 årsverk, fordelt på 123,25 stillinger.

En kartlegging av pleietyngden i hjemmebasert omsorg viser at det har vært en markant økning i pleietyngde i hjemmesykepleie på alle basene i hjemmebasert omsorg det siste året. Behovet for praktisk bistand er stabilt på alle basene. Økt pleietyngde har medført at rådmannen i budsjett 2016 har styrket grunnbemanningen i hjemmebasert omsorg med 2,0 årsverk fra 1. april 2016.

For å imøtekomme rettighetsfesting av brukerstyrt personlig assistent (BPA) er det i tillegg innarbeidet 3,0 årsverk assistenter på avdeling 3000.

Tiltak om hverdagsrehabilitering er innarbeidet med 1,5 mill. kroner på avdeling 3000. Viser til utredning av tiltaket i eget kapittel i budsjettokumentet om omstilling og effektiviseringstiltak.

Bugøynes omsorgssenter

Bugøynes omsorgssenter gir hjemmetjenester til befolkningen i Bugøynes og Bygøyfjord. Ved omsorgssenteret er det 8 boliger der 6 er definert som omsorgsboliger og 2 som avlastningsplass. Avlastningsplassene kan ved behov benyttes som dobbeltrom. Etter samhandlingsreformen i 2012 kan en fra 2013 se en økning i antall brukere og pleietyngde.

Det er 9,45 årsverk knyttet til omsorgssenteret.

Tjenesten for funksjonshemmede til hjemmeboende

Tjenesten for funksjonshemmede yter tjenester til mennesker med ulike funksjonshemminger, enten de bor i egen bolig, er på opphold i kommunal avlastningsbolig eller på et dagaktivitetstilbud. Tjenesten er fordelt på TFF Hesseng, TFF Tangenlia omsorgsleiligheter og TFF Solkroken.

De siste årene har veksten i antall voksne, yngre ressurskrevende brukere økt betraktelig.

Kommunen mangler i dag et botilbud i fellesskap for unge funksjonshemmede, men et slikt tilbud er under utredning. Et bofellesskap vil kunne skape felles sosiale arenaer for beboerne, gi mulighet for å bygge kompetansemiljøer, tilby ansatte et forsvarlig arbeidsmiljø samt lette rekrutteringssituasjonen.

For å møte morgendagens utfordringer knyttet til nye ressurskrevende brukere er det behov for kompetanseheving av personell. I 2016 vurderes det å omgjøre helsefagarbeiderstillinger til høgskolestillinger, samt prioritere kompetansehevende tiltak for ansatte i tjenesten.

7.8.3 Dagsentertilbud

Utsikten dagsenter er organisatorisk lagt til enheten sykehjem, og er et dagaktivitetstilbud for hjemmeboende med demenssykdom. Utsikten tilbyr dagsenteropphold til 7 brukere daglig. Utsikten dagsenter har 3 årsverk fordelt på 4 stillinger.

Det er i 2016 budsjettet med en styrkning av Utsikten dagsenter med 1,5 årsverk aktivitet slik at dagsenteret skal kunne tilby tjenester til flere brukere. I tillegg vil dagsenteret kunne drive utviklingsarbeid og øke intern faglig kompetanse. Tilføring av personalressurs til Utsikten dagsenter vil også bidra til å stryke kommunens demensteam.

Kilden dagsenter er organisatorisk lagt til enheten hjemmebasert omsorg, og gir tilbud til hjemmeboende eldre. Dagsenteret har 3,5 årsverk fordelt på 5 stillinger.

Det er innarbeidet en styrkning av Kilden dagsenter med 1,0 årsverk i 2016. Ved å styrke Kilden dagsenter vil kommunen kunne gi tilbud til et økende antall hjemmeboende.

Fra nasjonalt nivå er det stort fokus på demensomsorg, og det er stor utvikling innenfor arbeidsmetoder i forhold til omsorg for personer med demens. En styrking av dagsentrene er et tiltak i tråd med kommunens mål om å yte tjenester på lavest mulige effektive omsorgsnivå, og et

godt tiltak som vil kunne bidra til økt mulighet for eldre mennesker til å kunne bo lengst mulig hjemme.

Tjenesten for funksjonshemmede har siden høsten 2015 gitt et midlertidig dag- og aktivitetstilbud til en gruppe unge funksjonshemmede som ikke kan delta i ordinært- eller tilrettelagt arbeid. Det er innarbeidet transport- og driftsutgifter til dette tilbudet i budsjett 2016.

7.8.4 Særlig ressurskrevende tjenester

De siste årene har veksten i antall voksne, yngre brukere i målgruppen økt betraktelig. I de fleste ressurskrevende tiltak benytter kommunen egne ansatte. Tjenestetilbudet for noen av brukerne er så omfattende at kommunen ikke er i stand til å dekke brukernes behov for tjenester. Dette med henblikk på både behovet for kompetanse på personalressurs og også antall tilgjengelig personalressurser for å gi forsvarlige tjenester. Kommunen har i nevnte tilfellene benyttet innleid personell fra vikarbyrå eller kjøpt bo- og omsorgstjenester.

Det er i budsjett 2016 innarbeidet kjøp av avlastningstjenester og bo- og omsorgstjenester fra private med til sammen 40,3 mill. kroner. (inkluderer kjøp av tjenester budsjettert på Psykisk helsetjeneste). Dette er en økning på i overkant av 9,5 mill. kroner fra budsjett 2015. Økningen knyttes til nye brukere, samt endring i behov hos enkelt brukere.

Kommunen kan søke staten om delvis refusjon av direkte lønnsutgifter knyttet til særlig ressurskrevende helse- og omsorgstjenester. I kriteriene for 2015 refunderer staten 80 % av direkte lønnsutgifter utover kr 1 081 000 knyttet til enkelt brukere. Personer over 67 år omfattes ikke av ordningen.

For 2016 er det budsjettert med at 24 brukere av helse- og omsorgstjenester i kommunen vil innfri kriteriene til å utløse det statlige tilskuddet. Det er beregnet at disse brukerne vil kunne gi et grunnlag for et samlet statlig tilskudd på i overkant av 35,7 mill. kroner.

I statsbudsjettet 2016 har regjeringen strammet inn ordningen ved å øke innslagspunktet med kr 10 000 mer enn lønnsveksten. For kommunen vil dette utgjøre økte utgifter med om lag kr 240 000 i 2016.

7.9 Teknisk drift.

Teknisk drift har ansvar for forvaltning, drift og vedlikehold av vann, avløp og renovasjon, kommunale veier, brann- og feiervesen, kommunale bygninger og kommunal utbygging.

	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Driftsinntekter						
Andre salgs- og leieinntekter	49 739	45 959	49 343	49 343	49 343	49 343
Overføringer med krav til motytelse	7 061	5 679	5 474	5 474	5 474	5 474
Andre overføringer	492	847	847	847	847	847
Bruk av bundne fond	493	8 050	5 689	5 689	5 689	5 689
Sum driftsinntekter	57 785	60 535	61 353	61 353	61 353	61 353
Driftsutgifter						

Lønnsutgifter	43 908	38 563	39 997	39 548	39 548	39 548
Sosiale utgifter	7 249	4 671	5 820	5 735	5 735	5 735
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	39 486	45 362	46 033	45 049	45 049	45 049
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	17 626	16 513	19 328	19 328	19 328	19 328
Overføringer	4 742	3 968	3 973	3 973	3 973	3 973
Fordelte utgifter	-6 829	-1 170	-2 010	-2 010	-2 010	-2 010
Avsatt til bundne fond	1 537		116	116	116	116
Sum driftsutgifter	107 719	107 908	113 257	111 739	111 739	111 739
Brutto driftsresultat tekniske tjenester	-49 934	-47 373	-51 905	-50 386	-50 386	-50 386

	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
TEKNISK ADMINISTRASJON	1 354	1 327	1 339	1 339	1 339	1 339
VANN AVLØP OG RENOVASJON	-8 219	-7 369	-7 506	-7 506	-7 506	-7 506
VEIER, PARKER OG IDRETTSANLEGG	9 247	10 370	10 403	10 493	10 493	10 493
FELLES MASKINPARK	3	0	11	11	11	11
VERKSTED OG LAGERDRIFT	-159	-430	-430	-430	-430	-430
FDV - KOMMUNALE BYGNINGER	19 964	19 572	21 247	20 055	20 055	20 055
RENHOLDERE	17 299	15 264	15 937	15 521	15 521	15 521
ANDRE UTLEIEBYGG	-4	0	0	0	0	0
BRANN OG FEIERVESEN	10 448	8 639	10 903	10 903	10 903	10 903
Netto drift tekniske tjenester	49 934	47 373	51 905	50 386	50 386	50 386

Enhetens samlede brutto driftsbudsjettet er ca. 113 mill kr i 2016. Dette er en økning på om lag 5,3 mill kroner fra budsjett 2015. Økningen skyldes flere forhold der de største endringene er knyttet til økte lønnskostnader innenfor drift og vedlikehold av kommunale bygninger og brann og feievesenet. Tidligere interne overføringer mellom Sør-Varanger havnevesen og brann og feievesenet er tatt ut av budsjettet i 2016 som følge av omlegging av budsjettrutiner. Dette gir en lavere inntekt på brann og feievesenet på i underkant av 1 mill kroner. Som følge av regjeringens øremerkede bevilging er det lagt inn en økning på i underkant av 1 mill kroner til vedlikehold av skole- og omsorgsbygg.

Det er innarbeidet en reduksjon i kostnader med 0,7 mill kroner i 2016 og 1,35 mill kroner hvert år i 2017-2019 knyttet til endring i grunnskolene.

Deler av teknisk drifts virksomhet og budsjett er innenfor selvkostområdet. Det betyr at kommunens utgifter innenfor; vann, avløp, renovasjon, slamtømming og feiervesen dekkes over gebyrer som brukerne av tjenestene betaler. I 2015 utgjorde selvkostområdet ca. 38 % av enhetens budsjetterte utgifter, denne delen dekkes dermed av brukergebyrer.

Sør-Varanger kommune beregner kommunale gebyrer i tråd med *Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester (H-3/14, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, februar 2014)*. Selvkost innebærer at kommunens kostnader med å frembringe tjenestene skal dekkes av gebyrene som brukerne av tjenestene betaler. Kommunen har ikke anledning til å tjene penger på tjenestene. En annen sentral begrensning i kommunens handlingsrom er at overskudd fra

det enkelte år skal tilbakeføres til abonnentene eller brukerne i form av lavere gebyrer innen de neste fem årene. Dette betyr at hvis kommunen har avsatte overskudd som er eldre enn fire år, må overskuddet brukes til å redusere gebyrene i det kommende budsjettåret. Eksempelvis må et overskudd som stammer fra 2011 i sin helhet være disponert innen 2016.

Størrelsen på de kommunale gebyrene skal vedtas av kommunestyret. Det fremmes egen sak der beregningsgrunnlaget for ovennevnte gebyrer fremkommer.

Teknisk drift består av fem avdelinger, med til sammen 82 årsverk.

Avdeling	Årsverk
Forvaltning, drift og vedlikehold – kommunale bygg	17,00
Renhold – kommunale bygg	35,30
Vann, avløp og renovasjon	11,00
Kommunale veier	5,25
Brann- og feiervesen	12,70
Enhetsleder, prosjektleder	2,00
Sum årsverk	83,25

7.9.1 Teknisk drift

Enheten ledes av enhetsleder, i stabsfunksjon er en prosjektleder for kommunale byggeprosjekter.

7.9.2 FDV (forvaltning, drift og vedlikehold) – kommunale bygninger.

Avdelingen har i alt 17 årsverk. Fordelt slik; avdelingsleder, tekniker, oppsynsmann, 14 årsverk fagarbeidere/vaktmestere. Kommunen har 66 000 m² formålsbygg. Av bygningsmassen utgjør skolebyggene 51 %, helse- og pleiebygg 27%, barnehager 8%, administrasjonsbygg 7 %, kulturbygg 4% og til tekniske formål 3 %.

I tillegg leier kommunen ca. 3 300 m² lokaler til Basen/kino, bibliotek, kompetansesenter, sivilforsvaret og kontorer til flykningtjenesten og sosialtjenesten.

Avdelingens budsjett er på ca. 27 mill.kroner. De største utgiftspostene er til innkjøp av energi ca. 7 mill.kroner, kommunale eiendomsgebyrer ca 2,6 mill, lønn egne ansatte ca. 8 mill.kroner. I 2016 økes budsjettet for verdibevarende vedlikehold

7.9.3 Renhold – kommunale bygninger.

Renhold i kommunale formålsbygg utføres av egne ansatte. Renholdsavdeling har i alt 53 ansatt i hel- og deltidsstillinger, samlet 35 årsverk. Avdelingen ledes av avdelingsleder, de øvrige ansatte utfører renholdsarbeid.

For det enkelte bygg er det utarbeidet renholdsplan basert på moderne prinsipper om renhold. Renhold utføres i 10 skoler, 12 barnehager, 9 helse- og pleieinstitusjoner og ca. øvrige bygninger. Lønnskostnaden utgjør 95 % av avdelingens budsjett, med netto utgift på ca. 16 mill.kroner.

7.9.4 Kommunale veier.

Veiavdelingen har i alt 5,25 årsverk. Oppsynsmann og 4,25 fagarbeidere, hvorav 0,25 på Bugøynes. Kommunen eier og har vedlikeholdsansvar for 157 km veier. Kommunale veier finnes spredt i hele

kommunen, fra Bugøynes i vest til Lanabukt i øst og Nordvestbukta, Pasvik, i sør. Langs kommunale-, fylkes- og riksveier eier, vedlikeholder og driver kommunen 3 200 gatelys.

Vintervedlikehold er den største utgiften, og utgjør ca 1/3 av budsjettet innenfor veidrifta.

7.9.5 Vann, avløp og renovasjon.

VAR-avdelingen har i alt 11 årsverk, med slik fordeling; avdelingsleder, avdelingsingeniør, konsulent, oppsynsmann og 7 årsverk fagarbeidere/driftsoperatører. Kommunens utgifter (årlige drift og vedlikehold samt kapitalkostnadene) dekkes inn over brukergebyrer.

Den kommunale vannforsyningen består av 10 vannverk. Avløpsanleggene av 3 renseanlegg (Kirkenes, Sandnes, Svanvik), infiltrasjonsanlegg i Neiden og Skogfoss samt slamavskillere på Bugøynes og Jakobsnes. I alt 126 km kommunale avløpsledninger, 136 km vannledninger og 2530 kummer.

Kommunen er medeier i ØFAS og kjøper renovasjonstjenesten fra selskapet. Ca. 17 mill.kroner for innkjøp av renovasjon og slamtømming.

7.9.6 Brann- og feiervesen.

Brann- og feiervesenet er organisert med beredskapsavdeling og forebyggende avdeling. Den løpende beredskapsvakta skal minst bestå av 4 mannskaper, i vår brannordning med 2 kasernerte (på brannstasjonen) og 2 deltidsmannskaper. Dekkes med 4 vaktlag. Beredskapsavdelingen består av: Brannsjef, 4 utrykningsledere, 4 konstabler og 8 deltidskonstabler.

Forebyggende avdeling består av; avdelingsleder (varabrannsjef) og 2 feier/tilsynsstillinger.

Avdelingen utfører feiing og boligtilsyn samt tilsyn i særskilte brannobjekter (i bygninger og anlegg hvor brann kan medføre fare for mange liv eller er til samfunnsmessig stor skade).

Brannvesenet utfører havnevaktjeneste utenom ordinær arbeidstid, for kommunens havnevesen. Tjenesten godtgjøres av havnevesenet.

8 Investeringsplan 2016-2019

8.1 Økonomiske oversikter investering

8.1.1 Budsjettskjema 2A – investering

(tall i 1000)	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Investeringer i anleggsmidler	49 402	56 630	79 930	21 600	21 300	11 300
Utlån og forskutteringer	19 886	12 422	20 000	10 000	10 000	10 000
Kjøp av aksjer og andeler	2 148		2 752	2 752	2 752	2 752
Avdrag på lån	5 385	6 050	6 313	6 614	6 915	7 013
Dekning av tidligere års udekket	0	0				
Avsetninger	9 543	1 500	387	286	286	287
Årets finansieringsbehov	86 364	76 602	109 382	41 252	41 252	31 352
Finansiert slik:						
Bruk av lånemidler	27 752	37 204	87 434	29 140	27 440	19 440
Inntekter fra salg av anleggsmidler	4 065	0	0	0	0	0
Tilskudd til investeringer	4 000	0	7 570	0	0	0
Kompensasjon for merverdiavgift	8 237		4 926	2 460	3 860	1 860
Mottatte avdrag på utlån og ref.	7 367	21 476	6 700	6 900	7 200	7 300
Andre inntekter	-2 528	0	0	0	0	0
Sum eksternt finansiering	48 893	58 680	106 630	38 500	38 500	28 600
Overført fra driftsbudsjettet	0	0	0	0	0	0
Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0	0	0	0
Bruk av avsetninger	5 679	17 922	2 752	2 752	2 752	2 752
Sum finansiering	54 572	76 602	109 382	41 252	41 252	31 352
Udekket/udisponert	-31 792	0	0	0	0	0

Samlet finansieringsbehov i 2016 er 109,4 mill.kroner hvor 87,4 mill.kroner dekkes av eksterne lånemidler til ordinære investeringer og startlån.

20 mill.kroner av investeringene er knyttet til startlån, og 30 mill.kroner er knyttet til utvidelse av havneområder hvor det også ble satt av tilsvarende beløp for 2015. Utvidelse av Kirkenes legesenter/helsestasjon er tatt inn i budsjettet for 2016, og det er satt av midler til ulike tiltak som skal fordeles etter egne prioriteringer i fagnettverk på bakgrunn av innmeldte behov.

Rådmann har valgt å fremme prosjektet bo- og avlastning som egen sak. Forprosjektet foreligger, men det er behov for å gjøre grundigere vurderinger og analyser av driftseffekter og investeringskostnad.

Grunnundersøkelser i forbindelse med forprosjektering av ny skole Bjørnevatn/Sandnes som ble lagt inn i budsjettet for 2015 er i slutfasen. Rådmannen vil også fremme dette som egen sak.

8.1.2 Budsjettskjema 2B – investering

Rådmannens forslag til prosjekter i planperioden er som følgende:

	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
(tall i 1000)	2016	2017	2018	2019
Egentkapitalinnskudd KLP	2 752	2 752	2 752	2 752
Bruk av investeringsfond - fond 2545018	2 752	2 752	2 752	2 752
Startlån og utlån, renter og avdrag	20 000	10 000	10 000	10 000
Avdrag lån	6 313	6 614	6 915	7 013
Avsetn til fond	387	286	285	287
Mottatte avdrag	6 700	6 900	7 200	7 300
Låneopptak - Husbanken	20 000	10 000	10 000	10 000
Kirkebygg - Vedlikeh.og oppgrad.	2 000	2 000	2 000	2 000
Låneopptak	2 000	2 000	2 000	2 000
Utvidelse kirkegårder	2 300	2 300		
Låneopptak	2 300	2 300		
Kommunale veier	2 500	2 000	2 000	2 000
Momskompensasjon	400	400	400	400
Låneopptak	2 100	1 600	1 600	1 600
Gatelys - utskifting av armaturer og energimåling	3 000	3 000	3 000	
Momskompensasjon	600	600	600	
Låneopptak	2 400	2 400	2 400	
Gatelys - måleravlesning lyspunkt			7 000	
Momskompensasjon			1 400	
Låneopptak			5 600	
It-investeringer	3 000	1 000	1 000	1 000
Momskompensasjon	200	200	200	200
Låneopptak	2 800	800	800	800
Utstyrsoppgrader	1 000	1 000	1 000	1 000
Kommunale bygg og uteareal	2 500	2 500	2 500	2 500
Solskjerming kommunale bygg	500	500	500	500
Inventar og utstyr, pleie og omsorg	300	300	300	300
Hesseng flerbrukssenter - utearealer og sikring av bekk	2 000			
Tiltak i Energi og klimaplan - Bugøynes skole	2 050			
Idrettsbygg oppgradering	2 000	2 000	2 000	2 000
Momskompensasjon	2 070	1 260	1 260	1 260
Tilskudd	70			
Låneopptak	8 210	5 040	5 040	5 040
Ombygging Kirkenes legesenter/helsestasjon	23 500			
Låneopptak	23 500			
Nye Kirkenes sykehus, infrastruktur		5 000		
Låneopptak		5 000		

Nye Kirkenes sykehus, kjøkkenutstyr sykehjem	780			
Momskompensasjon	156			
Låneopptak	624			
Utbygging infrastruktur Slambanken	15 000			
Tilskudd privat samarbeid	7 500			
Momskompensasjon	1 500			
Låneopptak	6 000			
Utbygging havn Slambanken	15 000			
Låneopptak Havnerelaterte formål	15 000			
Vakt/befaringsbåt Kirkenes Havnevesen	2 500			
Låneopptak	2 500			

Samlet investeringsbehov	79 930	21 600	21 300	11 300
Startlån - for videre utlån	20 000	10 000	10 000	10 000
Kjøp av aksjer og andeler	2 752	2 752	2 752	2 752
Avdrag lån (videre utlån)	6 313	6 614	6 915	7 013
Avsetning til fond	387	286	285	287
Samlet investeringsbehov inkl videre utlån	109 382	41 252	41 252	31 352
Sum momskompensasjon	4 926	2 460	3 860	1 860
Sum bruk av fond	2 752	2 752	2 752	2 752
Mottatte avdrag (videre utlån)	6 700	6 900	7 200	7 300
Tilskudd staten	70	0	0	0
Tilskudd husbanken				
Tilskudd privat samarbeid	7 500	0	0	0
Låneopptak - Husbanken	20 000	10 000	10 000	10 000
Låneopptak	67 434	19 140	17 440	9 440
Sum finansiering	109 382	41 252	41 252	31 352

	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
(tall i 1000)				
Egenkapitalinnskudd KLP	2 752	2 752	2 752	2 752
Bruk av investeringsfond - fond 2545018	2 752	2 752	2 752	2 752
Startlån og utlån, renter og avdrag	20 000	10 000	10 000	10 000
Avdrag lån	6 313	6 614	6 915	7 013
Avsetn til fond	387	286	285	287
Mottatte avdrag	6 700	6 900	7 200	7 300
Låneopptak - Husbanken	20 000	10 000	10 000	10 000
Kirkebygg - Vedlikeh.og oppgrad.	2 000	2 000	2 000	2 000
Låneopptak	2 000	2 000	2 000	2 000
Utvidelse kirkegårder	2 300	2 300		
Låneopptak	2 300	2 300		

Kommunale veier	2 500	2 000	2 000	2 000
Momskompensasjon	400	400	400	400
Låneopptak	2 100	1 600	1 600	1 600
Gatelys - utskifting av armaturer og energimåling	3 000	3 000	3 000	
Momskompensasjon	600	600	600	
Låneopptak	2 400	2 400	2 400	
Gatelys - måleravlesning lyspunkt			7 000	
Momskompensasjon			1 400	
Låneopptak			5 600	
It-investeringer	3 000	1 000	1 000	1 000
Momskompensasjon	200	200	200	200
Låneopptak	2 800	800	800	800
Utstyrsoppgrader	1 000	1 000	1 000	1 000
Kommunale bygg og uteareal	2 500	2 500	2 500	2 500
Solskjerming kommunale bygg	500	500	500	500
Inventar og utstyr, pleie og omsorg	300	300	300	300
Hesseng flerbrukssenter - utearealer og sikring av bekk	2 000			
Tiltak i Energi og klimaplan - Bugøynes skole	2 050			
Idrettsbygg oppgradering	2 000	2 000	2 000	2 000
Momskompensasjon	2 070	1 260	1 260	1 260
Tilskudd	70			
Låneopptak	8 210	5 040	5 040	5 040
Ombygging Kirkenes legesenter/helsestasjon	23 500			
Låneopptak	23 500			
Nye Kirkenes sykehus, infrastruktur		5 000		
Låneopptak		5 000		
Nye Kirkenes sykehus, kjøkkenutstyr sykehjem	780			
Momskompensasjon	156			
Låneopptak	624			
Utbygging infrastruktur Slambanken	15 000			
Tilskudd privat samarbeid	7 500			
Momskompensasjon	1 500			
Låneopptak	6 000			
Utbygging havn Slambanken	15 000			
Låneopptak Havnerelaterte formål	15 000			
Båt til bruk i farled	2 500			
Låneopptak	2 500			
Samlet investeringsbehov	79 930	21 600	21 300	11 300
Startlån - for videre utlån	20 000	10 000	10 000	10 000
Kjøp av aksjer og andeler	2 752	2 752	2 752	2 752
Avdrag lån (videre utlån)	6 313	6 614	6 915	7 013

Avsetning til fond	387	286	285	287
Samlet investeringsbehov inkl videre utlån	109 382	41 252	41 252	31 352
Sum momskompensasjon	4 926	2 460	3 860	1 860
Sum bruk av fond	2 752	2 752	2 752	2 752
Mottatte avdrag (videre utlån)	6 700	6 900	7 200	7 300
Tilskudd staten	70	0	0	0
Tilskudd husbanken				
Tilskudd privat samarbeid	7 500	0	0	0
Låneopptak - Husbanken	20 000	10 000	10 000	10 000
Låneopptak	67 434	19 140	17 440	9 440

8.2 Omtale av investeringsprosjekter

8.2.1 Egenkapitalinnskudd KLP

Sør-Varanger kommune har som medeier i KLP forpliktelse til å styrke egenkapitalen i selskapet ved behov. Kostnaden regnskapsføres som kjøp av aksjer og andeler i investeringsregnskapet. Innskuddet for 2016 er 0,3 % av premiereserven, og vil for 2016 utgjøre 2,752 mill.kroner. Tilsvarende beløp er lagt inn i hele planperioden.

I henhold til kommuneloven gis det ikke tilgang til å lånefinansiere kjøp av aksjer og andeler, og egenkapitalinnskuddet i KLP må finansieres ved bruk av fond.

8.2.2 Startlån og utlån, renter og avdrag

Rådmannen foreslår at det for 2016 søkes om 20 mill.kroner i låneopptak fra Husbanken til innvilgelse av Startlån. Lånene forvaltes av Lindorff, og utlånsvilkårene er i tråd med Husbankens regler. Sør-Varanger kommune beregner et rentepåslag på 0,25 % til dekning av administrative kostnader.

Husbanken har merket en økning i antall søknader om Startlån, noe som i 2015 gjorde at Sør-Varanger kommune i første runde ikke fikk utbetalt hele sitt omsøkte beløp på 10 mill.kroner, og som også medførte ny bevilgning av midler på sensommeren 2015. Stor pågang av søkere også i Sør-Varanger gjorde det nødvendig å øke rammen til 20 mill.kroner, og rådmann ser det derfor som nødvendig at rammen er 20 mill.kroner også for 2016.

Sør-Varanger kommune opplever svært lite mislighold av startlån.

8.2.3 Kirkebygg og kirkegårder – oppgradering

Sør-Varanger menighetsråd legger fram investeringsplan som skal sikre framtidig opprustning av kirkebygg og gravlunder som menighetsrådet forvalter. I 2016 planlegges det utbedringer og nyetableringer for 4,3 mill.kroner.

I hovedtrekk er det for kirkebyggene budsjettet med kr 1 630 000,- i 2016. Av beløpet beregnes kr 1 500 000,- til rehabilitering av Kong Oscar II's kapell, og kr 130 000,- til å videreføre utbedringen brannsikkerheten i kirkebyggene.

På gravlundene er det i 2016 budsjettet med 2 mill.kroner til Sandnes gravlund, som er en estimert kostnad. Sør-Varanger menighetsråd har engasjert Asplan Viak AS til å utarbeide plan og tegninger for Sandnes gravlund. Planene for utvidelsene legges fram for kommunen når de foreligger fra arkitektene. Da vil det også foreligge et nøyaktig kostnadsoverslag for dette prosjektet.

I tillegg til disse rehabiliteringsprosjektene legger menighetsrådet frem behovet for etablering av ny gravlund på Bugøynes. Kommunen har foreslått tre alternative lokaliteter for etablering av ny gravlund ved Tyttebærsetta på Bugøynes. Dette er satt litt på vent mens forslag om gjenbruk av den eksisterende gravlund på Bugøynes utredes. På den eksisterende gravlund vokser den vernede planten Polarflokk. Vernet forvaltes av Fylkesmannen, som er i ferd med å utarbeide en rapport som vil legge føringer for vern av planten og muligheten til gravlegging. Når utredningen er klar vil resultatene legges fram for kommunen.

8.2.4 Kommunale veier – oppgradering

I økonomiplanperioden 2012 – 2015 ble det årlig avsatt 10 mill.kroner til oppgradering og utbedring av kommunale veier. Utvalg for plan og samferdsel prioriterte bruk av bevilgningene etter vedtatt Hovedplan og handlingsplan. Handlingsplanen gikk fram til 2015. De største tiltakene i handlingsplanen er gjennomført, men ikke alle.

I økonomiplan 2016 er det satt av 2,5 mill.kroner, og 2 mill.kroner årlig fra 2017. Rådmannen foreslår at beløpet på 2 mill kr opprettholdes. Samlet er det foreslått avsatt 5,5 mill.kroner til veiformål i 2016, jfr oppgradering av gatelysene. Dette vil komme i tillegg til utskifting av gatelysarmaturer.

8.2.5 Gatelys – utskifting av armaturer

Kommunen eier, driver og vedlikeholder 3220 gatelys. Lysene er langs kommunale veier, fylkesveier og riksveier.

Lyskildene består av kvikksølvlamper (HQL) og natriumlamper (Na) med hver sin armaturtype. Det er ikke mulig å sette inn natriumlampe i armatur beregnet for HQL-lampe. I april 2015 ble det iverksatt produksjon og importforbud av kvikksølvlamper (HQL). Målet med forbudet er mer miljøvennlige løsninger. Det betyr at det ikke lenger er mulig å kjøpe inn HQL-lamper.

Kommunen eier ca 1300 gatelysarmaturer med HQL-lamper. Før forbudet ble iverksatt kjøpte kommunen inn 2000 HQL-lamper, slik at utskiftingsbehovet ikke er akutt.

Ca.1300 gatelysarmaturer må skiftes ut i løpet av få år. Disse armaturene er spredt i hele kommunen. De fleste HQL-lampene har effekt på 125 W.

Med totalt 3220 armaturer og en antatt levetid på 30 år, vil det også være behov for årlig utskifting av ca. 100 armaturer.

I dag finnes det 2 alternativer som erstatter HQL-lampene;

- Natrium, 70 W erstatter generelt 125 W HQL. (Kommunen har 1660 gatelys med Na).
- LED, antatt 64 – 90 W erstatter 125 W HQL.

Kostnadsanslag for utskifting av 1300 HQL med LED og Na):

- LED. Demontering og montering av 1300 LED-armaturer. 10,0 mill kr inkl mva
- Natrium (Na). Demontering og mont. av 1300 nye armaturer 6,0 mill kr inkl mva

Rådmannen foreslår at utskifting av armaturene starter i 2016 og gjøres over 2-3 år. I 2016 avsettes 3 mill.kroner til utskifting og oppgradering av gatelysene. Før valg av lyskilde (LED eller Na) utarbeides sak til Utvalg for plan og samferdsel som fatter beslutning om lyskilde valg. Et valg som kan bestå av ulike lyskilder, der behov og løsning er tilpasset LED eller Na.

8.2.6 Gatelys - energimåling

Det er sentralt bestemt at energi til gatelys skal måles. I dag måles ikke strømforbruket, belysningstida stipuleres. Varanger Kraft har beregnet antall gatelyskretser, og for Sør- Varanger kommune må 169 kretser bygging ut med måling. Anslått kostnad 7 mill.kroner inkl. mva. Antall kretser kan gå noe ned da enkelt lyspunkter ikke har krav til måling.

Frist for ombygging er utgangen av 2018, og rådmannen foreslår å legge det inn i 2018 i økonomiplanen for 2018.

8.2.7 IT-investeringer

Rådmannen foreslår å prioritere en samlet sum til it-investeringer i størrelsesorden 3 mill.kr for 2016. Rådmannen ønsker å prioritere investeringsmidler knyttet til tiltak i gjennomføring av utviklingstiltak rettet mot digitaliseringsløsninger i kommunens forvaltning og tjenesteproduksjon. Midlene skal prioriteres innenfor innmeldte behov og utviklingstiltak fra it-avdelingen etter en plan for økonomiplanperioden.

8.2.8 Utstyrsoppgradering

Rådmannen foreslår en samlet rammebevilgning til utstyrsinvesteringer på 1 mill.kroner i 2016. Beløpet planlegges investert i utskifting av mannskaps-/arbeidsbil til brannvesenet, nye snøploger og utskifting av bil til drift av kommunale bygg. Utskiftning av biler anses nødvendig da bilene er utslitt.

8.2.9 Kommunale bygg og uteareal - rammebevilgning

Det er viktig at kommunale formålsbygninger er egnet for bruksformålet og at bygningene med tilhørende uteområder tilfredsstillende en rekke lover og forskrifter som ivaretar helse, miljø og sikkerhet.

Prioriterte områder er innen brannsikkerhet og miljørettet helsevern i barnehager og skoler. Nødvendige tiltak innen brannsikkerhet og HMS generelt avdekkes ved at brukerne utfører ROS-analyser, og at bygningsmessige tiltak prioriteres sammen med bygningsforvalter, FDV. Miljørettet helsevern i barnehager og skoler er et samarbeidsprosjekt mellom kommuneoverlegen, barnehager og skoler, samt FDV. Til formålet avsettes 2,0 mill.kroner.

Det bevilges også 0,5 mill.kroner til inventar og utearealer i barnehager. Beløpet er lagt inn i planperioden, og midlene prioriteres etter vurdering av behov.

8.2.10 Solskjerming av kommunale bygg

Det avsettes en årlig sum i planperioden til solskjerming på kommunale bygg for å skape bedre arbeidsmiljø og inn klima. Midlene vil bli prioritert etter vurdering av behov på de enkelte bygg.

8.2.11 Inventar og utstyr, pleie og omsorg

Flere enheter melder om behov for investeringer knyttet til inventar og utstyr. Driftsbudsjettet er ikke tilstrekkelig til å dekke disse kostnadene, og det prioriteres derfor å avsette kr 300 000 årlig i planperioden. Fordeling av midlene gjøres i fagnettverk pleie og omsorg.

8.2.12 Hesseng flerbrukssenter – utearealer og sikring av bekk

Hesseng flerbrukssenter har behov for oppgradering av utearealene samt sikring av bekken som går igjennom skolen område. Bekken har stor vannføring under vårfloppen samt ved store nedbørmengder. Kommunens arkitekt er engasjert til å lage en plan som skal ivareta oppgradering av utearealet, nye lekeapparater og samtidig hindre oversvømmelser. Forslag til løsninger og dermed kostnadsoverslag foreligger ikke ennå. Rådmannen foreslår at det på dette tidspunkt avsettes 2,0 mill.kroner til formålet.

8.2.13 Tiltak i Energi og klimaplan – Bugøynes skole

I kommunens «Energi- og klimaplan 2010 – 2012» står det om Energikonvertering og energiproduksjon:

*Den overordnede målsetningen innen energikonvertering og energiproduksjon er:
Sør-Varanger kommune skal sørge for energikonvertering i kommunal byggemasse og virksomhet, samt legge til rette for en generell positiv utvikling mot energikonvertering og energiproduksjon basert på fornybare energiressurser i kommunen.*

Konkrete mål for Sør-Varanger kommune er:

- *Bruk av fossilt brensel i kommunal bygg skal utfases innen 01.01.2020*
- *Bruk av fossilt brensel i private husholdninger skal utfases innen 01.01.2020*
- *Bruk av fossilt brensel i næringslivet skal utfases innen 01.01.2020*

Olje (fossilt brensel) brukes som energibærer ved Bugøynes skole, Bøkfjord skole, Tårnet skole og Skogfoss skole. De fleste øvrige kommunale formålbygg har elektrisk oppvarming (el-kjeler med vannbåren varme). Av kommunale bygg varmes Tangenlia omsorgsboliger (ny del), Skytterhusfjellet barnehage og Kirkenes Renseanlegg av fornybar varme i form av bergvarme.

Rådmannen foreslår å starte utfasing av fossilt brensel i kommunale bygg. I 2016 ved å bygge varmepumpeløsning ved Bugøynes skole. Kommunen har fått utarbeidet et forenklet forprosjekt med hensyn til varmepumpeløsninger for luft/vann og bergvarme. Det kan søkes om investeringstilskudd fra Enova. Erfaringen vi får ved dette tiltaket kan brukes når øvrige bygg skal konverteres til fornybar energi.

Beregnet investeringskostnad for utfasing av oljekjele med bergvarme og el-kjele er 2,050 mill.kroner. Kommunen kan oppnå ca. kr. 70 000,- i støtte fra Enova.

8.2.14 Idrettsbygg - oppgradering

Rådmannen foreslår å videreføre prioritering av midler til opprustning og investering i parker, anlegg og idrettsanlegg med 2 mill.kroner i planperioden. Anleggene eies av Sør-Varanger kommune, men selve driften utføres av Barentshallene KF. Tilskuddet er en rammebevilgning og prosjektene prioriteres og styres av Barentshallene KF.

8.2.15 6.2.8 Ombygging av Kirkenes Legesenter

I budsjettet for 2015 ble det avsatt midler til utarbeidelse av skisseprosjekt for utvidelse av Helsesenteret, inklusiv Kirkenes Legesenter.

Under arbeidet med skisseprosjektet er det avholdt flere møter med brukerne med hensyn på rombehov og ny planløsning. Planlagt utvidelse på 487 m² BTA, dekker Kirkenes Legesenters samt helsestasjonens innmeldte behov. Helsesenteret i 3. etasje i Kirkenes senter, har i dag et areal på 1780 m² BTA, med utvidelsen blir arealet 2267 m² BTA. I tillegg til selve arealutvidelsen må det foretas ombygninger i eksisterende arealer. Utvidelsen krever også at hele 3. etasje må sprinkles, noe som er et krav ved areal over 1800 m².

I skisseprosjektet er utvidelsen og ombygningen kostnadsberegnet til 23,5 mill.kroner. Utføres som totalentreprise.

8.2.16 Nye Kirkenes sykehus – infrastruktur

Helse Nord er i gang med bygging av nytt sykehus på Skytterhusfjellet. Den 28.august 2013 vedtok kommunestyret at Sør-Varanger kommune skal inngå en avtale med Kirkenes sykehus om dekning av utomhus infrastruktur, adkomstvei, omlegging av vannledning samt avløpsanlegg med inntil 5,0 mill.kroner, mot at Nye Kirkenes sykehus tilrettelegger innomhus infrastruktur tilstrekkelig til et kommunalt bygg.

Kommunestyrets vedtak medfører at det nye sykehuset nå dimensjonerer sine tekniske innomhus installasjoner på en slik måte at et kommunalt bygg kan benytte samme infrastruktur.

Kostnaden på 5 mill.kroner og tilhørende finansiering er lagt inn i økonomiplanen i 2017.

8.2.17 Nye Kirkenes sykehus – kjøkkenutstyr sykehjem

Sør-Varanger kommunestyre gav 24. april 2014 «*sin tilslutning til å gå videre med selskapsdannelse av et AS sammen med Helse Finnmark om et felles produksjonskjøkken. Produksjonskjøkkenet skal etableres i Nye Kirkenes sykehus og fremstå som et driftsselskap. Kommunestyret vedtar videre at intensjonen er en eierandel på 50 % hver.*

Rådmannen gis fullmakt til å fremforhandle en selskapsavtale på vegne av kommunen. Selskapsavtalen skal endelig vedtas av kommunestyret.»

Fra 2017 skal kjøkkendriften i Sør-Varanger kommune og Finnmarksykehuset samlokaliseres i Nye Kirkenes sykehus. All matproduksjon skal foregå i nytt selskap i sykehusets kjøkken, og deretter ombringes til kommunens avdelinger. Det er i den forbindelse behov for å oppruste dagens avdelingskjøkken i kommunen med kjøleskap og serveringsvogn kok/kjøll med oppvarmingsenhet og tilhørende utstyr. Samlet utgjør denne investeringen kr 780 000.

8.2.18 Utbygging infrastruktur/havn Slambanken

Behovet for nye industri-/ havnearealer beregnet for olje-/gassvirksomhet og tyngre industrivirksomhet oppleves som stadig mer prekært. Mangelen på denne type egnede arealer fører til at både lokale aktører og kommunen i økende grad taper i konkurransen med allerede etablerte havnerelaterte arealer i andre regioner i nord (Tromsø, Hammerfest), i forhold til oppdrag på norsk og russisk sokkel. Det utlyses stadig konkurranser om oppdrag som forutsetter at denne type infrastruktur allerede er etablert. I den fasen Sør- Varanger kommune nå befinner seg i er denne type investeringer å betrakte som særlig risikofyllt og det er forventninger til at kommunen involverer seg gjennom (del)finansiering av utbygging.

Forutsetningen for kommunal deltakelse må imidlertid vær betinget av at kommunen også får del i inntektene som forventes komme gjennom en konkretisering av den allerede fremforhandlede intensjonsavtale som foreligger mellom kommunen og Tschudi Kirkenes. Andre umiddelbare effekter av en slik satsing vil være at vi kan tilby ØFAS nye og større arealer for deres virksomhet, og at fremtidige steintransporter kan flyttes helt bort fra sentrum.

Det ble avsatt 30 mill.kroner i 2015, og det budsjetteres med ytterligere 30 mill.kroner i 2016.

8.2.19 Vakt/befaringsbåt Kirkenes havnevesen

Behovet for en egnet letthåndterlig og rask båt som også har en viss kapasitet vinterstid er blitt vesentlig høyere i siste årene. Det anses som uforsvarlig ikke å inneha denne kapasiteten i Kirkenes Havnevesen. Bakgrunnen for investeringen er ISPS krav som stiller krav til vaktbåt som skal fungere ved høyere sikringsnivå. Båten skal også benyttes til befaring, inspeksjon og tilsyn i sjøområder, oppsyn og forsvarlig sikring av fremkommelighet i farleden. I tillegg er det behov for å anskaffe et mindre fartøy som kan delta i eventuelle aksjoner ved akutt forurensing. Dette gjelder som plattform for kommando og kontroll, forsyningsfunksjoner og rent operative funksjoner. Fartøyet vil kunne bidra til at havnevesenet kan operere i strandsonen i hele kommunens sjøområde.

Pris for et slikt fartøy beløper seg til 2,5 mill.kroner. Renter og avdrag dekkes av bundne fond, i henhold til Havne- og farvannsloven.

8.2.20 Prosjekt Bo- og avlastningssenter

I 2015 ble det bevilget 1 mill.kroner til forprosjekt for å utrede muligheter for å løse utfordringene vedrørende unge funksjonshemmedes behov for egen omsorgsbolig sammen med et økende behov for utvidelse av avlastningstilbudet Villa Aktiv.

Utredningen skulle se på muligheten for samlokalisering og samdrift av et felles bo- og avlastningssenter. Både forslag til investerings- og driftsløsninger. Utredningen skulle gi grunnlag for eventuell bygging i 2016. I økonomiplanen ble det satt av 35 mill.kroner i 2016, noe som viser seg er vesentlig lavere enn beregnet i utredningen.

Utredningen er utført, og i forslaget er prosjektet 2 delt. Men foreslått på samme tomt for å få samlokaliseringsgevinst.

Rådmannen har valgt å fremme dette prosjektet som egen sak for å få gjennomgå og belyst investeringskostnader og driftsutgifter i tilstrekkelig grad.

SØR-VARANGER KOMMUNE

ØKONOMIAVDELINGEN

Vår ref.: Saksnr.: 15/2502/30	Dato: 23.11.2015	
Saksbehandler: Lande, Svanhild Apeland	Telefonnr.: 78 97 75 5478 97 75 85	Epostadresse saksbehandler: sap@sor-varanger.kommune.no

NOTAT:

SVAR PÅ SPØRSMÅL TIL BUDSJETT 2015 FRA ARBEIDERPARTIET

Kap. 5.1 Hovedoversikt driftsbudsjett

Andre statlige overføringer: er økt fra 27 914 til 44 788 fra budsjettår 2015 til 2016

mens andre overføringer: går ned fra 10 575 til 8 376 fra budsjettår 2015 til 2016

Hva ligger i disse tallene?

Økningen i andre statlige overføringer skyldes i all hovedsak økt statstilskudd flykninger som følge av økt bosetting. Kostnader i tilknytning til bosettingen økes tilsvarende.

Reduksjon i andre overføringer skyldes salg av konsesjonskraft. Se kap, 5.4.4 for nærmere omtale av konsesjonskraftinntektene.

Kjøp av varer og tjenester som inngår i tjenesteproduksjon: har en økning fra 126 525 til 138 033, mens Kjøp av tjenester som erstatter tjenesteproduksjon øker fra 77 505 til 92 146 fra budsjettår 2015 til 2016. Dette er en samlet økning på 26 149. Hva ligger i disse postene og hvorfor er økning så betydelig?

Økning i kjøp av varer og tjenester som inngår i tjenesteproduksjonen skyldes økte kostnader til vedlikehold av skole- og omsorgsbygg som en følge av øremerkede midler i statsbudsjettet og økt vedlikehold innenfor selvkostområdene.

Økning i kjøp av tjenester som erstatter tjenesteproduksjon skyldes i all hovedsak økning i tilknytning til ressurskrevende tjenester og økt tilskudd til private barnehager. I tillegg er det en økning i kjøp av renovasjonstjenester som er et selvkostområde og må ses i sammenheng med økning i gebyrene til innbyggerne.

Kap. 5.4.5 Øvrige inntekter

Andre salgs- og leieinntekter: For 2015 er det budsjettet med 76 688 i andre salgs- og leieinntekter, men for 2016-2019 er det budsjettet med 75 975

Hva er grunnen til at vi forventer lavere inntekter på denne posten?

Andre salgs-og leieinntekter er i all hovedsak knyttet til selvkostområdene vann, avløp, renovasjon (VAR) og havn. Her baserer inntektene seg på selvkost, det vil si at inntektsnivået skal beregnes i forhold til kostnadene som påløper for å drifte disse områdene. Det er egne regler for opparbeidelse av eventuelle merinntekter her, og slike inntekter skal i hovedsak avsettes til fond for så å gå tilbake til abonnentene/kundene. Sør-Varanger kommune har tatt i bruk programmet Momentum for å skape bedre oversikt over disse områdene.

Beregning av satsene for 2016 viser at det er behov for å redusere noen satser i forhold til regelverket for det enkelte selvkostområdet. En har både innenfor havn og VAR selvkostfond som på benyttes i 2016 som følge av reglene for antall tilgjengelige år for opptjeningsmulighet på fond. Nettoinntekt er derfor redusert som følge av inntektsføring fra fond.

Selvkostområdene bidrar kun til det kommunale regnskapet ved å dekke deler av de indirekte kostnadene som andel av regnskap, lønn, arkiv, it og andre administrative tjenester knyttet til selvkostområdet. Lønn til ansatte innenfor området regnes inn i selvkost-regnskapet.

Overføringer med krav til motytelse: Regnskap 2014 viser her 104 636, mens budsjett 2015 sier 77 519. Budsjettallene for 2016 er 79 204, mens dette tallet igjen blir lavere i 2017-2019. Hva inngår i posten overføringer med krav til motytelse, og hvorfor er det såpass stor differanse mellom regnskap 2014 og budsjett 2015 og 2016?

I denne posten ligger refusjon fra staten hvor særlig tilskudd til ressurskrevende brukere påvirker tallene. Andre poster som i stor grad påvirker denne posten er sykelønnsrefusjon, svangerskapsrefusjon, momskompensasjon og refusjon fra andre.

I 2014 var følgende poster høyere enn budsjettet:

- Refusjon fra staten, ca 10 mill.kr, særlig knyttet til ressurskrevende brukere, men hvor det også er tilknyttet kostnader.
- Sykelønnsrefusjon, ca 5,6 mill.kr høyere enn budsjett
- Momskompensasjon, ca 2,5 mill.kr høyere enn budsjett
- Refusjon fra andre, 2 mill.kr høyere enn budsjettet.
- Utbetaling forsikringsoppgjør knyttet til Havn, 1,4 mill.kr

Budsjettet for 2016 bygger på tallene fra 2015, men det gjøres i tillegg realistiske vurderinger rundt de ulike budsjettene. Det er derfor budsjettet med lavere sykefravær, refusjon ressurskrevende brukere beregnet ut fra de kjente kostnadene en har lagt inn, vesentlig reduksjon i svangerskapsrefusjon særlig innenfor skole og refusjon fra andre ut fra kjente forhold på budsjetteringstidspunktet. Totalt medfører det en liten netto økning.

Kap. 7 Budsjettoversikt på tjenestenivå

Kirkenes kompetansesenter: Sum driftsinntekter går betydelig ned fra budsjettår 2015 til 2016 fra 7 130 til 2240.

Nedgangen i inntekter skyldes i hovedsak at tilskudd til språkopplæring er flyttet til Finansområdet, virksomhet 5100, og at inntektene fra betalende studenter har gått vesentlig ned. Mye av undervisningen som i dag holdes gjelder lovpålagte oppgaver.

Flykningtjenesten: Går fra en inntekt på -1 346 til en utgift på 26 933
Dette skyldes sikkert at inntekter og utgifter er ført på forskjellige poster.
Hvor kan vi se inntektene til disse?

Nettosummen på flykningtjenesten endres vesentlig fordi inntektene, det vil si integreringstilskudd, er flyttet til finansområdet. Kostnadene har også økt i takt med forventet bosetting i 2016.

Generelt så kan det se ut til at alt av inntekter samlet sett for 2016 blir mindre sammenlignet med 2014. Hva er i så tilfelle årsaken til det?

Samlet viser inntektene en økning på 28 mill.kr fra 936,47 mill.kr i budsjettet for 2015 til 964,6 mill.kroner i budsjettet for 2016. De største økningene finner en innenfor:

- Frie inntekter som skatt, inntektsutjevning og ramme, 19,3 mill.kr.
- Refusjon ressurskrevende brukere, 5,4 mill.kr
- Statstilskudd flykninger, 20 mill.kr

Det er likevel slik at en del inntekter er redusert i budsjettet for 2016:

- Lavere utbytte Varanger Kraft – 6,2 mill.kroner
- Lavere renteinntekt – 2 mill.kroner
- Lavere inntekt fra salg av konsesjonskraft – 2 mill.kroner.
- Sykelønnsrefusjon – 1 mill.kr
- Bruk av disposisjonsfond – 2,3 mill.kr (knyttet til omtaksering eiendomsskatt)
- Noen inntekter innenfor selvkostområdene VAR og Havn.

Ønsker også en oversikt over alle vakanser og hvilke vakanser som er tenkt overført/kan overføres til 2016

Vakanser i organisasjonen er i all hovedsak av kortvarig karakter, og det er urealistisk å anta at en vil spare noe på vakante stillinger.

Ønsker også å få tilsendt detaljbudsjettet.

Detaljbudsjett er sendt ut til gruppelederene mandag 23. november.

Lande, Svanhild Apeland
konstituert økonomisjef

SØR-VARANGER KOMMUNE
ØKONOMIAVDELINGEN

Vår ref.: Saksnr.: 15/2502/29	Dato: 23.11.2015	
Saksbehandler: Lande, Svanhild Apeland	Telefonnr.: 78 97 75 5478 97 75 85	Epostadresse saksbehandler: sap@sor-varanger.kommune.no

NOTAT:

SVAR PÅ SPØRMÅL TIL BUDSJETT 2016 OG ØKONOMIPLAN 2016-2019

- 1) Konsekvensen på inntekts- og utgiftssiden av konkursen til Sydvaranger Gruve:
Konkursen vil medføre
lavere skatteinngang,
lavere eiendomsskatt,
økt sosialhjelp

Se eget notat hvor forholdene er utredet, legges i politikerportalen onsdag 25.11.

- 2) Inntektene knyttet til flyktninger, integreringstilskudd, er flyttet til Finansområdet, virksomhet 5100. Det samme er tilskudd til språkopplæring som tidligere var budsjettert på Kirkenes kompetansesenter, virksomhet 2400.
- 3) Refusjon lønnsutgifter knyttet til særlig ressurskrevende brukere inntektsføres på art 17000 – Refusjon fra staten, fordelt på de enhetene som har kostnadene.
- 4) Nedlegging av Einerveien barnehage:

Viser til budsjettkommentarene. Dersom Einerveien barnehage legges ned begrenses muligheten å tildele barnehageplasser etter hovedopptaket, det vil si til de som ikke er innafor retten til barnehageplass. Inneværende barnehageår er det 40 barn utafor retten som har fått tilbud. Viser til vedtektene paragraf 6.2 Ledige plasser utenom hovedopptaket: barn som ikke kommer innunder retten til barnehageplass og nye søkere i løpet av året står på søkerliste. Plasser som blir ledig i løpet av barnehageåret tildes fortløpende etter søkerliste i tråd med opptak.

Det er denne muligheten som bli begrenset.

Dersom Einerveien barnehage legges ned må foreldrene få mulighet til å velge blant ledige plasser i andre barnehager før hovedopptaket pr 01.03.16.

Det vil ikke ha noe for seg å legge ned en avdeling i Einerveien og ha felles styrer med Prestøya barnehage.

- 5) Reduksjon i tilskudd til Sør-Varanger menighet:
Det er Menighetsrådet som bestemmer hvordan de administrerer de midlene de får bevilget fra kommunen.

- 6) Konsekvenser av å kutte/utsette utvidelsen som er planlagt ved Kirkenes Legesenter:
Kirkenes legesenter er i dag for trang for det antallet legehjemler vi har, noe kommuneoverlegen har påpekt i flere omganger. Det er små og trange kontor, få skiftestuer, og det oppstår forsinkelser i pasientbehandling/laboratorium som følge av for liten plass. Rådmannen anbefaler ikke at prosjektet stoppes. Eneste alternative mulighet er å flytte noen av de andre enhetene i etasjen til andre lokaler, noe som også vil medføre kostnader.

Lande, Svanhild Apeland
konstituert økonomisjef

SPØRSMÅL TIL BUDSJETT 2016 OG ØKONOMIPLAN 2016-2019

Kap. 5.1 Hovedoversikt driftsbudsjett

Andre statlige overføringer: er økt fra 27 914 til 44 788 fra budsjettår 2015 til 2016 mens

Andre overføringer: går ned fra 10 575 til 8 376 fra budsjettår 2015 til 2016

Hva ligger i disse tallene?

Kjøp av varer og tjenester som inngår i tjenesteproduksjon: har en økning fra 126 525 til 138 033, mens Kjøp av tjenester som erstatter tjenesteproduksjon øker fra 77 505 til 92 146 fra budsjettår 2015 til 2016

Dette er en samlet økning på 26 149

Hva ligger i disse postene og hvorfor er økning så betydelig?

Kap. 5.4.5 Øvrige inntekter

Andre salgs- og leieinntekter: For 2015 er det budsjettet med 76 688 i andre salgs- og leieinntekter, men for 2016-2019 er det budsjettet med 75 975

Hva er grunnen til at vi forventer lavere inntekter på denne posten?

Overføringer med krav til motytelse: Regnskap 2014 viser her 104 636, mens budsjett 2015 sier 77 519. Budsjettallene for 2016 er 79 204, mens dette tallet igjen blir lavere i 2017-2019

Hva inngår i posten overføringer med krav til motytelse, og hvorfor er det såpass stor differanse mellom regnskap 2014 og budsjett 2015 og 2016?

Kap. 7 Budsjettoversikt på tjenestenivå

Kirkenes kompetansesenter: Sum driftsinntekter går betydelig ned fra budsjettår 2015 til 2016 fra 7 130 til 2240

Flyktningetjenesten: Går fra en inntekt på -1 346 til en utgift på 26 933

Dette skyldes sikkert at inntekter og utgifter er ført på forskjellige poster.

Hvor kan vi se inntektene til disse?

Generelt så kan det se ut til at alt av inntekter samlet sett for 2016 blir mindre sammenlignet med 2014. Hva er i så tilfelle årsaken til det?

Ønsker også en oversikt over alle vakanser og hvilke vakanser som er tenkt overført/kan overføres til 2016

Ønsker også å få tilsendt detaljbudsjettet.

Med hilsen

Lena N. Bergeng

Gruppeleder Ap/Varaordfører

Fra: Lena N. Bergeng
Sendt: 20. november 2015 11:04
Til: Postmottak
Kopi: Svanhild Apeland Lande; Nina Bordi Øvergaard
Emne: Spørsmål til budsjett 2016

Hei

Har noen flere spørsmål til budsjettet i tillegg til dem jeg sendte inn i går.

- 1) Hva anslår en konsekvensene å være på inntekts og utgiftssiden av konkursen ved Sydvaranger Gruve?
- 2) I forbindelse med tidligere vedtak er det bestemt at vi skal bosette flere flyktninger. Hvor er inntekten/tilskuddene vi får i forbindelse med bosetting ført?
- 3) Når det gjelder særlig ressurskrevende brukere får kommunen delvis refusjon av direkte lønnsutgifter. Hvor er denne inntekten/refusjonen ført?
- 4) Ved å eventuelt legge ned Einerveien barnehage - sies det at man kan overføre barn til 15 ledige plasser på Skytterhusfjellet barnehage. Hvilke andre barnehager ser man for seg at man skal overføre barn til? På sikt har man planlagt en utvidelse av Kirkenes barnehage, men hvor skal barna overføres før den står klar?
Det står at kommunen har 56 ledige barnehageplasser og at 15 av de er i Skytterhusfjellet. Ber om å få en oversikt over hvor de andre ledige barnehageplassene er.
Har det noe for seg å evt. legge ned en avdeling i Einerveien og ha felles styrer med Prestøya barnehage?
- 5) Reduksjon til Sør-Varanger Menighet. Menigheten mener dette vil gå utover begravelser osv. Kan vi som kommunestyre bestemme at kuttene skal foretas i administrasjonen i stedet?
- 6) Hva er konsekvensen av å kutte/utsette utvidelsen som er planlagt ved Kirkenes Legesenter med en investering på 23 mill?

Med hilsen

Lena N. Bergeng

Gruppeleder Ap/Varaordfører

SØR-VARANGER KOMMUNE

Boks 406, 9915 Kirkenes
Tlf. 78 97 74 00. Fax 78 99 22 12
E-post: postmottak@sor-varanger.kommune.no
www.svk.no

SAKSFRAMLEGG Sak til politisk behandling

Saksbehandler: Lande, Svanhild Apeland Enhetsleder: Fremstad, Inger B., tlf. 78 97 75 54	Dato: 25.11.2015
Arkivsak: <arkivsaksnr>	
Saksordfører: Bergeng, Lena Norum	

Utvalg	Saksnummer	Dato
Formannskapet	055/15	02.12.2015
Kommunestyret		
Utvalg for levekår		
Rådet for likestilling av funksjonshemmede		
Utvalg for miljø og næring		
Administrasjonsutvalget	004/15	30.11.2015
Arbeidsmiljøutvalget		
Utvalg for plan og samferdsel		
Havnestyret		
Eldrerådet		

TILLEGGSMELDING - TILTAK BUDSJETT 2016

Kort sammendrag:

I kommunestyrebehandlingen av 2. tertial 2015 ble følgende vedtak gjort:

«Pkt 2. Rådmannens forslag til nedleggelse av skoler på budsjettet for 2016 er ikke i

samsvar med et solid flertall i kommunestyret. Rådmannen får i oppdrag å komme med en tilleggs melding, hvor minimum to alternative innsparinger forekommer. Tilleggs meldingen gjøres offentlig innen 24.11.15»

Faktiske opplysninger:

Rådmann skal fremme ytterligere tiltak med innsparing på 3,5 mill.kroner. Dette kan bare løses ved to muligheter, enten ved merinntekt, eller ved å foreslå ytterligere kutt i i tjenester for å redusere kostnader.

Rådmann sitt forslag til tilleggs melding baserer seg på 5 ulike tiltak, ytterligere økning i eiendomsskatt, ytterligere differensiering av kutt i skole og tre ulike forslag til tiltak innenfor pleie og omsorg. Rådmann fremmer sine forslag til ytterligere reduksjon i drift innenfor skole, og pleie og omsorg på bakgrunn av kostratall og økonomiske vurderinger av ressursbruk.

Pleie og omsorg skal i løpet av 2016 utarbeide ny strategiplan for pleie og omsorg, og det skal i henhold til vedtak i kommunestyret 18. november nedsettes en tverrfaglig gruppe for å se på pleie og omsorg, særlig med hensyn på kjøp av tjenester og kjøp av vikartjenester, samt heltid og deltid.

Tiltakene er drøftet med hovedtillitsvalgt og tillitsvalgt for Sykepleierforbundet. Det vil gis uttalelse fra Utdanningsforbundet til budsjettbehandlingen. Hovedtillitsvalgt og tillitsvalgt for Sykepleierforbundet anbefaler ikke gjennomføring av tiltak vedrørende nedleggelse av Bugøyenes omsorgssenter.

Økning i eiendomsskatt

Samlet (tall i 1000)	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Utgifter				
Inntekter	-3 200	-3 200	-3 200	-3 200
Netto besparelse	-3 200	-3 200	-3 200	-3 200

Merinntekt kan bare realiseres ved å øke eiendomsskatten som er frie midler til kommunen. 3,5 mill.kroner vil medføre en ytterligere økning i promillesats i forhold til allerede innarbeidet økning på 0,7 promille for bolig og fritidseiendom.

Rådmann foreslår en fordeling mellom en økning på bolig og fritidseiendom og en økning på næring. Det foreslås en ytterligere økning på bolig og fritidseiendom med 0,37 promille, fra innarbeidet økning på 3,7 promille til 4,07 promille, og en økning på 0,15 promille for næring, fra innarbeidet 6 promille til 6,15 promille for næring. Det gjøres oppmerksom på at Sydvaranger Gruve er med i eiendomsskattegrunnlaget.

Samlet vil en slik økning gi en inntekt på 3,2 mill.kroner.

Nedleggelse av Bugøynes omsorgssenter

Samlet (tall i 1000)	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Utgifter	-2 610	- 3 810	- 3 810	-3 810
Inntekter	590	590	590	590
Netto besparelse	-2 020	-3 220	-3 220	-3 220

Bugøynes omsorgssenter har 8 omsorgsboliger med heldøgns bemanning. Driften er organisert i samdrift med hjemmesykepleien som gir hjemmetjenester til befolkningen i Bugøynes og Bugøyfjord. Det omlag 20 tjenestemottakere i området. Flere av disse har behov for heldøgns pleie og omsorg og bor inne på omsorgssentret. Det er 9.0 årsverk og 13 stillinger knyttet til sentret. I bygda Bugøynes er omsorgssentret en betydelig arbeidsplass.

Bugøynes omsorgssenter har et areal på 653 m² og ble bygd i 2007, og senere utvidet i 2010. Bygget har 8 rom, felles stue og kjøkken samt kontorer, og den totale investeringskostnaden var på 15 mill. kroner.

Per i dag gir Bugøynes omsorgssenter tilbud om bo- og omsorgstjenester i 7 av omsorgsboligene og 1 bolig brukes til korttids- og avlastningsplass, noe som tilsvarer 2 plasser. Disse plassene er en del av tjenestetilbudet i Sør-Varanger kommune og er ikke forbeholdt innbyggere i Bugøynes området.

Analysen av helse og omsorgstjenestene fra 2013 viste at det er forskjeller i ressursfordelingen mellom distrikt i form av antall årsverk per innbygger. Bugøynes har 31 innbyggere per årsverk, mens Pasvik har 141.8 innbyggere pr årsverk. Bergningsgrunnet er ikke likelydende da det gis omfattende døgnkontinuerlige tjenester i Bugøynes, men i Pasvik inngår ikke natt tjeneste.

Det er mulig å avvikle Bugøynes omsorgssenter, men fortsatt opprettholde hjemmesykepleie og praktisk bistand. Den personellmessige innsparingen er på 4.0 årsverk, dette i tillegg til deler av øvrige driftskostnader knyttet til avdelingen Bugøynes omsorgssenter. Ved omsorgssenteret er dette forventet å gi en årlig besparelse på kr 3 220 000.

Velger man å avvikle tjenestetilbudet vil bygget bli frigjort, og kan omdisponeres, eventuelt selges. Når det gjelder FDV utgifter knyttet til bygget vil de fortsatt løpe med omlag kr 150 000 selv om bygget frigjøres. En vil få besparelse på renhold, men samtidig bortfaller husleieinntekter slik at nedleggelse av Bugøynes omsorgssenter ikke vil få noen konsekvens for nettoutgifter for avdelingen FDV, før eventuell omdisponering av bygget.

Ved nedleggelse av sentret vil det ikke være døgn kontinuerlige tjenester i Bugøynes, noe som innebærer at hjemmesykepleien ikke vil kunne besøke brukere i området flere ganger i døgnet. De som da har behov for dette må da flytte til områder der det gis heldøgns omsorg. Per i dag er det utfordrende å gi et dekkende avlastningstilbud til et økende antall søker på denne tjenesten. Dette fordi dagens plasser på sykehjemmene i hovedsak benyttes for utskrivningsklare pasienter fra helseforetaket. Ved nedleggelse av omsorgssentret vil det øke utfordringene å gi avlastningstjenester til pårørende med tyngende omsorgsarbeid hjemme.

Konsekvens for personalet vil være at det medfører økt belastning på de ansatte som skal drifte hjemmesykepleien i Bugøynes, dette med at fagmiljøet blir mindre og en må være alene på jobb i et stort geografisk område.

Med mål om helårs økonomisk effekt av besparelsen på Bugøynes omsorgssenter må beboerne ved sentret overflyttes til Kirkenes, enten i omsorgsbolig eller på sykehjem. Mest sannsynlig må beboerne som flytter på sykehjem bo på dobbelt rom på Prestøyhjemmet en periode. Dette medfører at en må styrke bemanningen ved Prestøyhjemmet med 4.75 årsverk i en perioden det er dobbeltrom. En økning av brukere på Prestøyhjemmet vil kunne medføre utfordringer knyttet til måloppnåelse i forhold til overholdelse av verdighetsgarantien og videre økt belastning for personalet ved sykehjemmet. Økt antall beboere ved Prestøyhjemmet vil nødvendigvis ikke medføre økning i brukerbetalingene, da det er redusert egenandel ved langtidsopphold i dobbeltrom i henhold til forskrift om egenandel. Merkostnad for Prestøyhjemmet er beregnet til om lag 1,2 mill. kroner for 6 måneder i 2016.

I en eventuell periode med økning av brukere i dobbeltrom på Prestøyhjemmet, kan en konsekvens være at kommunen ikke blir i stand til å motta utskrivningsklare pasienter fra sykehuset i rett tid, dette vil kunne medføre økte kostnader.

Samlet for kommunen er det beregnet at nedleggelse av Bugøynes omsorgssenter vil kunne gi en besparelse på i overkant av 2 mill. kroner i 2016, deretter en årlig besparelse på i overkant av 3,2 mill. kroner.

Redusert tjenestetilbud TFF

Samlet (tall i 1000)	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Utgifter	-500	-500	-500	-500
Inntekter	0	0	0	0
Netto besparelse	-500	-500	-500	-500

Tjenesten for funksjonshemmede yter tjenester til totalt 40 personer med ulike funksjonshemminger, enten de bor i egen bolig, er på opphold i kommunal avlastningsbolig eller på et dagaktivitetstilbud. TFF har totalt 69 årsverk fordelt på 100 stillinger på 4 avdelinger.

TFF gir tjenester i hjemmet til 32 brukere. Det jobbes kontinuerlig med miljøterapeutiske tiltak i forhold til det å mestre å bo i egen bolig. Dette innebærer blant annet å ivare ta husholdningen (sekundær ADL), trygging i forhold til å bo alene, da særlig på natten.

En langsiktig virkning av disse tiltakene vil kunne gjøre det forsvarlig å nedbemanne tjenesten med 1,0 årsverk.

Det er vanskelig å si hvilke konsekvenser dette vil medføre på dette tidspunktet.

Redusert tjenestetilbud ved Tangenlia

Samlet (tall i 1000)	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Utgifter	-500	-500	-500	-500
Inntekter	0	0	0	0
Netto besparelse	-500	-500	-500	-500

Tjenestetilbudet ved Tangenlia omfatter tjenester fra tre enheter, hvor en ser at en kan utnytte lederressursene på 2 av avdelingene.

Hjemmebasert omsorg (HBO), avdeling Hesseng har 10 omsorgsboliger lokalisert på Tangenlia i 2. etasje. I tillegg yter denne avdelingen hjemmebaserte tjenester til ca. 60 brukere i området Hesseng-Elvenes-Jakobsnes-Jarfjord. HBO Hesseng omfatter 18,2 årsverk fordelt på 23 ansatte, inkludert 1 avdelingsleder og 1 assisterende avdelingsleder.

Wesselborgen sykehjem har en sykehjemsavdeling lokalisert på «gamle» Tangenlia, Tangenlia Bofellesskap. Avdelingen har 8 langtidsplasser. Tangenlia Bofellesskap har 10,66 årsverk fordelt på 17 stillinger, herav 1 avdelingsleder.

Tangenlia omsorgsleiligheter består av 9 omsorgsboliger for unge funksjonshemmede i 1. etasje på bygget og er underlagt Tjenesten for funksjonshemmede.

Det vil kunne være mulig å nedbemanne med 1,0 årsverk avdelingsleder ved Tangenlia. De 10 omsorgsboligene som er underlagt HBO og Tangenlia bofellesskap vil da få en felles avdelingsleder. Sykehjemsavdelingen og omsorgsboligene gir like tjenester, men på ulike nivå, og en vil kunne oppnå en utnyttelse av kompetanse og ressurser dersom de er underlagt samme leder.

Ved å nedbemanne med en avdelingsleder vil lederen få mange ansatte under seg, og det vil blant annet føre til mindre tid til oppfølging av ansatte og sykefraværsoppfølging. På en annen side vil det være flere muligheter for tilrettelegginger.

Reduksjon av rammene til grunnskolen

Tiltaket som er utredet er reduksjon i rammene. Dette gjøres gjennom å redusere i ressursmodellen som ligger til grunn for fordeling av ressurser til skolene. Dette betyr at alle skolene får reduserte økonomiske rammebetingelser.

En stor del av ressursene i skolene brukes til spesialundervisning. I budsjettåret 2015 mottar 11% av våre elever spesialundervisning, omlag 90 % av elevene som mottar denne undervisningen er elever ved de fire største skolene. Spesialundervisning er en lovpålagt oppgave hvor størrelsesorden fastsettes av enkeltvedtaket knyttet opp mot den enkelte elev. Per i dag dekkes 30 % av utgiftene til spesialundervisningen gjennom tildeling i ressursmodellen. De resterende 70 % dekkes av skolens ramme.

Ressursmodellen som ligger til grunn for fordeling av ressurser til skolene er basert på ressurser per elev. For alle skolene er det fastsatt en grunnressurs for inntil 25 elever. Dette skal sikre at alle skolene har en minimumsramme uavhengig av antall elever. For budsjettåret 2015 er grunnressursen kr 152 000,- per elev inntil 25 elever kr. De skolene som har flere enn 25 elever får videre tildelt kr. 64 400,- per elev fra og med den 26. eleven. Videre er det lagt inn faktorer som tar høyde for blant annet spesialundervisning, norskopplæring for fremmedspråklige og opplæring i samisk og finsk.

Rådmannens utredning viser til tre ulike alternativer for kutt i ressursmodellen. Alle tre baserer seg på kutt i grunnressursen til skolene. Alternativene gir svært ulikt utslag for skolene. Det må legges til grunn at innsparingen ikke kan iverksettes før skoleåret 2016/2017.

Generelt sett vil konsekvensene av reduksjon i ressursmodellen ramme det ordinære undervisningstilbudet til alle elevene. Reduserte økonomiske rammebetingelser gir mindre grad av mulighet for å tilpasse opplæringen til den enkelte elev. En konsekvens av dette kan bli økt behov for tilrettelegging av opplæring gjennom spesialundervisning.

I Sør-Varanger kommune er det per i dag til sammen 14 årsverk i grunnskolen som er besatt av undervisningspersonale som ikke fyller kompetansekravene for tilsetting. Ved reduksjon av økonomiske rammebetingelsene er det i første omgang disse årsverkene som i stor grad

vil bli berørt. I en nedbemanningssituasjon er det likevel viktig å vurdere fagkompetanse knyttet opp mot enkelte fag, eksempelvis språkopplæring innen samisk og finsk som er lovpålagt å tilby i grunnopplæringen.

Alternativ 1

I det første alternativet reduseres grunnressursen for inntil 25 elever med kr. 16.000,-.

For skoler med 25 elever eller mer betyr dette en reduksjon på kr. 400 000,- for budsjettåret 2016. Denne reduksjonen vil ha virkning først fra 01.08.16 noe som medfører et totalt beløp på kr 960 000,-.

For skoler med mer enn 25 elever betyr dette en reduksjon på inntil 2 lærerstillinger. På skolene med færre en 25 elever betyr dette inntil 1 stilling mindre. Eksempelvis vil Skogfoss skole måtte spare inn kr 614 400,-.

Eksempel på utslag for skolene:

	Totalt innsparingsbehov
Skogfoss skole	614 400,-
Hesseng flerbrukssenter	960 000,-
Kirkenes ungdomsskole	960 000,-

Alternativ 2

I det andre alternativet kuttet det både i grunnressursen for inntil 25 elever, og i ressursen for mer enn 25 elever. Dette utgjør en reduksjon på kr. 8 000,- per elev inntil 25 elever, og kr. 1 750,- per elev over 25 elever.

For skoler med inntil 25 elever gir dette en reduksjon som varierer fra kr 56 000,- til kr195 000,-. For de fire største skolene utløser dette en reduksjon fra kr. 464 000,- til 670 000,- i modellen, tilsvarende 2 til 3 undervisningsstillinger.

Eksempel på utslag for skolene:

	Totalt innsparingsbehov
Skogfoss skole	307 200,-
Hesseng flerbrukssenter	1 113 600,-
Kirkenes ungdomsskole	1 608 000,-

Alternativ 3

I det tredje alternativet beholdes grunnressursen for inntil 25 elever, og reduksjonen foretas i ressurs per elev over 25 elever. Dette tilsvarer en reduksjon på kr 3 550,- per elev over grunnressursen.

Dette alternativet utløser reduksjon i rammene til skoler med mer enn 25 elever. I Sør-Varanger gjelder dette Bjørnevatn skole, Hesseng flerbrukssenter, Kirkenes barneskole, Kirkenes ungdomsskole, Pasvik skole og Sandnes skole. Det totale beløpet som skal innspares fra 01.08.16 tilsvarer fra kr 408 000,- til 2 289 600,-. Sett i forhold til antall undervisningsstillinger utløser dette en nedbemanning på inntil 4,5 stillinger ved de største skolene.

Eksempel på utslag for skolene:

	Totalt innsparingsbehov
Skogfoss skole	0,-
Hesseng flerbrukssenter	1 286 400,-
Kirkenes ungdomsskole	2 289 600,-

Kommuneplanens hovedmål:

Sør-Varanger kommune skal utvikles til et lokalsamfunn som gir grunnlag for befolkningsvekst i alle deler av kommunen. Arealdisponering og offentlig service og tjenesteproduksjon skal dimensjoneres ut fra en samlet befolkning på 12.000 innbyggere ved planperiodens utløp, og ha en kvalitet som gjør kommunen attraktiv som bosted og for etableringer og knoppskyting i privat næringsliv.

Hovedmålet vil være retningsgivende for de politiske og administrative prioriteringer i hele den kommunale organisasjon i planperioden. Ut fra dette, skal det gjøres vurderinger i

forhold til følgende satsingsområder:

Næringsutvikling:

Infrastruktur:

Barn og ungdom:

Folkehelse:

Kompetansebygging:

Økonomi:

Universell utforming, jfr bestemmelser i plan og bygningslov:

Alternative løsninger:

Forslag til innstilling:

Saken fremmes uten forslag til innstilling.

Nina Bordi Øvergaard
rådmann

- Dette dokumentet er godkjent elektronisk i Sør-Varanger kommune og har derfor ingen signatur. -